

บทบาทสหประชาชาติกับการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติตามกฎหมายระหว่างประเทศ
(ปีคริสต์ศักราช 1991 – ปีคริสต์ศักราช 2012)

นางสาวภัทรามาส มัทธูจิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE UNITED NATIONS ROLE IN THE MISSION FOR PEACE OF THE REPUBLIC OF HAITI
IN INTERNATIONAL LAW
(A.D.1991 – A.D.2012)

Miss Bhatthramat Muttujud

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws
Faculty of Law
Chulalongkorn University
Academic Year 2015
Copyright of Chulalongkorn University

ภัทรามาส มัทธูจัต : บทบาทสหประชาชาติกับการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติตามกฎหมายระหว่างประเทศ (ปีคริสต์ศักราช 1991 – ปีคริสต์ศักราช 2012) (THE UNITED NATIONS ROLE IN THE MISSION FOR PEACE OF THE REPUBLIC OF HAITI IN INTERNATIONAL LAW (A.D.1991 – A.D.2012)) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. ศารทูล สันติวาสะ, 115 หน้า.

การล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยในสาธารณรัฐเฮติก่อให้เกิดวิกฤตการณ์เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่แม้เริ่มต้นจากการเป็นเรื่องภายในของประเทศ แต่เหตุดังกล่าวได้ส่งผลให้กลายเป็นวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศสืบเนื่องจากการอพยพออกนอกประเทศของประชาชนเฮติจำนวนมากเพื่อลี้ภัยอันตรายที่มาจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างกว้างขวางภายในประเทศ ถือได้ว่าเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงภายในภูมิภาคและระหว่างประเทศ จึงเป็นเหตุอันนำมาซึ่งการดำเนินการของสหประชาชาติในฐานะที่มีบทบาทสำคัญในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติ โดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ออกข้อมติภายใต้หมวดที่ 7 เพื่อดำเนินมาตรการและดำเนินการภารกิจเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ อันเป็นการสร้างสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ

ปัจจัยสำคัญที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎบัตรสหประชาชาติได้นั้น ต้องประกอบไปด้วยโครงสร้างทางสังคมที่มั่นคงภายในของสาธารณรัฐเฮติและการให้ความช่วยเหลือของประชาคมระหว่างประเทศ แต่จนถึงขณะนี้การแก้ไขปัญหาด้วยมาตรการในรูปแบบต่างๆของสหประชาชาติยังไม่ได้รับผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของกฎบัตรสหประชาชาติ เนื่องจากปัจจัยการเมืองภายในของสาธารณรัฐเฮติเองยังไม่เอื้ออำนวยให้เกิดโครงสร้างทางสังคมที่มั่นคงในสาธารณรัฐเฮติและปัจจัยทางการเมืองระหว่างประเทศก็ยังไม่เอื้ออำนวยให้เกิดความร่วมมือของประชาคมระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพในการเข้ามาช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5586015534 : MAJOR LAWS

KEYWORDS: PEACE / UNITED NATION / HAITI / BREAKDOWN OF DEMOCRACY IN THE REPUBLIC OF HAITI / THE UNITED NATIONS CHARTER / RESTORE PEACE IN THE COUNTRY / THREAT TO PEACE AND SECURITY

BHATTHRAMAT MUTTUJUD: THE UNITED NATIONS ROLE IN THE MISSION FOR PEACE OF THE REPUBLIC OF HAITI IN INTERNATIONAL LAW (A.D.1991 – A.D.2012). ADVISOR: SARATOON SANTIVASA, 115 pp.

Breakdown of Democracy in the Republic of Haiti resulted in a human rights violation crisis. Despite beginning as a domestic issue, the situation afterwards became an international crisis, which related to the massive migration of Haitians to other countries to escape danger associated with the widespread human rights violation in the country. It was regarded as the threat to peace and security, both within the region and among countries. The circumstances led to the action taken by the United Nations, the organization which plays an important role in the maintenance of international peace and security according to the United Nations Charter. The Security Council issued resolutions under chapter 7 providing measures and missions in the attempt to resolve the crisis and restore peace in the country.

The essential factors bringing about an achievement in conformity with the principles of the United Nations Charter are secure social structure within Republic of Haiti and international community assistance. Nevertheless, until the present, the resolutions by measures of the United Nations have not been successful according to the United Nations Charter. The triggers were the fact that the domestic political factors of Haiti did not facilitate the creation of secure social structure; and the international political factors did not enhance the cooperation of the international community efficiently in order to restore peace in the Republic of Haiti.

Field of Study: Laws

Student's Signature

Academic Year: 2015

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่อาจสำเร็จได้ หากเพราะไม่ได้รับความเมตตากรุณาจากท่านอาจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรทูล สันติวาสะ ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ แก้ไขและปรับปรุง ทั้งยังให้ความเอาใจใส่ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เพราะกำลังใจ ความเมตตากรุณาและการเตือนสติของท่านผู้เขียนสำนึกในพระคุณของท่านตลอดไปและขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ในความเมตตาและความใส่ใจแก่ลูกศิษย์ตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ปัจจุสานนท์ ที่ได้ให้เกียรติเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำชี้แนะ ให้ข้อสังเกตหลายประการที่เป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ ทั้งยังเป็นผู้ให้กำลังใจและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ลูกศิษย์จะระลึกพระคุณของท่านตลอดไป

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกิดประเสริฐ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยได้ให้คำชี้แนะและยังให้ความเมตตาเอาใจใส่ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องและชี้แนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์และให้กำลังใจให้แก่ผู้เขียนตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ลูกศิษย์จะระลึกถึงพระคุณของท่านตลอดไป

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์พันเอกปิยชาติ เจริญผล ที่ได้ให้เกียรติและสละเวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยชี้แนะถึงประเด็นข้อสังเกตหลายประการ ทั้งยังให้ความเอาใจใส่ทั้งสอนให้ลูกศิษย์มีความเข้าใจในภาพการปฏิบัติงานจริงที่สอดคล้องกับหลักการทางวิชาการอันเป็นสิ่งสำคัญยิ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ลูกศิษย์จะระลึกถึงพระคุณของท่านตลอดไป

ขอบคุณน้องส้ม สุมลลิกา ดาวสุวรรณ ในความมีน้ำใจ การช่วยเหลือ ความห่วงใย ทั้งการให้คำปรึกษาพร้อมกำลังใจที่อดเยี่ยมให้กันเสมอมา ทั้งขอบคุณเพื่อนจ่าย เกิดกันยา อารงสิริภาควัย พี่ตาล อุบลวรรณ ภีระเป็ง น้องปาน นัฐกรณ์ โภธิสาขา ทั้งเพื่อนบอส พี่โชติ พี่หญิง พี่แจ๊ค พี่มิลค์ น้องแพต น้องหยก น้องเม็ค น้องเอกและพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ในสาขากฎหมายระหว่างประเทศสำหรับกำลังใจ ทั้งการรับฟังปัญหาและให้การช่วยเหลือที่ดีเสมอมา และขอบคุณเพื่อนภูมิ จันทพุม และเพื่อนอ้อม เพื่อนโอปอ และเพื่อนๆ ในสาขากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา พี่จอยและพี่ๆ เพื่อนๆ ในสาขากฎหมายธุรกิจ รวมถึงพี่ๆ เพื่อนๆ ทุกคนในสาขากฎหมายมหาชนที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้มีน้ำใจช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กันเสมอมา

ขอขอบคุณพี่เจ้าหน้าที่ห้องหลักสูตร พี่เจ้าหน้าที่ห้องสมุด รวมถึงเจ้าหน้าที่ทุกท่านในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่เป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ประกอบ คุณพ่อกิตติภูมิ คุณปู่ยัง น้องสาวแพทย์แผนไทยประยุกต์ปิยมนและสมาชิกครอบครัวมหัศจรรย์ทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในทุกๆ ด้านทั้งเป็นแรงบันดาลใจและเป็นกำลังใจที่สำคัญอย่างยิ่งให้แก่ผู้เขียนเสมอมา ทั้งขอกราบขอบพระคุณคุณยายสุ่ม คุณน้าจิตรีรัตน์ คุณชูกิจ ครอบครัวเกตุเมฆ คุณน้าสุภาพรคุณลุงนอบและพี่สาวแพทย์หญิงธัญญาสรณ์และแพทย์หญิงเกวณิน ครอบครัวสุทธิพงษ์ ดร.ศุภินันท์และพี่สาวปณรรฐพร จิตวิริยพันธ์ พร้อมครอบครัวพจน์พัฒนาพล และพี่ต่อ สุภสิทธิ์ พร้อมครอบครัวมะโนเครื่อง ที่คอยเป็นกำลังใจ ถามไถ่ และคอยช่วยเหลือดูแลในด้านต่างๆ แก่ผู้เขียนตลอดมา

ขอขอบคุณคุณแดน วัฒนศักดิ์ ศรชัยประสิทธิ์ ผู้บังคับบัญชาของผู้เขียนที่ให้ความเมตตา ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ทั้งขอบคุณคุณ Ankit Mehta ที่คอยช่วยเหลือในการดำเนินการส่งเล่มวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และขอบคุณเพื่อนเจปิยะพันธ์ กันทิสาน เพื่อนเล็ง ญฐพงษ์ อรรณพไทรสร พี่กันต์ ระวีงภัยและพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ที่เคยร่วมงาน ร่วมสถาบันการศึกษา ในการให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ถามไถ่ถึงความคืบหน้าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เรื่อยมา

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีส่วนที่อยู่บ้างผู้เขียนขอกราบแทบเท้ามอบบูชาคุณของมารดาบิดารวมทั้งบูรพาอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และคุณธรรมแก่ผู้เขียนตลอดมา หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอโน้มความรับผิดชอบไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.4 สมมติฐานของการวิจัย	6
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	7
บทที่ 2 วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติและผลกระทบต่อกฎหมายระหว่างประเทศ	6
2.1 ภูมิหลังและความเป็นมาของปัญหาทางการเมืองในสาธารณรัฐเฮติ	6
2.1.1 สถานการณ์ในปีคริสต์ศักราช 1991 – 1994	10
2.1.2 สถานการณ์ในปีคริสต์ศักราช 1996 – 2000	12
2.1.3 สถานการณ์ในปีคริสต์ศักราช 2004 – 2012	13
2.2 ผลกระทบต่อกฎหมายระหว่างประเทศจากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ.....	15
2.2.1 การละเมิดสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเอง (Self Determination)	16
2.2.2 การละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นการประหารชีวิตนอกระบบกฎหมาย (Extrajudicial Execution)	20
2.2.3 การละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นการทรมานและการลงโทษที่โหดร้ายทารุณ (Torture and Mistreatment).....	21

2.2.4 การละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นการจับกุมโดยไม่มีหมายจับ (Arbitrary Arrest and Illegal Detentions)	22
2.2.5 การละเมิดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (Rights Freedom of Expression)	23
2.3 บทบาทขององค์การระดับภูมิภาคในการแก้ไขปัญหาในสาธารณรัฐเฮติ	25
2.3.1 ความสัมพันธ์ขององค์การรัฐอเมริกันกับสาธารณรัฐเฮติ	26
2.3.2 สาเหตุของปัญหาที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาขององค์การรัฐอเมริกัน	28
2.3.3 ฐานกฎหมายของการแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ	30
2.3.4 ผลของการใช้มาตรการขององค์การรัฐอเมริกัน	32
บทที่ 3 บทบาทของสหประชาชาติต่อสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติ	27
3.1 ฐานกฎหมายการใช้อำนาจสหประชาชาติต่อสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติ	28
3.1.1 การใช้อำนาจเพื่อการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ	32
3.1.2 สถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติเป็นสถานการณ์ที่กระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ	54
3.2 การใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ	59
3.2.1 ฐานกฎหมายการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ	59
3.2.2 ประเภทของมาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ	62
3.2.3 ผลของการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ	67
3.3.1 แนวคิดและมาตรการในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ	72
3.3.1 แนวคิดและอำนาจของการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพโดยการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพ	72
3.3.2 มาตรการในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพโดยการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพ	77
3.3.3 การใช้มาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพ : การปฏิบัติการโดยการใช้กองกำลังผสมของรัฐสมาชิกภายใต้การอนุญาตของคณะมนตรีความมั่นคง	89

3.3.3.1	ฐานกฎหมายของคณะมนตรีความมั่นคงในการอนุญาตกองกำลังผสมของ รัฐสมาชิก.....	90
3.3.3.2	การอนุญาตให้ใช้กองกำลังผสมของรัฐสมาชิกต่อสถานการณ์ในสาธารณรัฐ เฮติ	94
3.3.3.3	ผลของการอนุญาตให้ใช้กองกำลังผสมของรัฐสมาชิกต่อสถานการณ์ใน สาธารณรัฐเฮติ	97
3.3.4	การใช้มาตรการสร้างสันติภาพ : ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH.....	99
3.3.5	การใช้มาตรการสร้างสันติภาพ : ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNSMIH	105
3.3.6	การใช้มาตรการสร้างสันติภาพ : ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNTMIH	107
3.3.7	การใช้มาตรการสร้างสันติภาพ : ภารกิจเพื่อสันติภาพ MIPONUH	108
3.3.8	การใช้มาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพ : การอนุญาตให้ใช้กองกำลังผสมของรัฐ สมาชิกต่อสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติภายใต้การอนุญาตของคณะมนตรีความ มั่นคง	111
3.3.8.1	การอนุญาตให้กองกำลังผสมของรัฐสมาชิกปฏิบัติการต่อสถานการณ์ใน สาธารณรัฐเฮติ.....	112
3.3.8.2	ผลของการอนุญาตให้กองกำลังผสมของรัฐสมาชิกปฏิบัติการต่อ สถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติ	115
3.3.9	การใช้มาตรการสร้างสันติภาพ : ภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH.....	115
บทที่ 4	การประเมินผลสำเร็จและอุปสรรคของการใช้มาตรการของสหประชาชาติกับการปฏิบัติ การเพื่อสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ	89
4.1	การดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ	89
4.1.1	ผลสำเร็จของการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ	89
4.1.2	อุปสรรคของการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ	90
4.2	การดำเนินการของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH	91
4.2.1	ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH	91

4.2.1.1	ผลสำเร็จของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH	91
4.2.1.2	อุปสรรคของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH.....	92
4.2.2	ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNSMIH	93
4.2.2.1	ผลสำเร็จของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNSMIH.....	93
4.2.2.2	อุปสรรคของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNSMIH.....	95
4.2.3	ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNTMIH.....	96
4.2.3.1	ผลสำเร็จของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNTMIH	96
4.2.3.2	อุปสรรคของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNTMIH	97
4.2.4	ภารกิจเพื่อสันติภาพ MIPONUH.....	97
4.2.4.1	ผลสำเร็จของภารกิจเพื่อสันติภาพ MIPONUH	97
4.2.4.2	อุปสรรคของภารกิจเพื่อสันติภาพ MIPONUH.....	98
4.2.5	ภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH.....	98
4.2.5.1	ผลสำเร็จของภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH	98
4.2.5.2	อุปสรรคของภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH	99
4.3	การดำเนินการของกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกภายใต้การอนุญาตของคณะมนตรีความ มั่นคง.....	100
บทที่ 5	บทสรุป และข้อเสนอแนะ.....	104
5.1	บทสรุป	104
5.2	ข้อเสนอแนะ	108
	รายการอ้างอิง	112
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	115

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในทางระหว่างประเทศบ่อเกิดของความขัดแย้งสามารถเกิดขึ้นได้จากกรณีพิพาทอันเป็นความขัดแย้งระหว่างรัฐกับรัฐหรือขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในรัฐเอง หากความขัดแย้งใดส่งผลกระทบต่ออันเป็นละเมิดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ หรือส่งผลการกระทบต่อกฎหมายสิทธิมนุษยชน โดยความขัดแย้งดังกล่าวมีผลอันไปถึงสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศหากเกิดผลเช่นนั้น จำต้องมีการเข้าแก้ไขปัญหาโดยต้องมีเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยเป็นสถานการณ์ที่สหประชาชาติซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์การระหว่างประเทศที่ประชาคมโลกให้ความยินยอมแก่สหประชาชาติในการเข้าดำเนินการเพื่อแก้ไขความขัดแย้ง เป็นวิธีการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพโดยตามข้อบทในกฎบัตรสหประชาชาติมิได้มีข้อบทอันเป็นการระบุรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศไว้ แต่ตามฐานกฎหมายที่ใช้กล่าวอ้างในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพคือ หมวดที่ 6 หมวดที่ 7 และหมวดที่ 8 แห่งโดยอาศัยการตีความขององค์กรของสหประชาชาติอันเป็นไปตามกฎบัตรสหประชาชาติเพื่อดำเนินการในการเข้าแก้ไขวิกฤตการณ์อันเป็นปัญหาที่เป็นการกระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ซึ่งการแก้ไขปัญหาของสหประชาชาติระดับของสังคมโลกนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมกันในการแก้ไขปัญหาหรือระงับความขัดแย้งอันเป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศ โดยปัจจุบันจากหลักกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ รวมไปถึงกฎบัตรสหประชาชาติ ทั้งที่ระบุในตราสารก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคแล้วแต่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการเพื่อ

สันติภาพระหว่างประเทศ และภูมิภาคทั้งสิ้น โดยการปฏิบัติการต้องอาศัยการดำเนินการตามหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามกลไกหลักแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ

หากจะกล่าวถึงการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพนั้นจะมีวิธีการอันเป็นมาตรการเพื่อสันติภาพ โดยมีทั้งวิธีการเจรจา การทำข้อตกลงเพื่อนำไปสู่สันติภาพ การใช้มาตรการในการบังคับทางเศรษฐกิจ ทั้งมาตรการทางการทูตเชิงป้องกัน มาตรการรักษาสันติภาพ มาตรการสร้างสันติภาพ มาตรการบังคับเพื่อให้เกิดสันติภาพ และการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกันของประชาคมโลกอันถือได้ว่าเป็นรัฐสมาชิกของสหประชาชาติซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียทั้งทางตรงและทางอ้อม

กรณีที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ นั้นเป็นวิกฤตการณ์ที่เริ่มต้นมาจากปีคริสต์ศักราช 1991 อันเป็นความขัดแย้งทางการเมืองการปกครองของรัฐ จึงนำเข้ามาสู่การล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยในสาธารณรัฐเฮติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในรัฐ หลังจากวิกฤตการณ์ดังกล่าว เป็นการปกครองโดยผู้นำทางทหารเป็นเหตุการณ์สำคัญในการปกครองประเทศอันเป็นประเด็นสำคัญที่นำมาซึ่งการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างแพร่หลายต่อประชาชนของสาธารณรัฐเฮติ ส่งผลให้พลเมืองของรัฐจำนวนมากต้องตกอันเป็นการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อเนื้อตัวร่างกาย ทั้งนำมาซึ่งการเสียชีวิตของประชาชน ทำให้ประชาชนจำต้องตกอยู่ในสภาวะการณ์ที่โหดร้ายทารุณทำให้เกิดความหวาดกลัวการในการดำรงชีวิตในประเทศ ต่อการไม่เคารพกฎหมายทั้งการฆาตกรรม การทารุณกรรมต่อร่างกาย จิตใจ จากเหตุดังกล่าวประชาชนชาวเฮติจำต้องทิ้งถิ่นฐานเพื่ออพยพลี้ภัยจากความไม่ปลอดภัยในรัฐไปยังประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง จากการล้มล้างประชาธิปไตยนำมาซึ่งการละเมิดสิทธิมนุษยชนในรัฐนำไปสู่การอพยพของประชาชนจำนวนมากของสาธารณรัฐเฮติอันเป็นการกระทบต่อประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง จากความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในรัฐนั้น ถือได้ว่าเป็นการกระทบต่อตราสารก่อตั้งขององค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาคอันเป็นภูมิภาค

ของสาธารณรัฐเฮติที่ตั้งอยู่ จนเป็นเหตุให้องค์การรัฐอเมริกันซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคต้องเข้ามาแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในสาธารณรัฐเฮติที่เป็นภาคีสมาชิกขององค์การรัฐอเมริกันโดยวิธีการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮตินั้นเป็นการใช้มาตรการบังคับแต่ไม่เป็นผลจึงประเด็นสำคัญทำให้เกิดการเข้ามามีบทบาทของสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาในสาธารณรัฐเฮติเข้ามาดำเนินการจนกระทั่งสหประชาชาติได้ถอนภารกิจออกจากสาธารณรัฐเฮติในปีคริสต์ศักราช 2000

ผลจากการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพของสหประชาชาติในสาธารณรัฐเฮติก็ไม่ใช่อันติภาพที่ยั่งยืน เนื่องจากช่วงปีคริสต์ศักราช 2004 เกิดเหตุการณ์อันเป็นเหตุความวุ่นวายทางการเมืองของกลุ่มกบฏที่ไม่เห็นด้วยกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยและตัวประธานาธิบดี ซึ่งกลุ่มกบฏได้ปฏิบัติการจนสามารถทำการกดดันให้ประธานาธิบดีต้องลาออกจากตำแหน่ง จึงต้องมีรัฐบาลรักษาการตามรัฐธรรมนูญขึ้นปกครองประเทศ แต่รัฐบาลรักษาการก็ไม่อาจจะแก้ไขเหตุการณ์ความวุ่นวายที่เกิดขึ้น รัฐบาลรักษาการจึงจำเป็นต้องมีการร้องขอไปยังสหประชาชาติให้เข้ามามีบทบาทในสาธารณรัฐเฮติในการช่วยเหลือและดำเนินมาตรการการบังคับให้นำมาซึ่งสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ โดยจะเห็นจากการการรบกวนของสหประชาชาติอันเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์หลักของสหประชาชาติ สามารถกล่าวสรุปให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของการก่อตั้งสหประชาชาติ เพื่อประกันสิทธิมนุษยชน สนับสนุนให้มีการเคารพพันธกรณีระหว่างประเทศ และกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อจะนำไปสู่คำว่า “สันติภาพ”¹ ปรากฏไว้ในข้อบทตามกฎบัตรสหประชาชาติที่ หมวดที่ 1 ความมุ่งประสงค์ของสหประชาชาติ

¹ BRUNO SIMMA, *The Charter of the United Nations a Commentary* (Oxford New York: Oxford University Press, 1995), p. 608.

“ข้อที่ 1 (2) เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันมิตรระหว่างประชาชาติทั้งหลาย โดยยึด การเคารพต่อหลักการแห่งสิทธิที่เท่าเทียมกัน และการกำหนดเจตจำนงของตนเองแห่งประชาชน ทั้งหลายเป็นมูลฐาน และจะดำเนินมาตรการอื่น ๆ อันเหมาะสมเพื่อเป็นกำลังแก้สันติภาพสากล”

การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพของสหประชาชาติในสาธารณรัฐเฮติ เป็นการ ดำเนินการของสหประชาชาติที่เป็นไปฐานกฎหมายแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ โดยส่วนของกฎบัตร สหประชาชาติได้ดำเนินการโดยวางกลไกการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพขององค์กรในสหประชาชาติ องค์กรที่มีความสำคัญไว้ 3 องค์กร คือ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เลขาธิการแห่งสหประชาชาติ และคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ อันนำไปสู่การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามความ มุ่งหมายของสหประชาชาติการศึกษาวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะทำการศึกษการดำเนินการด้านสันติภาพ และความมั่นคงแห่งประชาชาติอันเป็นกลไกของสหประชาชาติ ทั้งเป็นการศึกษาการใช้มาตรการ ทางเศรษฐกิจ มาตรการเพื่อสันติภาพต่างๆ โดยผลลัพธ์ที่ออกมาเป็นความสำเร็จหรืออุปสรรคของ การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติที่ใช้ระยะเวลามากกว่า 12 ปี ซึ่งผู้เขียนจะอธิบาย เรื่องราวไปตามลำดับต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อการศึกษาโครงสร้าง กระบวนการ กรอบความคิด อำนาจและภาระหน้าที่ของสหประชาชาติ พร้อมทั้งความร่วมมือในส่วนองค์กรต่างๆขององค์การสหประชาชาติ

1.2.2 เพื่อศึกษากลไก รูปแบบ ขอบเขต และอุปสรรคในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพของสหประชาชาติ ตามวัตถุประสงค์ของสหประชาชาติในการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศโดยเฉพาะกรณีของสาธารณรัฐเฮติ

1.2.3 ศึกษาเพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติและการดำเนินการปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาของสาธารณรัฐเฮติโดยสหประชาชาติ

1.2.4 ทราบถึงแนวทางการปรับใช้กฎบัตรสหประชาชาติและพัฒนาการอันเป็นลักษณะของการใช้มาตรการโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการใช้การอ้างกฎหมายต่อสถานการณ์และภารกิจต่างๆของสหประชาชาติที่มุ่งหมายให้เกิดสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ

1.2.5 วิเคราะห์ถึงความสำเร็จและอุปสรรคของการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพของสหประชาชาติในสาธารณรัฐเฮติ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาหลักการแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ คือ กฎบัตรสหประชาชาติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติเพื่อนำมาซึ่งสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ อันส่งผลสำคัญต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยศึกษาจากการใช้และอ้างฐานกฎหมายจากกฎบัตรสหประชาชาติ ข้อมติ คำวินิจฉัย ข้อเสนอแนะ รายงานที่ออกมาโดยองค์กรของสหประชาชาติ ข้อมติ

ขององค์การส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ ในช่วงปีคริสต์ศักราช 1991 ถึง ปีคริสต์ศักราช 2012

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

การละเมิดสิทธิมนุษยชนและการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นใน สาธารณรัฐเฮติแม้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในประเทศแต่ถือเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคง ระหว่างประเทศทำให้สหประชาชาติต้องดำเนินมาตรการหลายรูปแบบเพื่อแก้ไขปัญหาและให้ สาธารณรัฐเฮติกลับคืนสู่สันติภาพ

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการศึกษาในวิทยานิพนธ์นี้ เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยทางเอกสารเป็นหลัก ซึ่งการศึกษาและวิเคราะห์ถึงเนื้อหาตามข้อมติขององค์การรัฐอเมริกันแนะนำของสมัชชาแห่ง สหประชาชาติ ทั้งข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ คำนคว่ำรายงานวิเคราะห์สภาพ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ ที่ได้มีการนำเสนอต่อสหประชาชาติและเอกสารรายงาน ต่างๆที่สหประชาชาติได้จัดทำขึ้น และนำตีพิมพ์เผยแพร่เสนอต่อสาธารณชนผู้ที่ให้ความสนใจ และศึกษาเนื้อหาจากบทความทางวิชาการ จากวารสารทางนิติศาสตร์ภาษาอังกฤษ ที่มีเนื้อหา เกี่ยวข้องและเป็นที่ยอมรับในวงการนิติศาสตร์

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ทำให้ทราบถึงบทบาทของสหประชาชาติในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพโดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ

1.6.2 ทำให้ทราบและเข้าใจถึงอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การสหประชาชาติในเรื่องการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ

1.6.3 ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาและลักษณะการใช้กฎบัตรสหประชาชาติ องค์กรในสหประชาชาติ ทั้งองค์กรระหว่างประเทศระดับภูมิภาค ผลที่เกิดขึ้นจากการปรับใช้กฎหมาย

บทที่ 2

วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติและผลกระทบต่อกฎหมายระหว่างประเทศ

ประเด็นปัญหาการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติอันเป็นจุดเริ่มต้นของการนำมาซึ่งการละเมิดสิทธิในการกำหนดใจของตนเองการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน การอพยพออกนอกประเทศของประชาชนจำนวนมากไปยังประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง สาธารณรัฐเฮติ วิกฤตการณ์ดังกล่าวสร้างความหนักใจให้แก่องค์กรรัฐอเมริกันซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค สหประชาชาติและนานาชาติเป็นอย่างมาก ซึ่งคือปัญหาความขัดแย้งภายในของรัฐ อันเกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติที่เป็นการส่งผลกระทบต่อกฎหมายระหว่างประเทศ สำหรับการศึกษามบทที่ 2 นี้ ผู้เขียนจะกล่าวถึงภูมิหลังของปัญหาสาเหตุของการวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติอันเป็นผลโดยตรงที่เกิดขึ้นมาจากการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชน และปัญหาประชากรอพยพออกจากประเทศเป็นจำนวนมาก เพื่อให้มีความเข้าใจถึงพื้นฐานของปัญหาต่างๆก่อนที่จะทำการศึกษาเข้าไปถึงการดำเนินการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพอันเป็นบทบาทหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ของสหประชาชาติ ได้แก่ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เลขาธิการแห่งสหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในบทที่ 3

2.1 ภูมิหลังและความเป็นมาของปัญหาทางการเมืองในสาธารณรัฐเฮติ

สาธารณรัฐเฮติเป็นประเทศบนเกาะอันเป็นผืนแผ่นดินเดียวกับสาธารณรัฐโดมินิกันที่เป็นประเทศหนึ่งในกลุ่มประเทศแคริบเบียนบนทวีปอเมริกาเหนือ เมืองหลวงของสาธารณรัฐเฮติคือกรุงปอร์โตแปรงซ์ โดยได้รับเอกราชเมื่อปีคริสต์ศักราช 1804 โดยผู้อธิบายถึงปัจจัยอันเป็นรากฐาน

ทางการเมืองการปกครองของสาธารณรัฐเฮติในอดีต ที่มีผลต่อการล้มล้างรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยในปีคริสต์ศักราช 1991

ช่วงยุคต้นของสาธารณรัฐเฮติมีระบบการปกครองและระบบเศรษฐกิจของสาธารณรัฐเฮติที่ขาดเสถียรภาพ โดยการผู้คุมอำนาจการปกครอง รวมไปถึงทรัพยากรอันสำคัญของรัฐนั้นอยู่ภายใต้การดูแลและสามารถมีอำนาจควบคุมโดยกลุ่มบุคคลผู้มีอำนาจในการบริหารประเทศ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจทางการเมืองโดยมิชอบในการแสวงหาประโยชน์ควบคุมการจัดสรรทรัพยากรของประเทศเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของกลุ่มบุคคลผู้บริหารประเทศ ทั้งยังเป็นการไฝหาประโยชน์ของกลุ่มชนชั้นนำของประเทศ ซึ่งกลุ่มคนดังกล่าวมักใช้อำนาจการบริหารประเทศที่ตนมีทำการควบคุมการใช้ทรัพยากรของประเทศตามอำเภอใจโดยคำนึงถึงแต่ประโยชน์ส่วนตน จึงทำให้ไม่เกิดการพัฒนาและความสามารถในการเข้าถึงความเจริญของประชาชนทั้งในเมืองหลวงและประชาชนที่อยู่ในชนบทเป็นกลุ่มที่ห่างไกลความเจริญทั้งด้านการอุปโภคบริโภค ด้านสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านการคมนาคม อันเกี่ยวข้องกับกระดำเนินชีวิตของประชาชนชาวเฮติ²

อีกทั้งสาธารณรัฐเฮติได้ถูกขนานนามว่าเป็นประเทศด้อยพัฒนาและยากจนมากที่สุดติดอันดับ 1 ใน 10 ของโลก ที่ผ่านมาช่วงปีคริสต์ศักราช 1492 – ปีคริสต์ศักราช 1804 สาธารณรัฐเฮติเคยตกเป็นประเทศอาณานิคมของสเปนและฝรั่งเศส ต่อมาได้ถูกปลดจากการเป็นประเทศอาณานิคมของต่างชาติที่มาจากการปฏิวัติโดยกลุ่มทาสในช่วงปีคริสต์ศักราช 1804 หลังจากปลดจากการเป็นอาณานิคมสาธารณรัฐเฮติมีการปกครองโดยผู้นำทางทหารตลอดมา³ โดยมีการเปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมืองจนมาถึงยุคของการปกครองประเทศโดยในยุคของนาย François Duvalier หรือ

² Michel-Rolph Trouillot, *Haiti: State against Nation: Origins and Legacy of Duvalierism* (April 2000).

³ Sidney W. Mintz, "Can Haiti Change?," *Foreign Affairs* January/February, 1995.

Tonton Macoute และต่อมามีการสืบทอดอำนาจการปกครองกับคนภายในครอบครัวจากพ่อสู่บุตรชายคือนาย Claude Duvalier ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวกว่า 10 ปี เป็นการปกครองที่ไม่ประสบความสำเร็จ ความเป็นอยู่ของประชาชนไม่เกิดการพัฒนาที่ดีและยังมีการปกครองที่ใช้ความรุนแรงอันเป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนของประชาชนภายในรัฐ

จนกระทั่งช่วงปีคริสต์ราช 1985 มีการออกมาเรียกร้องถึงความเป็นอยู่ที่ดี การต้องการพัฒนาของประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการปกครองของนาย Claude Duvalier จึงเป็นเหตุให้ต้องหลบหนีออกไปจากประเทศในเดือนกุมภาพันธ์ ปีคริสต์ศักราช 1987⁴ ต่อจากนั้นมีการบริหารประเทศโดยรัฐบาลทหารผู้ดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีนายพล Henri Namphy เป็นผู้ริเริ่มแนวคิดเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาใช้ โดยเริ่มที่มีการกำหนดระยะเวลาอันเป็นการจัดให้มีการเลือกตั้ง ตั้งช่วงเดือนพฤศจิกายน ปีคริสต์ศักราช 1987 แต่ก็ไม่มีความสำเร็จ เพราะนับแต่ที่มีการกำหนดการเลือกตั้งมีการทำปฏิวัติการปกครองซ้ำซ้อนติดต่อกันโดยสรุปแล้วภายใน 4 ปี ตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1987 ถึง ปีคริสต์ศักราช 1990 มีประธานาธิบดีเป็นผู้นำทางทหารของสาธารณรัฐเฮติและรัฐบาลรักษาการณ์ขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีทั้งสิ้น 4 คน

จนกระทั่งปีคริสต์ศักราช 1990 เป็นการเริ่มต้นของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีการร้องขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลของสาธารณรัฐเฮติที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนั้น โดยโดยเป็นการร้องขอในการให้สหประชาชาติเข้ามาช่วยเหลือกระบวนการการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ แต่การเลือกตั้งดังกล่าวหมายความว่าความถึงการเปลี่ยนแปลงอำนาจการปกครองและการขาดประโยชน์ในการแสวงหาผลประโยชน์ในการจัดสรรทรัพยากรของรัฐเพื่อประโยชน์ของ

⁴ Aaron L. Segal/Brian Weinstein, *Haiti: The Failure of Politics, Culture Success* (1984), pp. 47-18.

กลุ่มบุคคลผู้มีอำนาจเดิม ถือได้ว่าการมีระบอบการปกครองประชาธิปไตยคือการขัดขวางการได้รับผลประโยชน์ของกลุ่มชนชั้นสูงที่เคยมีอำนาจในการจัดการทรัพยากรของประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการในปีคริสต์ศักราช 1990 โดยมีผลสำเร็จได้รับการเลือกตั้งประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide แต่ต่อมาก็เกิดการล้มล้างการปกครองของผู้นำทางทหารของสาธารณรัฐเฮติซึ่งเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนกลุ่มชนชั้นสูง โดยเป็นการกุมอำนาจในการบริหารงานของประเทศเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อไป

จากการเริ่มต้นของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีขึ้นในสาธารณรัฐเฮติเมื่อปีคริสต์ศักราช 1990 โดยสาธารณรัฐเฮติมีการจัดการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย โดยเป็นการเลือกตั้งประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเฮติครั้งแรกตามการปกครองประชาธิปไตยได้ประสบความสำเร็จล้มเหลวและนำไปสู่การดำเนินการขององค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาคเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาโดยต้องการฟื้นฟูการปกครองระบอบประชาธิปไตยของสาธารณรัฐเฮติ แต่การบังคับใช้ตามมาตรการขององค์การรัฐอเมริกันที่ออกมานั้นการดำเนินการบังคับดังกล่าวก็ไม่ประสบความสำเร็จ นำไปสู่การหิวยกประเด็นของสาธารณรัฐเฮติขึ้นพิจารณาในการประชุมใหญ่ของสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ

จากเหตุดังกล่าวคือสาเหตุอันเป็นชนวนแห่งประเด็นปัญหาที่นำไปสู่การที่สหประชาชาติต้องมีบทบาทในปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ ผู้เขียนจะทำการอธิบายความเป็นมาของปัญหาในสาธารณรัฐเฮติตามลำดับแต่ละช่วง โดยช่วงแรก อยู่ในระหว่างช่วงปีคริสต์ศักราช 1991 – ปีคริสต์ศักราช 1994 ช่วงที่สองปีคริสต์ศักราช 1996 - ปีคริสต์ศักราช 2000 และช่วงที่สาม ช่วงปีคริสต์ศักราช 2004 – ปีคริสต์ศักราช 2012 เพื่อเป็นการปูทางไปสู่ความเข้าใจการดำเนินการต่างๆ ที่สหประชาชาติจะนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาในบทถัดไป

2.1.1 สถานการณ์ในปีคริสต์ศักราช 1991 – 1994

ช่วงแรก จากการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยของสาธารณรัฐเฮติที่ได้รับการช่วยเหลือในการดำเนินการเลือกตั้งจากสหประชาชาติโดยสมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้ออกข้อมติ⁵ อันเป็นการช่วยเหลือการจัดการเลือกตั้ง กระทั่งนาย Jean Bertrand Aristide ได้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี โดยมีการบริหารงานที่โดดเด่นในเรื่องนโยบายส่งเสริมให้มีการปฏิรูปสังคม การเคารพสิทธิมนุษยชน การเคารพกฎหมาย การส่งเสริมให้มีการดำเนินตามกระบวนการยุติธรรม อาทิ การสนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและการให้การสนับสนุนการจัดตั้งกระบวนการและบุคลากรด้านกระบวนการยุติธรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นธรรม และมีการปลดบุคลากรของภาครัฐเพื่อเป็นการลงโทษคือกลุ่มผู้นำทางทหารออกจากตำแหน่ง เนื่องมาจากการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการละเมิดต่อกฎหมายแห่งรัฐ เป็นต้น

กระทั่งวันที่ 29 กันยายน ปีคริสต์ศักราช 1991 เป็นวันที่มีการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้วยกองกำลังทหารของสาธารณรัฐเฮติภายใต้การบังคับบัญชาของนายพล Raoul Cedras โดยการยึดอำนาจการบริหารประเทศจากผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide โดยประธานาธิบดีและคณะรัฐบาลต้องลี้ภัยทางออกจากประเทศพร้อมจัดตั้งรัฐบาลพลัดถิ่น ณ ประเทศเวเนซุเอลา ด้วยความช่วยเหลือจากการเจรจาของผู้แทนทางการทูตจากเวเนซุเอลา ฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกา ส่วนภายในประเทศทำให้เกิดการแบ่งกลุ่มทางการเมืองเป็นสองกลุ่ม ระหว่างผู้ให้การสนับสนุนประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide และผู้ให้การสนับสนุนนายพล Raoul Cedras ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว มีการสั่งการให้ดำเนินการกับประชาชนผู้ให้การสนับสนุนประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide เนื่องจากรัฐบาลทหารในขณะนั้นเกรงว่ากลุ่ม

⁵ A/RES/45/2 (10 October 1990)

บุคคลผู้ให้การสนับสนุนประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ดังกล่าวจะเป็นกำลังสำคัญของประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide เพื่อดำเนินการในการยึดอำนาจคืน ซึ่งการดำเนินการของผู้ให้การสนับสนุนนาย Jean Bertrand Aristide เป็นวิธีการที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน อันได้แก่ การทำร้ายร่างกาย การกักขัง การข่มขู่ การจำกัดเสรีภาพทางสื่อ และการแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

การล้มล้างการปกครองที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ ซึ่งเป็นประเทศเป็นภาคีสมาชิกขององค์การรัฐอเมริกัน (Organization of American State) หรือ OAS ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติตามตราสารก่อตั้งขององค์การรัฐอเมริกันซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค จากการล้มล้างการปกครองประชาธิปไตยได้มีการร้องขอจากประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide นำเรื่องส่งถึง OAS ได้มีการประชุมทันทีโดย Permanent Council จนมีข้อมติที่ 567 และมีการจัดประชุมเฉพาะกิจของรัฐมนตรีต่างประเทศ โดยมีการแถลงการณ์ประณามการล้มล้างการปกครองที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งมีการออกข้อมติ⁶ สามารถสรุปเนื้อหาของข้อมติเป็นการขอความร่วมมือจากภาคีสมาชิกร่วมกันใช้มาตรการอันเป็นการบังคับอันเป็นการลงโทษทางเศรษฐกิจต่อสาธารณรัฐเฮติเพื่อเป็นการกดดันให้มีการดำเนินการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide กลับมาดำรงตำแหน่งดังเดิม พร้อมทั้งเรียกร้องให้มีการเคารพสิทธิมนุษยชน แต่ไม่สามารถดำเนินการให้ประสบความสำเร็จตามข้อมติ จึงเกิดการร้องขอจากองค์การรัฐอเมริกันซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคตามความในหมวดที่ 8 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ เพื่อขอรับการสนับสนุนและช่วยเหลือดำเนินการให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของข้อมติ

⁶ OAS Ministers of Foreign Affairs, MRE/RES 1/91 (1991), MRE/RES 2/91 (1991), MRE/RES 3/91, MRE/RES 4/91

ดังที่กล่าวมาเป็นสาเหตุให้สหประชาชาติเข้าไปมีบทบาทในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพสาธารณรัฐเฮติ ต่อมาสหประชาชาติได้มีการประณามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ และมีการออกข้อมติที่สอดคล้องกับข้อมติขององค์การรัฐอเมริกันอันเป็นการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ ผลจากการดำเนินการใช้มาตรการทางเศรษฐกิจเป็นเหตุให้มีความยินยอมของทั้งสองฝ่าย อันประกอบด้วยนายพล Raoul Cedras และประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูประชาธิปไตย Governor Island Agreement เป็นผลให้มีการออกข้อมติที่เป็นการระงับมาตรการในการบังคับทางเศรษฐกิจต่อสาธารณรัฐเฮติ พร้อมทั้งมีคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ออกข้อมติที่เกี่ยวกับการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH เพื่อปฏิบัติการให้การดูแลการปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว

จากนั้นฝ่ายนายพล Raoul Cedras ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้ตกลงกันได้ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่แสดงถึงการคุกคามสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ผลทำให้คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติต้องมีการมีการดำเนินมาตรการตามหมวดที่ 7 โดยสหประชาชาติอนุญาตให้กองกำลังผสมของรัฐสมาชิกเข้ามาปฏิบัติการในสาธารณรัฐเฮติ จนประสบความสำเร็จและมีการส่งมอบการปฏิบัติงานต่อของกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกให้แก่ภารกิจเพื่อสันติภาพของ United Nations Mission in Haiti (UNMIH) ต่อไป

2.1.2 สถานการณ์ในปีคริสต์ศักราช 1996 – 2000

ช่วงที่สอง อยู่ระหว่างปีคริสต์ศักราช 1996 – ปีคริสต์ศักราช 2000 ในช่วงนี้ หลังจากประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยการดำเนินการของกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกทำให้ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ได้กลับมาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสำเร็จ แต่ความประเทศยังคงได้รับความบอบช้ำกับวิกฤตการณ์ที่เพิ่งจบสิ้นไปประกอบกับความต้องการใน

การฟื้นฟูอันเป็นการสร้างความสงบให้แก่พื้นที่ซึ่งจะสามารถระงับเหตุความขัดแย้งได้ ทั้งยังต้องการให้มีการสร้างความปลอดภัยของประชาชนชาวเฮติ ที่หลังจากความขัดแย้งก็ยังคงไม่ได้รับความปลอดภัยทั้งยังมีการร้องขอจากรัฐบาลสาธารณรัฐเฮติให้สหประชาชาติเข้ามาให้การสนับสนุน ส่งเสริมการบริหารงานของรัฐและรัฐบาลยังคงมีความต้องการให้สหประชาชาติช่วยเหลือในการสร้างบุคลากร โดยการฝึกอบรมบุคลากรของประเทศให้มีความสามารถในการดูแลความสงบสุขของบ้านเมืองทั้งยังต้องมีความสามารถในการดูแลความปลอดภัยของประชาชนชาวเฮติได้ เพื่อส่งผลต่อการสร้างความเชื่อมั่นและมีการอพยพกลับเข้ามายังถิ่นฐานเดิมของประชาชนภายในประเทศ ทั้งการฟื้นฟูกระบวนการยุติธรรมและโครงสร้างสังคม ช่วงเวลานี้สหประชาชาติได้ทำการออกข้อมติเป็นมาตรการเพื่อสันติภาพรูปแบบหนึ่ง อันเป็นการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพดังนี้ United Nations Support Mission in Haiti (UNSMIH), United Nations Transition Mission in Haiti (UNTMIH) และ Mission de Police Civile des Nations Unies en Haïti หรือ United Nations Civilian Police Mission in Haiti (MIPONUH) ซึ่งเป็นการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในรูปแบบของการสร้างสันติภาพให้มีขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ จนกระทั่งการความสำเร็จในปีคริสต์ศักราช 2000 อันเป็นการส่งต่อภารกิจให้กับบุคลากรของรัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งเห็นว่าสาธารณรัฐเฮติสามารถดำเนินการด้วยตนเองได้

2.1.3 สถานการณ์ในปีคริสต์ศักราช 2004 – 2012

ช่วงที่สาม ช่วงปีคริสต์ศักราช 2004 – ปีคริสต์ศักราช 2012 นับตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 2000 หลังจากที่สหประชาชาติได้ทำการถอนภารกิจออกมาจากรัฐเฮติ ต่อมาในปีคริสต์ศักราช 2004 สถานการณ์ความรุนแรงก็ได้หวนคืนมาอีกครั้ง จนปรากฏการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสาธารณรัฐเฮติ จากกลุ่มกบฏได้ดำเนินการรวบรวมกำลังพลทางตอนเหนือของรัฐ

ได้ก่อความไม่สงบมีการใช้อาวุธทำการปล้นสะดม บุกรุกที่ทำกรสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทำลายสถานที่คุ้มซังนักโทษในหลายๆเรือนจำของประเทศ และก่ออาชญากรรมกับผู้สนับสนุนประธานาธิบดีและประชาชนทั่วไป ส่งผลให้ประชาชนเสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บ และมีการลี้ภัยออกจากประเทศอีกครั้ง ทั้งทำการปลุกระดมประชาชนให้มีการต่อต้านการปกครองภายในประเทศ โดยกลุ่มกบฏได้ขยายอำนาจและทำการยึดสถานนีตำรวจและสถานที่สำคัญต่างๆไปจนทั่วทั้งประเทศ และทำการกดดันประธานาธิบดีให้ลาออกจากตำแหน่งได้เป็นผลสำเร็จ โดยมีการตั้งแต้รัฐบาลรักษาการณ์เพื่อดำเนินการบริหารประเทศตามกฎหมายรัฐธรรมนูญของรัฐ แต่จากการประเมินสถานการณ์แล้วรัฐบาลรักษาการณ์ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ และไม่มีความสามารถเพราะขาดบุคลากรในการสร้างความปลอดภัย และต่อสู้ป้องกันการกระทำของกลุ่มกบฏและที่สำคัญคือไม่สามารถทำการปกป้องสิทธิของปัจเจกชนภายในรัฐได้อย่างเพียงพอ จากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นรัฐบาลรักษาการณ์ต้องทำการร้องขอความช่วยเหลือจากสหประชาชาติ ทำให้ในช่วงปีคริสต์ศักราช 2004 คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้เริ่มใช้มาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพกับสาธารณรัฐเฮติโดยได้ให้อำนาจแก่งองกำลังผสมของรัฐสมาชิกของสหประชาชาติเข้าไปยังพื้นที่เพื่อแก้ไขความขัดแย้งและระงับความรุนแรงที่เกิดขึ้น ทั้งยังช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่รัฐหรือองค์กรต่างๆในการให้ความช่วยเหลือต่อสาธารณรัฐเฮติ จนกระทั่งสามารถเข้าควบคุมสถานการณ์ได้

เมื่อกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกปฏิบัติการสำเร็จ คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้มีการออกข้อมติอันเป็นการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพ The United Nations Stabilization Mission in Haiti (MINUSTAH) ทำหน้าที่ในการสร้างสันติภาพให้กลับคืนมาหลังจากการปฏิบัติการของกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกดำเนินการแก้ไขความขัดแย้งสำเร็จ โดยมีหน้าที่ในการช่วยเหลือรัฐบาลในการปลดอาวุธและปกป้อง ทั้งรักษาความปลอดภัยให้แก่พลเรือนและบุคลากรที่

ปฏิบัติการกิจ ให้การสนับสนุน ส่งเสริมการบริหารงานอันเปเป็นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานในการปกครองประเทศและการฟื้นฟูสถานที่สำคัญต่างๆ ทั้งฝึกรอบมบุคคลากรของประเทศให้มีความสามารถในการดูแลความสงบสุขของบ้านเมืองและทำนุบำรุงโครงสร้างของรัฐ เพื่อเป็นการสร้างสันติภาพอย่างยั่งยืนในสาธารณรัฐเฮติ โดยมีข้อมติที่ออกมาจากสหประชาชาติอันเป็นการขยายระยะเวลาในการปฏิบัติการกิจของภารกิจเพื่อสันติภาพหลายต่อหลายครั้ง จนปัจจุบันนี้ปีคริสต์ศักราช 2012 สหประชาชาติยังคงมีการดำเนินการในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพและความสงบสุขในเกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ

วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เองเป็นสาเหตุให้สหประชาชาติต้องเข้าไปปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติในแต่ละช่วงโดยผู้เขียนได้ลำดับเหตุการณ์ตามความสำคัญที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงระยะเวลา ทั้งนี้จะเหตุได้ว่าสาเหตุสำคัญอันเป็นชนวนเนื่องด้วยมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนและนำไปสู่วิกฤตการณ์การอพยพออกจากประเทศเพื่อหนีจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตรายที่เกิดขึ้นภายในประเทศ จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเห็นว่าเป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนและเกิดผลเรื่องของวิกฤตการณ์ด้านมนุษยธรรมจากการอพยพออกของประชากรจำนวนมากที่เป็นผลกระทบต่อประเทศใกล้เคียงซึ่งถือได้กระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

2.2 ผลกระทบต่อกฎหมายระหว่างประเทศจากวิกฤตการณ์ที่เกิดในสาธารณรัฐ

เฮติ

จากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮตินับตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1991 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาที่ได้กล่าวมาในบทก่อนหน้านี กล่าวได้ว่าเหตุต่างๆที่เกิดขึ้นล้วนแล้วแต่มีผลกระทบซึ่งเป็นการละเมิดต่อกฎหมายระหว่างประเทศในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

2.2.1 การละเมิดสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเอง (Self

Determination)

จากวิกฤตการณ์อันดับแรกอันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นนั้น ในบทบาทของสหประชาชาติที่เป็นการเริ่มปฏิบัติการเพื่อสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ ได้มีจุดเชื่อมโยงจากจุดประสงค์ขององค์การสหประชาชาติที่สะท้อนถึงหลักการกำหนดเจตจำนงเอง โดยมีการปรากฏบนรายงานของเลขาธิการสหประชาชาติ⁷ มีการอ้างถึงกฎบัตรสหประชาชาติ อันเป็นองค์การที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการเคารพสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ดังที่ปรากฏใน The Universal Declaration of Human Rights โดยรัฐต้องคำนึงถึง “เจตจำนงของประชาชนจะต้องเป็นมูลฐานแห่งอำนาจของรัฐบาล”⁸ แสดงให้เห็นถึงการมีอยู่ของสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเองซึ่งตามทฤษฎีทางการเมือง ที่ว่าการนำแนวคิดเสรีที่เป็นเรื่องของสิทธิในการกำหนดเจตจำนงเองเป็นการนำไปสู่แนวคิดของการตรวจสอบการทำหน้าที่ของรัฐบาลต้องมีการดำรงตำแหน่งโดยถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น อันจะมีความสามารถมีรับอิสระในการปกครองตนเองออกผ่านสิทธิของการกำหนดเจตจำนงเองในทางการเมืองของประชาชนของรัฐ

ทั้งนี้แนวคิดความคิดเสรีภาพที่เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดใจตัวเอง เป็นความสอดคล้องกับแนวความคิดของการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในการเลือกผู้แทนของประชาชนนวนการ

⁷ Report of Secretary – General, THE SITUATION OF DEMOCRACY AND HUMAN RIGHTS IN HAITI, forty-seventh session Agenda item 22

⁸ The Universal Declaration of Human Rights ข้อ 21 (3) “The will of the people shall be the basis of the authority of government; this will shall be expressed in periodic and genuine elections which shall be by universal and equal suffrage and shall be held by secret vote or by equivalent free voting procedures.” Resolution adopted by the General Assembly [Part A of General Assembly resolution 217 (III). International Bill of Human Rights]

ปกครองประเทศ ซึ่งมาจากอำนาจสูงสุดที่เป็นของประชาชน (Popular Sovereignty)⁹ แนวความคิดส่งผลถึงทฤษฎีในทางการเมือง เห็นในการโต้เถียงกันในเรื่องสิทธิในการกำหนดใจตนเอง อันเป็นไปตามฐานะเป็นการใช้อำนาจรัฐธรรมนูญของประชาชน ความเชื่อมโยงกับสิทธิในการกำหนดใจตนเองมีความเกี่ยวข้องในทางกฎหมาย ถือได้ว่าเป็นหลักการขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งในกฎหมายว่าด้วยสิทธิมนุษยชน¹⁰ เป็นทั้งสิทธิส่วนบุคคลและเป็นสิทธิร่วมกัน (Individual and Collective Right) อันที่จะก่อให้เกิดจากการกำหนดอย่างอิสระสำหรับเรื่องทางการเมือง

นอกจากนี้ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ได้มีการกำหนดแนวคิดและทิศทางสิทธิในการกำหนดใจตนเองคือสิทธิของประชาชนมากกว่าเป็นสิทธิของรัฐบาลต่างๆฝ่ายเดียว¹¹ จากการศึกษาของผู้เขียนจะแสดงให้เห็นถึงการมีอยู่ของสิทธิการกำหนดใจตนเองได้มีปรากฏอยู่ในกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเริ่มจากกฎบัตรสหประชาชาติ อันเป็นไปตามจุดประสงค์หลักประการหนึ่งของกฎบัตรสหประชาชาติ คือ การพัฒนาอย่างฉันท์มิตรในความสัมพันธ์ระหว่างรัฐที่เป็นการเคารพในสิทธิเท่าเทียมกัน และการกำหนดใจตนเอง¹² และยังปรากฏในกฎบัตรสหประชาชาติ ข้อ 55 ที่แสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมในมุมมองที่จะสร้างสภาวะที่มีเสถียรภาพของการกินดีอยู่ดีที่สำคัญสำหรับสันติภาพและความสัมพันธ์ฉันท์มิตรระหว่างชาติบนพื้นฐานของสิทธิความเท่าเทียมกันของการกำหนดใจตนเองของปวงชนทั้งมวล

⁹ John Locke Harlan Davidson, *Second Treatise of Government* (January 15th 1982).

¹⁰ International Covenant on Civil and Political Rights ข้อ 1 และ International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights ข้อ 1

¹¹ Summary of the Summary of the Advisory Opinion of 16 October 1975, "Western Sahara," ใน *WESTERN SAHARA, Advisory Opinion of 16 October 1975*.

¹² กฎบัตรสหประชาชาติ ความมุ่งประสงค์ของสหประชาชาติ ข้อ 1 (2) “พัฒนาความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างประชาชาติทั้งหลายโดยยึดการเคารพต่อหลักการแห่งสิทธิที่เท่าเทียมกันและการกำหนดเจตจำนงของตนเองแห่ง ประชาชนทั้งหลายเป็นมูลฐาน และจะดำเนินมาตรการอื่นๆอันเหมาะสมเพื่อเป็นกำลังแก่สันติภาพสากล”

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสิทธิในการกำหนดใจตนเองได้กลายมามีผลในทางกฎหมายระหว่างประเทศ อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าเป็นการแสดงออกที่ได้รับการยอมรับในฐานะสิทธิมนุษยชนซึ่งเห็นได้ชัดว่าสิทธิดังกล่าวถูกระบุเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ คือ กติกาว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (United Nations International Covenant of Civil and Political Rights หรือ ICCPR และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights) อันมีผลใช้บังคับตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1976 โดยสาธารณรัฐเอธิโอเปียได้เข้าเป็นภาคีอันเป็นการแสดงการยอมรับในการปฏิบัติตามข้อบทอันเป็นเงื่อนไขของกฎหมายซึ่งก่อให้เกิดข้อผูกพันทางกฎหมายสิทธิมนุษยชนที่มีพื้นฐานมาจากปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน สิทธิในการกำหนดใจตนเองในข้อ 1 ตามกติกาว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม¹³ ได้ชี้เฉพาะเป็นฐานกฎหมายที่ควรเคารพทั้งยังปรากฏในข้อบทตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติ¹⁴

สิทธิการกำหนดใจตนเองยังปรากฏในการประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกาเมื่อปีคริสต์ศักราช 1776 (The American Declaration of Independence) และบัญญัติระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพื้นฐานของพลเมือง ปีคริสต์ศักราช 1966 (International Bill of Rights) และปฏิญญาสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ปีคริสต์ศักราช 1970 (The General Assembly's Declaration on Friendly Relations) ทั้งหมดนี้เป็นกายืนยันการมีอยู่ของสิทธิกำหนดใจทั้งสิ้น¹⁵ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการตีความเรื่องสิทธิมนุษยชนต้องเป็นการตีความในบริบทที่เป็นการยอมรับโดยทั่วไปในปัจจุบัน

¹³ Rhona Smith, "The Rights to Self Determination" (Textbook on International Human rights: Oxford, 2003).

¹⁴ P. R. Gandhi, Blackstone's International Human Rights Documents, (Oxford: Oxford University Press, 2010).

¹⁵ Tsewang Phuntsok, "Self Determination: A Case for Tibet," [Online] Accessed: 1 March Available from: <http://tibetsites.blogspot.com/2008/06/self-determination-case-for-tibet.html>

ซึ่งในการจำกัดสิทธิมนุษยชนใดต้องมีการคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนในทางอื่นๆด้วย โดยเน้นไปที่การคุ้มครองคนในสังคม และทั้งนี้ผู้ประสพความรุนแรงทางสิทธิมนุษยชนต้องได้รับการคุ้มครองในการอ้างถึงสิทธิของตนเอง¹⁶

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนซึ่งจัดทำกติกาว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองได้ให้คำจำกัดความสิทธิในการกำหนดใจตัวเองว่าเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการรับรองและการติดตามสิทธิมนุษยชนของปัจเจกชนที่มีประสิทธิภาพและสำหรับการสนับสนุน ส่งเสริม ตามเหตุผลที่ว่ารัฐต่างๆจะให้ความเคารพในสิทธิของการกำหนดใจตนเองในข้อบทของทั้งสองกติการะหว่างประเทศก่อนสิทธิอื่นๆในข้อบทของทั้งสองกติกา

กรณีสาธารณรัฐเฮติการศึกษาของผู้เขียนพบว่าตามฐานกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้นซึ่งในปีคริสต์ศักราช 1990 มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีของประชาชนในสาธารณรัฐเฮติ อันมีผลคือผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีในสาธารณรัฐเฮติ คือ นาย Jean Bertrand Aristide ตามการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น ถือได้ว่าเป็นการแสดงให้เห็นถึงการมีอยู่ของสิทธิในการกำหนดใจของตนเองของประชาชนชาวเฮติ โดยจากฐานกฎหมายที่ได้กล่าวมาข้างต้นพบว่า สิทธิการกำหนดใจตนเองนั้นมีที่อยู่ในกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสามารถของกลุ่มคนภายในรัฐในการกำหนดชะตากรรมทางการเมืองของกลุ่มโดยผ่านการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีขึ้นในปีคริสต์ศักราช 1990 นั้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงเจตจำนงในการเลือกผู้แทนของประชาชนผ่านตัวผู้นำคือ ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน

¹⁶ Robert McCorquodale, "Human Rights and Self-Determination," in Mortimer Sellers, Ed., (Washington, D.C.: Berg, 1996).

โดยผ่านกระบวนการอิสระโดยมีเสรีภาพในการเลือกผู้แทนทางการเมือง อันเป็นสิทธิของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในรัฐที่มีเอกราชและอธิปไตยแห่งรัฐ

สรุปได้ว่าการล้มล้างการปกครองอันเกิดจากการกระทำของรัฐบาลทหารที่เกิดขึ้นใน สาธารณรัฐเฮติ ทำให้เกิดการหยุดชะงักของการใช้สิทธิในการกำหนดใจตนเองของประชาชนชาวเฮติ ซึ่งประชาชนไม่สามารถใช้สิทธิในการกำหนดใจได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งจากการล้มล้างการปกครอง ประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการขัดต่อหลักสิทธิ มนุษยชนในสิทธิการกำหนดใจตนเองอันปรากฏอยู่ในกฎหมายระหว่างประเทศ

2.2.2 การละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นการประหารชีวิตนอกระบบกฎหมาย (Extrajudicial Execution)

หลังจากการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยสำเร็จโดยผู้นำทางทหารคือ นายพล Raoul Cedras และคณะของรัฐบาลทหารได้ทำการปกครองประเทศในขณะนั้นได้มีนโยบาย มุ่งเป้าหมายโดยจะมีการดำเนินการกลุ่มผู้ให้การสนับสนุนประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide อาทิ กลุ่มนักบวชที่มีความสัมพันธ์อันดีกับประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide รวมไปถึงกลุ่ม สื่อมวลชนผู้ให้ข่าวทำการสนับสนุนการปกครองประชาธิปไตย และกลุ่มประชาชนที่มีการต่อต้านการ ปกครองของนายพล Raoul Cedras หรือผู้ต้องสงสัยว่าเป็นผู้ให้การสนับสนุนประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide โดยมีมาตรการให้มีการควบคุมการเคลื่อนไหวของกลุ่มบุคคลดังกล่าวซึ่งการ กระทำการควบคุมและดำเนินการลงโทษผู้ไม่เห็นด้วยกับการปกครองประเทศของรัฐบาลทหารโดยใช้ วิธีการอันเป็นการฆาตกรรมประชาชนชาวเฮติที่เป็นกลุ่มของผู้ที่รัฐบาลทหารให้การสงสัยว่าเป็นผู้ให้ การสนับสนุน รวมไปถึงกลุ่มคนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกับบ้านพักของประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ซึ่งบุคคลดังกล่าวได้ถูกสันนิษฐานว่าเป็นกลุ่มผู้ให้การสนับสนุน

ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide โดยปราศจากกฎหมายอันเป็นฐานอำนาจให้รัฐบาลทหารกระทำการ ถือได้ว่าเป็นการฆาตกรรมประชาชนตามอำเภอใจ เนื่องจากเกิดความหวาดระแวงจากกลุ่มต่อต้านรัฐบาลทหารจะเป็นภัยต่อการปกครองของรัฐบาลทหาร จากเหตุดังกล่าวมีการฆาตกรรมประชาชนและพบว่าประชาชนผู้เสียชีวิตโดยมีร่องรอยจากการถูกสังหารโดยอาวุธ ซึ่งพบว่าผู้เสียชีวิตทั้งบริเวณถนน รวมถึงบริเวณที่มีการเข้าตรวจค้นในแต่ละพื้นที่ของคณะรัฐบาลทหารโดยวางเพลิงของกลุ่มรัฐบาลทหาร โดยมีหลักฐานในการยืนยันจากข้อมูลที่มีการบันทึกข้อมูลของร่างผู้เสียชีวิตในห้องเก็บศพของโรงพยาบาลพบว่า มีบาดแผลของกระสุนปืนและของมีคมบนร่างกายของผู้เสียชีวิต¹⁷ ซึ่งการฆาตกรรมประชาชนของรัฐบาลทหารและคณะในสาธารณรัฐเฮติ นั้น ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนตาม American Convention on Human Rights* ข้อ 4 “Every person has rights to have his life ...” และเป็นการละเมิดต่อสิทธิในชีวิต (Right to life) ที่ปรากฏใน International Covenant on Civil and Political Rights* ข้อ 6 “Every human being has the inherent right of life”

2.2.3 การละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นการทรมานและการลงโทษที่โหดร้าย

ทารุณ (Torture and Mistreatment)

การปกครองโดยรัฐบาลทหารโดยการนำของนายพล Raoul Cedras นั้นได้มีการใช้มาตรการลงโทษต่อกลุ่มผู้ที่ถูกต้องสงสัยว่าเป็นผู้ให้การสนับสนุนประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide อันเป็นการลงโทษที่รุนแรงและทารุณอันเป็นการทำร้ายร่างกาย เพื่อขู่เข็ญ บังคับทั้งถามการเคลื่อนไหวของประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide อันเริ่มด้วยการจับกุมผู้ต้องสงสัย

¹⁷ Globe Staff Pamela Constable, "Haiti Army, Elites Call for Interim President," The Boston Globe (Boston, MA) October 6, 1991(1991).

ทำการกักขัง และข่มขู่ พร้อมกับมีการดำเนินการทรมานการเขี่ยนตีผู้ต้องสงสัย ทั้งยังถูกตั้งข้อหาว่าทำการวางเพลิงและลักทรัพย์ของเจ้าหน้าที่ทหาร การกระทำของรัฐบาลผู้นำทางทหารดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อ American Convention on Human Rights ข้อ 5 “No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman, or degrading punishment or treatment. All persons deprived of their liberty shall be treated with respect for the inherent dignity of the human person.” ทั้งยังเป็นการละเมิดต่อ Universal Declaration of Human Right ข้อ 5 “No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.”¹⁸

2.2.4 การละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นการจับกุมโดยไม่มีหมายจับ (Arbitrary Arrest and Illegal Detentions)

การปกครองโดยรัฐบาลทหารโดยการนำของนายพล Raoul Cedras ได้มีการกระทำการอันผิดกฎหมาย มีการจับกุมบุคคลและกักขังบุคคลโดยผิดกฎหมายโดยกักขังบุคคลราว 1,000 คน นับแต่ที่มีการล้มล้างการปกครองซึ่งโดยกฎหมายของสาธารณรัฐเฮติขึ้น ทั้งนี้ตามกฎหมายการจับกุมบุคคลต้องมีเอกสารในการจับกุมที่เป็นลายลักษณ์อักษรโดยไม่สามารถเข้าจับกุมบุคคลโดยพลการ และไม่สามารถจับกุมบุคคลได้ตั้งแต่เวลาสี่แปดนาฬิกา ถึงหกนาฬิกา เว้นแต่มีพยานและมีหมายให้ทหารหรือตำรวจเข้าจับกุมในความผิดตามกฎหมายอาญา แต่รัฐบาลทหารมิได้ปฏิบัติตามกฎหมายโดยมีการจับกุมบุคคลโดยไม่มีหมายจับ¹⁹ และรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐเฮติได้มีข้อบทที่ว่า

¹⁸ William G. O'Neill, "The Roots of Human Rights Violations in Haiti,," *Georgetown Immigration Law Journal*, in 7, ed. , March 1993, 1, 87-117.(March 1993): pp.111-112.

¹⁹ Lawyer Committee for Human Rights, "Breakdown of the Rule of Law in Haiti," *Paper Laws, Steel Bayonets*.

ทั้งกฎหมายยังให้มีการดำเนินการกับบุคคลที่ถูกจับกุมนั้นเป็นผู้ต้องหาที่ต้องได้รับการพิจารณาจากศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับเพื่อพิจารณาตามกระบวนการยุติธรรมก่อนที่จะมีการดำเนินการกักขัง แต่รัฐบาลทหารก็ไม่ได้มีการปฏิบัติตามกฎหมายแต่อย่างใดได้กระทำการทุกอย่างเป็นไปตามอำเภอใจของกลุ่มรัฐบาลทหาร ซึ่งจากการกระทำของรัฐบาลทหารถือได้ว่าเป็นการละเมิด American Convention on Human Rights ตาม ข้อ 7 (3) “No one shall be subject to arbitrary arrest or imprisonment.” และละเมิดต่อ International Covenant on Civil and Political Rights ตามข้อ 9 “Everyone has the right to liberty and security of person. No one shall be subjected to arbitrary arrest or detention. No one shall be deprived of his liberty except on such grounds and in accordance with such procedure as are established by law.” โดยรัฐบาลทหารจะมุ่งไปที่กลุ่มเป้าหมายอันเป็นกลุ่มผู้ให้การสนับสนุนประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ซึ่งมีการจับกุมทั้ง นักเรียนนักศึกษา ผู้สื่อข่าว นักบวช ผู้นำชุมชน²⁰

2.2.5 การละเมิดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (Rights Freedom of Expression)

การปกครองโดยรัฐบาลทหารโดยการนำของนายพล Raoul Cedras มีการออกมาตรการของรัฐบาลทหาร²¹ อันเป็นการยับยั้งการแสดงความคิดเห็นและการชุมนุมของประชาชนชาวเฮติ อันเป็นการกระทำที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมและการรวมกลุ่มโดยมีการออกคำสั่งห้ามให้มีการชุมนุมเพื่อป้องกันการรวมตัวกันในการให้การสนับสนุนประธานาธิบดีและป้องกัน

²⁰ O'Neill, W. G., "The Roots of Human Rights Violations in Haiti,," *Georgetown Immigration Law Journal*: pp.113.

²¹ Kim Brice, *Bouch Pe : The Crackdown on Haiti's Media since the Overthrow of Aristide* ed. Greg Victor. (New York, NY : Committee to Protect Journalists, [1992], 1992).

การปลุกระดมเพื่อออกมาต่อต้านการปกครองโดยรัฐบาลทหารโดยการนำของนายพล Raoul Cedras Jean Bertrand Aristide ถือได้ว่าการกระทำของรัฐบาลทหารเป็นการละเมิดต่อ American Convention on Human Rights ข้อ 15 “Right of Assembly The right of peaceful assembly, without arms, is recognized. No restrictions may be placed on the exercise of this right other than those imposed in conformity with the law and necessary in a democratic society in the interest of national security, public safety or public order, or to protect public health or morals or the rights or freedom of others.”

รัฐบาลทหารได้มีการกำหนดมาตรการอันเป็นการทำลายการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในระบบสารสนเทศ ผ่านระบบเครือข่ายการสื่อสารทั้งปวงที่มีบทความ ข้อความ คำพูด หรืออื่นใด อันอาจจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของรัฐบาลทหาร จากการกระทำของรัฐบาลทหารถือได้ว่าเป็นการลิดรอนสิทธิขั้นพื้นฐานในการรับฟังข่าวสาร และการเสนอความคิดเห็น ได้มีการควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อทางวิทยุและยังเป็นการละเมิดต่อหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศ International Covenant on Civil and Political Rights ตามข้อ 199 (2) “Everyone shall have the right to freedom of expression; this right shall include freedom to seek, receive and impart information and ideas of all kinds, regardless of frontiers, either orally, in writing or in print, in the form of art, or through any other media of his choice.”

กรณีของสาธารณรัฐเฮติจากการพิจารณาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นแล้ว ปรากฏว่าหลังการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยหลังจากสถานการณ์ดังกล่าวนับตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1991 อันมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนหลากหลายด้าน ทั้งมีการไม่เคารพสิทธิการกำหนดใจตนเอง

ของประชาชนในการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง, การละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นการประหารชีวิตนอกกระบวนการกฎหมาย, การทรมานและการลงโทษที่โหดร้ายทารุณ การจับกุมโดยไม่มีหมายจับ การจำกัดเสรีภาพการแสดงความคิดเห็น โดยพฤติการณ์เช่นนี้ของรัฐบาลผู้นำทหารเป็นการกระทำที่ประชาชนต้องเสียชีวิตจากการถูกต้องสงสัยที่เป็นไปตามอำเภอใจของบุคคลในคณะรัฐบาลผู้นำทางทหารโดยไม่มีการผ่านกระบวนการยุติธรรมตามระบบกฎหมายของรัฐ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเนื้อตัวร่างกายของประชาชนชาวเฮติ อันถูกมาตรการรวมทั้งการทรมานประชาชนชาวเฮติเป็นจำนวนมาก ซึ่งการกระทำของรัฐบาลทหารถือได้ว่าเป็นการละเมิดต่อกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ อันมีฐานกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนทั้งหลายเหล่านั้นที่สาธารณรัฐเฮติเป็นภาคีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งนี้เมื่อสาธารณรัฐเฮติเป็นภาคีของกฎหมายระหว่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้น สาธารณรัฐเฮติจึงมีหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งในการให้ความยินยอมและมีหน้าที่ในการปฏิบัติตามข้อตกลงในฐานะเป็นภาคีสมาชิก

จากการล้มล้างปกครองระบอบประชาธิปไตยและการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติทำให้เกิดการประณามการกระทำของรัฐบาลทหารและมีการดำเนินมาตรการขององค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาค คือ องค์การรัฐอเมริกัน อันมีการออกข้อมติเพื่อทำการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในภูมิภาคโดยผู้เขียนจะทำการอธิบายในข้อต่อไป

2.3 บทบาทขององค์การระดับภูมิภาคในการแก้ไขปัญหาในสาธารณรัฐเฮติ

ทวีปอเมริกามีองค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคที่มีการก่อตั้งมายาวนานเป็นอันดับต้นๆของการจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศ คือ องค์การรัฐอเมริกัน (Organization of American State) หรือ OAS ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 2 กันยายน ปีคริสต์ศักราช 1947 สหรัฐอเมริกาพร้อมทั้งประเทศต่างๆในทวีปลาตินอเมริกา แต่ยกเว้น ประเทศนิการากัว และอีเควดอร์ มีการทำ

ข้อตกลงร่วมกันในการทำสนธิสัญญาระหว่างรัฐในอเมริกาด้วยกัน ณ กรุงริโอเดจาเนโร ประเทศบราซิล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในภูมิภาค ประเทศเหล่านั้นต่างมุ่งมั่นที่จะให้ความช่วยเหลือกันอย่างมีประสิทธิภาพถ้าหากรัฐในอเมริกาหนึ่งใดถูกโจมตีด้วยกำลังอาวุธหรือถูกคุกคามจากการรุกรานต่อมาในเดือนเมษายน ปีคริสต์ศักราช 1948 ได้มีการจัดตั้งองค์การของรัฐอเมริกัน (Organization of American States) ขึ้น ณ กรุงโบโกตา ประเทศโคลัมเบีย ประกอบด้วยรัฐต่าง ๆ ในอเมริการวม 21 ประเทศ ยกเว้นประเทศแคนาดา เพื่อดำเนินการให้เป็นผลตามสนธิสัญญาไรโอ และจัดวางระบบการรักษาความมั่นคงร่วมกันขึ้น²²

2.3.1 ความสัมพันธ์ขององค์การรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐเฮติ

องค์การรัฐอเมริกามีตราสารก่อตั้งองค์การคือกฎบัตรองค์การรัฐอเมริกัน (The Charter of American States) หรือ OAS โดยมีผลบังคับให้เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม ปีคริสต์ศักราช 1951 องค์การรัฐอเมริกันนี้ เป็นองค์การส่วนภูมิภาคภายในกรอบของสหประชาชาติ ประเทศสมาชิกต่างปฏิญญาร่วมกันที่จะทำการธำรงรักษากระชับสันติภาพ ตลอดจนความมั่นคงในทวีปอเมริกา เพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุแห่งความยุ่งยากใดๆ และต้องการระงับกรณีพิพาทที่อาจเกิดขึ้นได้ในระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกันโดยสันติวิธี อนึ่ง ถ้าหากมีการรุกรานเกิดขึ้นก็จะมีปฏิบัติการร่วมกัน นอกจากนี้ ยังจะหาทางระงับปัญหาทางการเมือง ทางการศึกษา และทางเศรษฐกิจ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในระหว่างประเทศสมาชิก พร้อมทั้งจะพยายามร่วมกัน ในการหาหนทางส่งเสริมพัฒนาการทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สำนักงานใหญ่ขององค์การรัฐอเมริกันอยู่ ณ กรุงวอชิงตัน ดีซี นครหลวงของสหรัฐอเมริกาโครงสร้างภายในขององค์การรัฐอเมริกัน*

²² Organization of American States, "Our History," [Online] Accessed: 21 March 14. Available from: http://www.oas.org/en/about/our_history.asp

วัตถุประสงค์อันเป็นเป้าหมายสำคัญขององค์กรรัฐอเมริกันถือได้ว่าเป็นองค์กรที่เกิดจากการดำเนินการของระบบความมั่นคงร่วมโดยมีวัตถุประสงค์ในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงภายในภูมิภาค โดยจะเห็นได้จากตราสารก่อตั้งขององค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาค อันเป็นกฎบัตรขององค์กรรัฐอเมริกันที่ได้ให้ความสำคัญกับการมีอยู่ของผู้แทนตามการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการเคารพการปกครองประชาธิปไตยที่เป็นการให้การเคารพในสิทธิพื้นฐานของบุคคลอันปรากฏอยู่ในอารัมภบทและข้อ 2 ของกฎบัตรองค์กรรัฐอเมริกัน²³

ความสัมพันธ์ระหว่างสาธารณรัฐเฮติและองค์กรรัฐอเมริกันเริ่มต้นขึ้นปีคริสต์ศักราช 1948 สาธารณรัฐเฮติได้ร่วมเป็นเข้าเป็นประเทศภาคีสมาชิกขององค์กรรัฐอเมริกัน²⁴ ดังนั้นฐานะที่สาธารณรัฐเฮติเป็นรัฐสมาชิกขององค์กรรัฐอเมริกัน จึงต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามข้อบทและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในตราสารก่อตั้ง ซึ่งรวมทั้งเรื่องสันติภาพและการพัฒนาของภูมิภาคซึ่งเป็นผลให้องค์กรรัฐอเมริกันมีอำนาจในการดำเนินการใดๆตามตราสารก่อตั้ง เมื่อสถานการณ์ที่ถือว่า

²³ Charter of The Organization of American States

Preamble “Convinced that representative democracy is an indispensable condition for the stability, peace and development of the region;

Confident that the true significance of American solidarity and good neighborliness can only mean the consolidation on this continent, within the framework of democratic institutions, of a system of individual liberty and social justice based on respect for the essential rights of man;”

ข้อ 2 “The organization of American States, in order to put into practice the principles on which it is founded and to fulfill its regional obligations under the Charter of the United Nations, proclaims the following essential purposes:

- a) To strengthen the peace and security of the continent
- b) To promote and consolidate representative democracy, with due respect for the principle of non-intervention...”

²⁴ Organization of American State, "Member States," [Online] Accessed: 21 March 2014. Available from: http://www.oas.org/en/member_states/default.asp

กระทบต่อสันติภาพซึ่งหมายความว่ารวมถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการปกครองที่ไม่เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย

2.3.2 สาเหตุของปัญหาที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาขององค์การรัฐอเมริกัน

จากการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยของสาธารณรัฐเฮติที่ได้รับการช่วยเหลือในการดำเนินการเลือกตั้งจากสหประชาชาติโดยมีการออกข้อมติที่ A/RES/45/2 ปีคริสต์ศักราช 1990 ซึ่งเป็นข้อมติที่ออกโดยสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ อันเป็นการช่วยเหลือการจัดการเลือกตั้ง กระทั่ง นาย Jean Bertrand Aristide ได้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี โดยมีการบริหารงานโดยมีนโยบายส่งเสริมให้มีการปฏิรูปสังคม การเคารพสิทธิมนุษยชน การเคารพกฎหมาย การส่งเสริมให้มีการดำเนินตามกระบวนการยุติธรรม อาทิ การสนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน และการให้การสนับสนุนการจัดตั้งกระบวนการและบุคลากรด้านยุติธรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นธรรม และมีการปลดกลุ่มผู้นำทางทหารออกจากตำแหน่ง เนื่องมาจากการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การละเมิดสิทธิมนุษยชน

การบริหารประเทศของประธานาธิบดีดำเนินต่อมาจนกระทั่งวันที่ 29 กันยายน ปี 1991 เป็นวันที่เกิดการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้วยกองกำลังทหารของสาธารณรัฐเฮติภายใต้การบังคับบัญชาของนายพล Raoul Cedras โดยการยึดอำนาจการบริหารประเทศจากผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ประสบความสำเร็จโดยคณะรัฐบาลและประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ต้องลี้ภัยทางออกจากประเทศพร้อมจัดตั้งรัฐบาลพลัดถิ่น ณ ประเทศ เวเนซุเอลา จากเหตุดังกล่าวเป็นเหตุการณ์ที่สาธารณรัฐเฮติเป็นรัฐสมาชิกขององค์การรัฐอเมริกันที่ถือได้ว่าเป็นการละเมิดต่อข้อบทและวัตถุประสงค์หลักของกฎบัตรองค์การรัฐอเมริกัน

จากเหตุการณ์การล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยองค์การรัฐอเมริกัน ได้มีหารือและหยิบยกประเด็นที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาโดยมีการออกข้อมติจากสมาชิกถาวรของ องค์การรัฐอเมริกัน²⁵ ข้อมติมีเนื้อหาเป็นการประณามการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการคุกคามต่อการปกครองระบบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในภูมิภาค โดยการออกข้อมติที่ AG/RES 1080 (XXI-0/91) หรือเรียกว่า “The Santiago Declaration” เป็นมติที่ออกมาจากสมัชชาใหญ่ แห่งองค์การรัฐอเมริกา ซึ่งมีเนื้อหาของข้อมติสรุปจากเนื้อหา คือการมอบอำนาจการทำงานให้แก่ เลขาธิการแห่งองค์การรัฐอเมริกัน ทำการเรียกประชุมเพื่อหารือกับคณะมนตรีถาวรแห่งองค์การรัฐ อเมริกัน เพื่อหารือจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น ในเนื้อหาสำคัญของข้อมติเป็นการวินิจฉัยว่า สถานการณ์ที่เป็นความผิดปกติเกิดขึ้นนั้น ถือได้ว่าเป็นการกระทำของรัฐบาลผู้นำทางทหารที่ เกิดขึ้นทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยในสาธารณรัฐเสถียรเกิดการหยุดชะงักโดยเป็นการล้ม ล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประธานาธิบดีที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในรัฐอัน เป็นการแสดงออกถึงการใช้อำนาจของประชาชนอันเป็นการปกครองแห่งระบอบประชาธิปไตยที่ ชอบด้วยกฎหมายและให้มีการเพื่อตรวจสอบสถานการณ์ที่เพื่อแก้ไขปัญหาโดยให้มีการจัดการ ประชุมอันเป็นการประชุมเฉพาะกิจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศหรืออาจจะเป็น การจัดตั้งการประชุมของสมัชชาแห่งองค์การรัฐอเมริกัน²⁶

จากประสบการณ์ของมาใช้กระบวนการตามข้อมติที่กล่าวข้างต้นที่ผ่านมาองค์กร รัฐอเมริกันเคยมีตัวอย่างของกรณีการล้มล้างการปกครองประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นภายในภูมิภาค องค์การรัฐอเมริกันก็ได้มีการออกข้อมติ The Santiago Declaration อันเป็นการประณามการกระทำ

²⁵ OAS Res.567, in Foreign Pol'Y Bull.. 61 (Nov./ Dec.1991)

²⁶ OAS Doc AG/RES 1080 (xxil-0/91) [hereinafter The Santiago Declaration]

การล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในภูมิภาคประกอบกับการดำเนินมาตรการบังคับทางเศรษฐกิจกับประเทศเปรูและประเทศกัวเตมาลา ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ ก็เป็นการออกข้อมติอันเป็นการประณามการล้มล้างการปกครองและการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจเช่นกัน

2.3.3 ฐานกฎหมายของการแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ

จากสถานการณ์การล้มล้างการปกครองประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ มีฐานกฎหมายของการออกข้อมติอันเป็นการใช้มาตรการการบังคับทางเศรษฐกิจที่แสดงถึงการลงโทษ โดยเป็นตอบโต้กับการกระทำอันเป็นการขัดต่อข้อบทและวัตถุประสงค์แห่งตราสารองค์การรัฐอเมริกัน²⁷ การใช้มาตรการในการบังคับทางเศรษฐกิจมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกดดันรัฐบาลผู้นำทางทหารออกจากตำแหน่งและเรียกร้องให้ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide กลับมาดำรงตำแหน่งโดยตามฐานทางกฎหมายแห่งกฎบัตรองค์การรัฐอเมริกันแห่งข้อ 19²⁸

กรณีที่เกิดขึ้นนี้การดำเนินการขององค์การรัฐอเมริกันภูมิภาค โดยจะเป็นการออกข้อมติที่ AG/RES 1080 (XXI-0/91) หรือเรียกว่า “The Santiago Declaration” เป็นมติที่ออกมา

²⁷ Felicia Swindells, "U.N. Sanctions in Haiti: A Contradiction under Articles 41 and 55 of the U.N. Charter," *Fordham International Law* 20, 5 (1996).

²⁸ Charter of The Organization of American States

ข้อ 19 “No State or group of States has the right to intervene directly or indirectly, for reason whatever, in the internal or external affairs of any other State. The foregoing principle prohibits not only armed force but also any other form of interference or attempted threat against the personality of the State or against its political, economic, and cultural elements.”

ข้อ 20 “No State may use or encourage the use of coercive measures of an economic or political character in order to force the sovereign will of another State and obtain from it advantages of any kind.”

จากสมัชชาใหญ่แห่งองค์รัฐอเมริกา ที่มาจากการประชุมเฉพาะกิจดังกล่าว และมีการดำเนินการต่อในการจัดการประชุมของของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ผลของข้อมติในที่เป็นการประณามการล้มล้างการปกครองประชาธิปไตย และมีการเรียกร้องให้เคารพการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ผ่านกระบวนการเลือกตั้งจากประชาชน โดยแสดงความต้องการให้ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide กลับมาดำรงตำแหน่ง และได้มีการออกข้อมติจากที่ประชุมของรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศตามข้อมติที่ MRE/RES 1/91 ลงวันที่ 3 ตุลาคม ปี 1991 ออกมาอย่างเป็นทางการโดยมีเนื้อหาสรุปได้ ดังนี้

- มีการประณามการกระทำอันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- การเรียกร้องให้รัฐสมาชิกทำการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ และด้านการเงิน การค้า และให้มีการระงับการช่วยเหลือกับเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจทุกประเภทกับสาธารณรัฐเฮติโดยมีข้อยกเว้น คือ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระทำที่เป็นไปในแนวทางด้านมนุษยธรรม

ต่อมาได้มีการออกข้อมติ MRE/RES 2/91 ลงวันที่ 8 ตุลาคม ปี 1991 ออกมาอย่างเป็นทางการโดยมีเนื้อหาสรุปได้ ดังนี้

- ขอความร่วมมือรัฐสมาชิกให้มีการอายัดทรัพย์สินที่เป็นของสาธารณรัฐเฮติและมีการเน้นย้ำการเรียกร้องให้รัฐสมาชิกทำการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ
- การจัดตั้งกองกำลังพลเรือน (OEA-DEMOC) เป็นการสังเกตการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชน

ทั้งนี้ในส่วนท้ายของข้อมติอันเป็นการขอความร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติ²⁹

ในฐานะการเป็นองค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคอันเป็นส่วนหนึ่งของสหประชาชาติ โดยหากทำการวิเคราะห์ถึงสถานะขององค์การรัฐอเมริกันเป็นองค์กรในระดับภูมิภาค³⁰ ได้รับการรับรองจากจากกฎบัตรสหประชาชาติที่ได้ระบุถึงบทบาทของข้อตกลงในระดับภูมิภาคไว้ในหมวดที่ 8 ว่าด้วยข้อตกลงภูมิภาค

2.3.4 ผลของการใช้มาตรการขององค์การรัฐอเมริกัน

จากการที่องค์การรัฐอเมริกันได้ออกข้อมติ อันเป็นการตอบโต้กับการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยการใช้กองกำลังทหารโดยผู้นำทางทหาร โดยองค์การรัฐอเมริกันได้อาศัยฐานอำนาจตามกฎหมายบัตรองค์การรัฐอเมริกัน แต่อย่างไรก็ตามการใช้มาตรการในการบังคับทางเศรษฐกิจในฐานะที่เป็นองค์การระดับภูมิภาคนั้น เป็นการใช้มาตรการอันเป็นการบังคับต่อสาธารณรัฐเฮติที่กระทำการละเมิดต่อกฎบัตรรัฐอเมริกัน เพื่อความมุ่งหมายในความต้องการให้ประธานาธิบดีที่ได้รับการเลือกตั้งโดยถูกกฎหมายกลับมาดำรงตำแหน่ง แต่การใช้มาตรการบังคับดังกล่าวก็ยังคงไม่เกิดความสำเร็จ ทั้งยังมีการร้องขอความช่วยเหลือไปยังคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติโดยจดหมายจากประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ที่มีสถานะเป็นรัฐบาลของสาธารณรัฐเฮติอันเป็นรัฐบาลพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองจากนานาประเทศ โดยมีการส่งจดหมายอันมีเนื้อหาเป็นการร้องขอความร่วมมือของสหประชาชาติเพื่อให้เกิดการใช้บังคับกับรัฐสมาชิกของสหประชาชาติที่มีการ

²⁹ MRE/RES 1/91, MRE/RES 2/91, Urged the United Nations and its specialized agencies to consider the spirit and aims of the resolution.

³⁰ Charter of OAS. “ ข้อ 2 The Organization of American States, in order to put into practice the principles on which it is founded and to fulfill its regional obligations under the Charter of the United Nations”

ใช้บังคับที่มีวงกว้างกว่าขอบเขตของการบังคับเฉพาะแต่ภายในภูมิภาคขององค์การรัฐอเมริกันโดยกล่าวถึงการบังคับใช้มาตรการขององค์การรัฐอเมริกันที่ไม่ประสบความสำเร็จ³¹ จะเห็นได้ว่าการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจขององค์การรัฐอเมริกันที่ยังไม่ประสบความสำเร็จการใช้มาตรการบังคับยังคงต้องมีการอาศัยอำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติตามข้อบทกฏบัตรสหประชาชาติหมวดที่ 8 ตามข้อบทของกฏบัตรสหประชาชาติ ข้อ 52 โดยมีหลักการคือ

(1) กฏบัตรสหประชาชาติได้ให้อำนาจ ข้อตกลงส่วนภูมิภาคหรือทบวงการตัวแทนส่วนภูมิภาค (หรือเป็นที่รู้จักที่เรียกว่า องค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาค) ซึ่งเป็นการให้องค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคจัดการเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศที่เหมาะสมโดยให้การจัดการดังกล่าวต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสหประชาชาติก็สามารถทำได้

(2) องค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาคต้องมีความพยายามในการบรรลุถึงการระงับกรณีพิพาทในภูมิภาคก่อนที่จะนำกรณีพิพาทเสนอต่อสหประชาชาติ

(3) คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติต้องให้การสนับสนุนการพัฒนาการระงับกรณีพิพาทขององค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาค

กรณีขององค์การรัฐอเมริกันอันเป็นองค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคอันมีบทบาทเบื้องต้นในการแก้ไขปัญหาในสาธารณรัฐเฮติ ซึ่งเป็นการออกข้อมติอันเป็นการประณามการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยและใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจกับสาธารณรัฐเฮติแต่ไม่มีผลสำเร็จ แต่อย่างไรก็ตามฐานกฎหมายของกฏบัตรสหประชาชาติโดยสถานะขององค์การรัฐอเมริกัน

³¹ S/25958, letter from the Permanent Representative of Haiti to the President of the Council, dated 7 June 1993.

นั้น ถือได้ว่าเป็นเป็นทบทวนการตัวแทนส่วนภูมิภาค หรือเป็นที่รู้จักที่เรียกว่า องค์การระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค ตามข้อบทในหมวดที่ 8 ข้อ 52 ซึ่งมีหน้าที่ในการดำเนินมาตรการการระงับกรณีพิพาท ในภูมิภาคก่อนที่จะนำกรณีพิพาทเสนอต่อสหประชาชาติ ซึ่งเห็นได้ว่าการระงับกรณีความขัดแย้งที่เกิดขึ้นองค์การรัฐอเมริกันไม่สามารถดำเนินการตามมาตรการตามข้อมติให้เป็นผลสำเร็จ จึงเสนอข้อเรื่องต่อสหประชาชาติ ทั้งนี้ในฐานะเป็นองค์การหนึ่งของสหประชาชาติอันมีวัตถุประสงค์ในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎบัตรสหประชาชาติตั้งนั้น คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติต้องเข้าให้การสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จในการใช้มาตรการอันเป็นการระงับกรณีความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติตามหมวดที่ 8 ข้อ 52 ของกฎบัตรสหประชาชาตินั่นเอง

จากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติแสดงให้เห็นถึงการเกิดความไม่สงบภายในรัฐ โดยสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชน และส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนชาวเฮติโดยตรง จึงเห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในรัฐ กระนั้นก็ตามสถานการณ์ดังกล่าวถือว่าเป็นกรณีที่จะมีมติตราสารก่อตั้งขององค์การรัฐอเมริกัน ทำให้องค์การรัฐอเมริกันมีอำนาจในการออกมาตรการเพื่อให้ดำเนินมาตรการเพื่อให้สถานการณ์ที่ถือว่าเป็นกระทบสันติภาพในภูมิภาค อย่างไรก็ตามองค์การรัฐอเมริกันก็ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ ดังนั้นในบทต่อไปจึงเป็นการศึกษาว่า สหประชาชาติในฐานะเป็นองค์การระหว่างประเทศในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศที่เข้ามามีบทบาทในการแก้ไขวิกฤตการณ์นี้ได้อย่างไร

บทที่ 3

บทบาทของสหประชาชาติต่อสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติ

ก่อนที่จะมีการศึกษาว่าสหประชาชาติได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินการเพื่อสันติภาพต่อสาธารณรัฐเฮติได้อย่างไร ผู้เขียนขออธิบายบทบาทเฉพาะส่วนขององค์กรหลักของสหประชาชาติที่มีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติการด้านสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ 3 องค์กร ด้วยกัน คือสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ เลขาธิการสหประชาชาติ และคณะมนตรีความมั่นคง โดยทั่วไปก่อนว่า การกำหนดให้ องค์กรทั้งสามปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินเพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศนี้ จากการศึกษาพบว่าองค์กรในสหประชาชาตินั้นเกิดจากแนวคิดของเราประเทศมหาอำนาจในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ต้องการมีระบบความมั่นคงร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ โดยให้มีองค์กรที่สร้างขึ้นโดยมีอำนาจในทางการเมืองและกฎหมายระหว่าง อีกทั้งให้มีอำนาจอย่างแท้จริงในการปฏิบัติหน้าที่โดยเป็นการดำเนินมาตรการชั่วคราวเพื่อดำเนินมาตรการเพื่อสันติภาพ ทั้ง มาตรการเชิงป้องกันทางการทูต มาตรการทำให้เกิดสันติภาพ มาตรการรักษาสันติภาพ มาตรการสร้างสันติภาพ หรือเป็นการอนุญาตให้รัฐสมาชิกจัดตั้งกองกำลังผสมเข้าปฏิบัติการตามมาตรการ บังคับให้เกิดสันติภาพหรือการใช้อำนาจของสหประชาชาติในการจัดตั้งภารกิจพร้อมกับส่งบุคลากรของรัฐที่เป็นภาคีสมาชิกของสหประชาชาติที่ได้ให้การสนับสนุนกับการดำเนินการของสหประชาชาติ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์อันเป็นการป้องกันและปราบปรามข้อพิพาทระหว่างรัฐรวมไปถึงข้อขัดแย้งภายในรัฐใดๆที่มีการวินิจฉัยโดยองค์กรของสหประชาชาติว่าข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้นจะเป็น การกระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ อันอยู่ในรูปแบบของการคุกคามต่อสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ รุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และการละเมิด

ต่อสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศหรือประการสำคัญอื่นใดที่เป็นอุปสรรคต่อการมีสันติภาพและความมั่นคงในทุกมุมโลก

3.1 ฐานกฎหมายการใช้อำนาจสหประชาชาติต่อสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติ

กลไกของสหประชาชาติกับกระบวนการการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศนั้น องค์ประกอบหลักในกระบวนการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพของสหประชาชาติประกอบด้วยบทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (General Assembly) คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (Security Council) และสำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติ (Secretariat General)

สมัชชาใหญ่สหประชาชาติ (General Assembly) สมัชชาใหญ่สหประชาชาติเป็นองค์กรหลักของสหประชาชาติ ซึ่งเปรียบเสมือนเวทีจำลองการเมืองโลก ซึ่งมีผู้แทนของรัฐสมาชิกสหประชาชาติทุกๆ รัฐสมาชิกที่เป็นสมาชิกของสหประชาชาติ ทั้งนี้รัฐทุกรัฐจะมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกัน 1 รัฐต่อ 1 เสียง สมัชชาใหญ่สหประชาชาติจะได้รับอำนาจทั่วไปตามกฎหมายสหประชาชาติ ข้อ 10³² ให้มีอำนาจพิจารณาทุกประเด็นที่อยู่ในกรอบกฎบัตรสหประชาชาติ ทั้งในขอบเขตของกฎบัตรสหประชาชาติ ข้อ 11 ยังกล่าวต่อไปอีกว่าสมัชชาใหญ่สหประชาชาติมีอำนาจพิจารณาทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสงบและความมั่นคงระหว่างประเทศ ซึ่งที่ประชุมจะมีทั้งผู้นำเข้าสู่ที่ประชุมทั้งรัฐสมาชิกของสหประชาชาติไม่ว่าจะเป็นประเทศสมาชิกหรือประเทศที่ยังมิได้เป็นสมาชิก หากแต่เป็นผู้มีส่วนได้

³² กฎบัตรสหประชาชาติ

ข้อ 10 สมัชชาอาจอภิปรายปัญหาใด ๆ หรือเรื่องใดๆ ภายในกรอบแห่งกฎบัตรฉบับปัจจุบัน หรือที่เกี่ยวข้องไปถึงอำนาจหน้าที่ ขององค์กรใดๆ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎบัตรฉบับปัจจุบันได้ และอาจทำคำแนะนำไปยังสมาชิกแห่งสหประชาชาติหรือคณะมนตรีความมั่นคง หรือทั้งสองแห่ง ในปัญหาหรือเรื่องราวใดๆ

ส่วนเสียในข้อพิพาทที่เกิดขึ้นและมีการให้การยินยอมอันเป็นการให้การยินยอมล่วงหน้าซึ่งวิธีการแก้ไขข้อพิพาทโดยสันติวิธีที่สหประชาชาติกำหนดให้ สมัชชาใหญ่สหประชาชาติมีอำนาจออกคำแนะนำเพื่อให้คู่พิพาทนำไปปฏิบัติตามหรือเป็นการออกคำแนะนำให้แก่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติที่ซึ่งเห็นว่าเป็นประเด็นปัญหาข้อพิพาทที่อยู่ในการพิจารณาของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติแล้วสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติไม่มีอำนาจในการออกคำแนะนำแต่อย่างใด³³

เลขาธิการสหประชาชาติ ส่วนบทบาทของเลขาธิการสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการเกี่ยวกับสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศนั้นเป็นไปตามข้อที่ 99 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ได้ให้อำนาจเลขาธิการสหประชาชาติข้อบทนั้นมีหลักการที่สามารถสรุปได้ก็คือ เลขาธิการสหประชาชาติอาจนำเรื่องใดๆ ซึ่งตามความเห็นของตนอาจคุกคามต่อการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ เสนอให้คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติทำการพิจารณาได้ แต่ข้อความดังกล่าวไม่ได้มีการอนุญาตให้เลขาธิการสหประชาชาติจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพโดยความคิดริเริ่มของตนได้ โดยหน้าที่สำคัญของเลขาธิการสหประชาชาติ คือ การวางแผนการเตรียมการ และการบังคับบัญชาและอำนวยความสะดวกภารกิจ 3 ลักษณะ ได้แก่

³³ กฎบัตรสหประชาชาติ ข้อ 12

(1) ในขณะที่คณะมนตรีความมั่นคงกำลังปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับกรณีพิพาท หรือสถานการณ์ใดๆ อันได้รับมอบหมายตามกฎหมายฉบับปัจจุบันอยู่นั้น สมัชชาจะไม่ทำคำแนะนำใดๆ เกี่ยวกับกรณีพิพาท หรือสถานการณ์นั้น นอกจากคณะมนตรีความมั่นคงจะร้องขอ

2. โดยความยินยอมของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ เลขาธิการสหประชาชาติจักต้องแจ้งให้สมัชชาสหประชาชาติทราบทุกสมัยประชุม ถึงเรื่องราวใดๆ เกี่ยวกับการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ ซึ่งคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติที่กำลังดำเนินการอยู่ และโดยทำนองเดียวกัน จักต้องแจ้งสมัชชาสหประชาชาติหรือสมาชิกของสหประชาชาติ ในกรณีที่สมัชชาใหญ่สหประชาชาติมิได้อยู่ในสมัยประชุม ให้ทราบในทันทีที่คณะมนตรีความมั่นคงหยุดดำเนินการกับเรื่องเช่นนั้น

ลักษณะที่ 1. การกิจรักษาสันติภาพมี Department of Peacekeeping Operation เป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบ

ลักษณะที่ 2. การกิจสนับสนุนทางการเมือง Political Mission โดยมี Department of political Affairs อันเป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบอันครอบคลุมกระบวนการการทูตเชิงป้องกันการทำให้เกิดสันติภาพ การสร้างสันติภาพ

ลักษณะที่ 3. การกิจสนับสนุนการปฏิบัติการภาคสนาม โดยเป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบโดยจะดำเนินการจัดการบริหารการส่งกำลังบำรุงแก่ภารกิจสันติภาพตลอดระยะเวลาในการปฏิบัติการกิจ

จากฐานกฎหมายตามบทบาทหน้าที่ขององค์กรในสหประชาชาติจะเห็นได้ว่าทั้งสมัชชาใหญ่สหประชาชาติและเลขาธิการสหประชาชาติจะมีบทบาทในการทำหน้าที่ด้านสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของวิกฤตการณ์ในช่วงเริ่มต้นของการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติก่อนจะไปถึงบทบาทหน้าที่ขององค์กรคือคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติอันมีบทบาทเบื้องต้นในการทำหน้าที่หลักในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

กรณีของสาธารณรัฐเฮติหลังจากการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจเพื่อวัตถุประสงค์ในการฟื้นฟูประชาธิปไตยและเคารพหลักสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายระหว่างประเทศตามข้อมติขององค์กรรัฐอเมริกันที่ไม่ประสบความสำเร็จ จากการประชุมในเวทีโลกที่เป็นจากการอภิปรายถึงสถานการณ์ประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ ทั้งการขอความช่วยเหลือของประธานาธิบดีสาธารณรัฐเฮติ สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้มีการออกข้อมติที่ A/RES/46/7 ลงวันที่ 10 ตุลาคม ปีคริสต์ศักราช 1991 เนื้อหาของข้อมติเป็นการพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่มีการล้มล้างการปกครองเมื่อวันที่ 29 กันยายน ปีคริสต์ศักราช 1991 อันเป็นการ

ละเมิดต่อการปกครองภายในประเทศ และยังมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการขาดแคลนที่อยู่ของประชาชนเป็นจำนวนมากสาเหตุเกิดมาจากความหวาดกลัวและอพยพออกจากประเทศของตนไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งยังมีการคำนึงถึงหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติที่มีการให้ความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและหลักเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยมีการประณามรัฐบาลที่ดำรงตำแหน่งโดยมิชอบด้วยกฎหมาย มีการขอความร่วมมือจากรัฐสมาชิกสหประชาชาติให้การสนับสนุนให้มีการใช้มาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจตามข้อมติขององค์การรัฐอเมริกัน ทั้งยังมีการร้องขอให้เลขาธิการสหประชาชาติดำเนินการในการให้การสนับสนุน ช่วยเหลือแก่องค์กรรัฐอเมริกัน

ต่อมาสมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้ดำเนินการแจ้งให้คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติให้ทราบถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ ซึ่งน่าจะเป็นอันตรายต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศได้ อันเป็นฐานอำนาจมาจากกฎบัตรสหประชาชาติ ข้อ 11 (3)³⁴ และในข้อต่อไปผู้เขียนทำการอธิบายถึงอำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ โดยต่อไปผู้เขียนจะกล่าวถึงหลักการและฐานกฎหมายอันเป็นที่มาของการใช้อำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติในการชำระไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศอันเป็นการปูทางไว้เพื่อทำการศึกษาคำดำเนินการต่อสาธารณรัฐเฮติ

³⁴ กฎบัตรสหประชาชาติ ข้อ 11

1. สมัชชาอาจพิจารณาหลักการทั่วไปแห่งความร่วมมือในการชำระไว้ซึ่งสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศรวมทั้งหลักการในเรื่องการลดอาวุธ และข้อบังคับว่าด้วยกำลังอาวุธ และอาจทำคำแนะนำเกี่ยวกับหลักการเช่นว่า ไปยังสมาชิกหรือคณะมนตรีความมั่นคงหรือทั้งสองแห่งก็ได้
2. สมัชชาอาจอภิปรายปัญหาใด ๆ เกี่ยวกับการชำระไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ อันได้เสนอต่อสมัชชาใหญ่สหประชาชาติโดยสมาชิกใดๆของสหประชาชาติ ตามความ ข้อ 35 วรรค 2 และเว้นแต่ที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 12 อาจทำคำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาใดๆเช่นว่านั้น ไปยังรัฐหนึ่งหรือหลายรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือคณะมนตรีความมั่นคง หรือทั้งสองแห่งก็ได้ สมัชชาจักส่งปัญหาใดๆ เช่นว่า ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดำเนินการไปยังคณะมนตรีความมั่นคง จะเป็นก่อนหรือหลังการอภิปรายก็ได้
3. สมัชชาใหญ่สหประชาชาติอาจแจ้งให้คณะมนตรีความมั่นคงทราบสถานการณ์ ซึ่งน่าจะเป็นอันตรายต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศได้

3.1.1 การใช้อำนาจเพื่อการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

บทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติโดยเป็นองค์กรหนึ่งของสหประชาชาติโดยทั่วไปตามกฎบัตรสหประชาชาติมีการกำหนดให้มีคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติปฏิบัติหน้าที่ในการธำรงรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นองค์กรที่มีความสำคัญโดยเป็นองค์กรที่เกิดจากแนวคิดมาจากเหล่าประเทศมหาอำนาจในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ต้องการมีระบบความมั่นคงร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ โดยมีความต้องการให้มีองค์กรที่สร้างขึ้นมามีอำนาจในการเมืองและกฎหมายระหว่าง อีกทั้งต้องการให้เป็นองค์กรที่มีอำนาจอย่างแท้จริงในการปฏิบัติหน้าที่โดยเป็นการปฏิบัติภารกิจต่างๆอันเป็นการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทที่เป็นการกระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศอันมีผลต่อรัฐทุกรัฐในโลกใบนี้ซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบทั้งในทางตรงและทางอ้อม โดยอาจเป็นการดำเนินการในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆอันมีกฎบัตรสหประชาชาติได้ให้อำนาจในการดำเนินการ อาทิ การออกมาตรการชั่วคราว ในการดำเนินมาตรการป้องกันทางการทูต การใช้มาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพ มาตรการรักษาสันติภาพ มาตรการสร้างสันติภาพหรือใช้อำนาจในการจัดตั้งภารกิจพร้อมกับส่งบุคลากรของรัฐที่เป็นภาคีสมาชิกต่างๆที่ได้ให้การสนับสนุนกับการดำเนินการของสหประชาชาติ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์อันเป็นการป้องกันและปราบปรามการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือข้อขัดแย้งใดๆที่จะเป็นอุปสรรคต่อการมีสันติภาพในทุกมุมโลก

คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติเป็นองค์กรหนึ่งของสหประชาชาติอันมีวัตถุประสงค์ตามความที่ปรากฏอยู่ในกฎบัตรสหประชาชาติที่มีกำหนดอำนาจหน้าที่และความ

รับผิดชอบของคณะมนตรีความมั่นคงไว้ ซึ่งความรับผิดชอบที่สำคัญที่สุดของคณะมนตรีความมั่นคงได้รับมอบหมายเป็นองค์การเบื้องต้นในการดำเนินการชำระไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยความรับผิดชอบของคณะมนตรีความมั่นคงนั้นเป็นไปตามความมุ่งหมายของกฎบัตรสหประชาชาติที่ปรากฏตามบทบาทหลักประการหนึ่งของสหประชาชาติคือการชำระไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงนานาชาติ (The maintenance of international peace and security) ได้ถูกกำหนดไว้เป็นข้อแรกในกฎบัตร หมวดที่ 1 ข้อ 1 ทั้งนี้ การดำเนินการใดๆ จะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Purposes) และหลักการ (Principles) ของกฎบัตรสหประชาชาติ โดยมีการมอบอำนาจที่มีการมอบหมายให้คณะมนตรีความมั่นคงที่กำหนดไว้ในหมวดที่ 6 หมวดที่ 7 และหมวดที่ 8³⁵ บทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงได้ถูกกำหนดโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

กฎบัตรสหประชาชาติหมวดที่ 6 บทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ

เบื้องต้นอันเป็นการดำเนินการแก้ไขสถานการณ์เพื่อมิให้สถานการณ์มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นและบานปลายจนถึงขั้นเป็นความรุนแรงโดยจะเป็นวิธีการในรูปแบบแรกของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ดำเนินการโดยอาศัยวิธีการดำเนินการเจรจา ซึ่งอาจจะเป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีทั้งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อสร้างบรรยากาศเพื่อให้คู่พิพาทเกิดการพบปะพูดคุยกันหรือเป็นการส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมโต๊ะเจรจากันหรือโดยการแก้ไขข้อพิพาทโดยที่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติอาจเสนอมาตรการชั่วคราวเพื่อระงับข้อพิพาทเกิดความบานปลายกลายเป็นวิกฤตการณ์ที่จัดว่าเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การละเมิดสันติภาพ

³⁵ ชุมพร ปัจจุบันนท์, "สหประชาชาติ" เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันระหว่างประเทศหน่วยที่ 1-7 (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, กรุงเทพฯ, 2540), p. หน้า 165.

และความมั่นคงระหว่างประเทศและ การกระทำรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงอันส่งผลต่อประชาคมโลก

กฎบัตรสหประชาชาติหมวดที่ 7 บทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ

อีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญซึ่งจะเป็นหมวดสำคัญอันเป็นฐานแห่งการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ โดยในหมวดที่ 7 กฎบัตรสหประชาชาตินี้ คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติมีอำนาจในการดำเนินการพิจารณาสถานการณ์ความขัดแย้งทุกประเภทที่เป็นการขัดหรือแย้งต่อกฎหมายระหว่างประเทศหรือกระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศประเทศโดยลักษณะกฎหมายนั้น จะเริ่มจากการวินิจฉัยความเป็นมา ข้อเท็จจริง หรือลักษณะของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากฐานกฎหมายในข้อ 39 กฎบัตรสหประชาชาติ ว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจัดอยู่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งในคำ 3 คำนั้นว่าจัดว่าเป็นการละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศหรือไม่ หรือเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศหรือไม่ หรือ เป็นการรุกรานสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศหรือไม่ โดยคำทั้ง 3 คำนั้น ไม่มีการระบุการขยายความอันเป็นการตีความไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ ซึ่งทั้ง 3 คำ จะมีวิธีการตีความที่แตกต่างกันออกไป โดยคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติอาจจะให้หลักการความคล้ายคลึงกันของสถานการณ์ที่เคยดำเนินการในครั้งที่ผ่านมาอันเป็นลักษณะการปฏิบัติการในลักษณะของการอ้างไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศก็ได้ โดยคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติจะดำเนินมาตรการอันเป็นวิธีการอย่างใดโดยการตีความและออกมาตรการในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพนั้น จะเป็นการวินิจฉัยการดำเนินการตามข้อ 40 ข้อ 41 และข้อ 42 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติอันเป็นมาตรการที่ทำให้เกิดขึ้นเพื่อการอ้างไว้สันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศให้มีขึ้น

ตามกฎบัตรสหประชาชาติหมวดที่ 8 คณะมนตรีความมั่นคงมีอำนาจใช้อำนาจขององค์การในส่วนภูมิภาคในการปฏิบัติการเรื่องการแก้ไขความขัดแย้งหรือระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในภูมิภาคโดยองค์การระหว่างประเทศส่วนภูมิภาคก็จะมีหลักการในการดำเนินการของสหประชาชาติที่บัญญัติไว้ในตราสารก่อตั้งองค์การระหว่างส่วนภูมิภาคของแต่ละองค์การ อันมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งเพื่อการชำระไว้ซึ่งสันติภาพและการชำระไว้ซึ่งสันติภาพระหว่างภูมิภาคหรือระหว่างประเทศ

แม้ว่ากฎบัตรสหประชาชาติจะให้องค์การระหว่างประเทศในส่วนภูมิภาคเข้ามามีบทบาทในการดำเนินมาตรการที่เกี่ยวกับสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในภูมิภาคของตนก็ตาม แต่อำนาจขององค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคจะเห็นได้ว่า ไม่ใช่อำนาจเด็ดขาดที่สามารถขยายความกว้างขวางในระดับสากลที่จะมีความสามารถทำให้รัฐทุกรัฐให้การร่วมมือและปฏิบัติการหรือดำเนินการตามมาตรการขององค์การระหว่างประเทศในส่วนภูมิภาค แต่อย่างไรก็ตามสหประชาชาติก็มีการเปิดโอกาสให้องค์การระหว่างประเทศส่วนภูมิภาคสามารถดำเนินการโดยการพยายามทุกวิถีทางที่จะบรรลucharณพิพาทในท้องถิ่นโดยสันติวิธีโดยมีฐานกฎหมายมาจากข้อตกลงส่วนภูมิภาคทั้งยังสามารถได้รับการสนับสนุนจากคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ อีกด้วยตามข้อ 52 กฎบัตรสหประชาชาติ แต่อย่างไรก็ตามองค์การระหว่างประเทศในส่วนภูมิภาคจะสามารถกระทำใดได้ได้อย่างตามอำเภอใจขององค์การระหว่างประเทศในส่วนภูมิภาคไม่ได้ เพราะการดำเนินการต้องต้องมีการประสานงานขออนุญาตหรือรับแนวทางต่างๆจากคณะมนตรีความมั่นคง และจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ปรากฏในกฎบัตรสหประชาชาติโดยเฉพาะข้อ 53 กฎบัตรสหประชาชาติกล่าวถึงองค์การใดระดับภูมิภาคมีอำนาจเพียงแต่การออกมาตรการบังคับที่อยู่ภายใต้อำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงเท่านั้น

จากอำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติตามแนวคิดและความพยายามในการจัดการกับปัญหาความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศมีอยู่ 3 ประการคือ ดุลอำนาจ ระบบความมั่นคงร่วมกัน และรัฐบาลโลก ซึ่งแนวคิดในส่วนแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับระบบความมั่นคงร่วมกัน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินการของสหประชาชาติ โดยปรากฏชัดอยู่ในแนวคิดของผู้มีอำนาจและนักวิชาการทั้งหลายมากกว่า 100 ปีอันเป็นหลักการของทฤษฎีความมั่นคงร่วม (The Theory of Collective Security) อันเป็นสมมุติฐานที่ว่า รัฐทั้งปวงมีผลประโยชน์เบื้องต้นร่วมกันในการรักษาสันติภาพ และเพื่อให้มีการดำเนินการภายใต้ความมั่นคงร่วมกัน โดยจะเห็นได้ว่า สันติภาพ เป็นลักษณะไม่สามารถแบ่งแยกได้โดยในกรณีของการคุกคามสันติภาพ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นมาจากสถานที่ใดก็ตามหากเป็นการกระทบหรือขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ ย่อมจะได้รับการปฏิบัติได้ตอบจากเสมือนหนึ่งว่ามีผลกระทบที่เกี่ยวกับภาคีสมาชิกทั้งปวงของความสัมพันธ์ในประชาคมระหว่างประเทศ ยิ่งไปกว่านั้นคือภาคีสมาชิกทั้งปวงต้องให้การเห็นชอบใดๆ ภายใต้การปฏิบัติการโดยมีการตอบโต้อย่างเฉียบพลันและเกิดประสิทธิผลเพื่อต่อต้านการคุกคามที่เกิดขึ้น มิใช่เป็นการคุกคามที่ลุกลามเป็นปัญหาบานปลายในอนาคต ภายใต้การปฏิบัติการร่วมกันดังกล่าวจะใช้เพื่อต่อต้านการกระทำอันเป็นปฏิปักษ์โดยตรงต่อรัฐสมาชิก ซึ่งตนมีความฉันทมิตรอยู่ก็ตาม โดยส่วนของรัฐที่กระทำการรุกรานจะต้องพบกับ การต่อต้านอย่างที่ไม่อาจต้านทานได้จากความร่วมมือกันของรัฐสมาชิก ที่ให้ความร่วมมือในระบบความมั่นคงร่วม เพื่อสันติภาพจะได้กลับคืนมาในทันที³⁶

³⁶ A. LeRoy Bennet, *International Organization Principle and Issue* (Oxford University 2000), p. 144.

แนวคิดระบบความมั่นคงร่วมจึงเป็นหลักการสำคัญของสหประชาชาติในการปฏิบัติกรตามความในหมวดที่ 6 หมวดที่ 7 และหมวดที่ 8 ในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ จากความคิดของนักวิชาการทางกฎหมาย Inis L. Claude³⁷ ได้เคยกล่าวไว้ว่าความมั่นคงร่วมกันเป็นระบบที่ประกอบด้วยรัฐสมาชิกผู้ร่วมธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศทั้งมวลมีการดำเนินการร่วมกันในบรรดาเหล่ารัฐสมาชิกเพื่อการปกป้องสันติภาพให้ปราศจากการรุกรานต่อรัฐใดรัฐหนึ่ง หากว่าเกิดการรุกรานขึ้นจะ ถือว่าเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศของทุกๆรัฐ แสดงการกระทำมีเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐทุกๆรัฐ ทั้งนี้รัฐทุกต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินมาตรการทางการทูต การใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ และการใช้มาตรการบังคับทางทหาร เพื่อการตอบโต้และหยุดยั้งการคุกคาม มาตรการดังกล่าวถือได้ว่าเป็นเครื่องมืออันเป็นแนวทางการตอบโต้ของรัฐ ทั้งยังเป็นการข่มขู่ว่าหากรัฐใดมีการกระทำอันเป็นการขัดต่อพันธกรณีที่มีความร่วมกันหรือมีการกระทำที่เป็นการกระทบต่อสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศย่อมจะได้รับการตอบโต้อันเป็นการร่วมมือของรัฐต่างๆบนโลก

Stephen S. Goodspeed ได้มีการให้ความหมายของระบบความมั่นคงร่วมกันว่า หมายถึง คำมั่นสัญญาของรัฐอธิปไตยซึ่งมารวมกันโดยรัฐธรรมนูญ ขององค์การว่าในบางสถานการณ์รัฐจะร่วมกันให้ความช่วยเหลือแก่รัฐที่ถูกคุกคามหรือรุกราน³⁸

ผู้ก่อตั้งสหประชาชาติได้พยายามเอาหลักเรื่องระบบความมั่นคงร่วมกันมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการขจัดความขัดแย้งที่อาจคุกคามสันติภาพหรือนำไปสู่การก่อสงครามในอนาคต เมื่อกล่าวย้อนไปถึงการพิจารณาจากคำประกาศกรุงมอสโก เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม ปีคริสต์ศักราช

³⁷ Inis L. Claude Jr, *Power and International Relations* (New York : Random House 1962), pp. 106-110.

³⁸ Stephen S. Goodspeed, *The Nature and Function of International Organization* 2ed. (New York: Oxford University 1967).

1943 จะเห็นได้ว่าแนวคิดของระบบความมั่นคงร่วมกันได้ปรากฏชัดเจน แต่ในส่วนของแนวคิดอำนาจอธิปไตยแห่งรัฐก็ยังคงมีอิทธิพลอยู่มาก จึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์และสิ่งเหล่านี้เองเป็นสาเหตุสำคัญแห่งความล้มเหลวของสันนิบาตชาติ อย่างไรก็ตามเพื่อแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับผลประโยชน์แห่งรัฐโดยรวมที่มีความสำคัญเหนือกว่าผลประโยชน์แห่งรัฐแต่ละรัฐ ในการร่างกฎบัตรสหประชาชาติจึงมีการกำหนดให้คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติเป็นองค์กรที่มีหน้าที่สำคัญในการนำมาซึ่งสันติภาพของโลก โดยอาศัยการใช้อำนาจที่เหนือกว่าการผ่านมาตรการร่วมกันที่อาจกล่าวได้ว่ามีน้ำหนักและความสำคัญยิ่งกว่าเมื่อเทียบกับผลประโยชน์ของรัฐเดี่ยวๆ

ส่วนกฎบัตรสหประชาชาติ³⁹ ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนถึงเป้าหมายที่นำความมั่นคงร่วมกันมาดำเนินการโดยได้วางกลไกสำคัญไว้ 3 ทาง เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามหลักการความร่วมมือ คือ สมัชชาใหญ่สหประชาชาติ เลขาธิการสหประชาชาติ คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ที่ผู้เขียนได้อธิบายไว้ข้างต้น

บทบาทคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติเป็นองค์กรที่มีบทบาทหลักในการรับผิดชอบโดยปฐมภูมิ (Primary Responsibility) อันเป็นการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ⁴⁰ จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ส่วนที่เป็นกลไกของระบบความมั่นคงร่วมกันได้

³⁹ การพิจารณาหลักการและจุดมุ่งหมายของกฎบัตรสหประชาชาติ

“ข้อ 1 ของกฎบัตรสหประชาชาติที่สามารถสรุปได้ว่า สหประชาชาติมีเจตนาในการก่อตั้งเพื่อการขจัดภัยอันเกิดจากสงคราม ประกันสิทธิมนุษยชน สนับสนุนการเคารพพันธกรณีระหว่างประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศ และส่งเสริมความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งการที่จะทำให้บรรลุผลต้องอาศัยความร่วมมือกันเพื่อทำให้เกิดสันติภาพและจัดกลไกหรือสถาบันระหว่างประเทศ โดยสหประชาชาติเป็นองค์กรที่สนับสนุนในการทำหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้อง คือ เป็นเวทีโลกเพื่อถกเถียง และการตัดสินใจเป็นที่ยอมรับเพื่อความร่วมมือในการดำเนินการใดๆ เพื่อใช้มาตรการสันติแก้ไขปัญหา เพื่อเป็นศูนย์กลางที่แสดงให้เห็นถึงมาตรฐานและคุณค่าแห่งศีลธรรมที่สูงขึ้นกว่าสิ่งที่ปรากฏอยู่ทั่วไปในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ”

⁴⁰ กฎบัตรสหประชาชาติข้อ 24 (1)

ปรากฏอยู่ในข้อบทที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติตามหมวดที่ 7 ญัตติว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการคุกคามสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การละเมิดสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และการกระทำรุกรานสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยผู้เขียนให้ความเห็นว่า การนำมาซึ่งสันติภาพและความมั่นคงร่วมตามเจตนารมณ์ของสหประชาชาติ คือ การแทรกแซงเพื่อยุติข้อพิพาท อาจเป็นการแทรกแซงทางทหาร หรือการจำกัดอาวุธ การใช้มาตรการการบังคับทางเศรษฐกิจตามข้อ 41 ญัตติสหประชาชาติ โดยมาตรการต่างๆของญัตติสหประชาชาติเกี่ยวกับความมั่นคงร่วมกัน 2 ประเภท คือ ประเภทแรก หมวด 7 ของญัตติสหประชาชาติ ให้คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติใช้มาตรการเกี่ยวกับความมั่นคงร่วมซึ่งให้แก่รัฐสมาชิก สำหรับมาตรการบังคับที่จำเป็น อีกประการหนึ่งคือ จากข้อบทที่ปรากฏในญัตติสหประชาชาติอันเป็นการบังคับรัฐสมาชิกว่าจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือแก่สหประชาชาติโดยไม่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รุกรานดังที่กล่าวในข้อ 2 (5) และข้อ 103 แห่งญัตติสหประชาชาติ

ทั้งนี้ข้อ 24 (1)⁴¹ ได้บัญญัติโดยกำหนดให้คณะมนตรีความมั่นคงมีความรับผิดชอบหลักในการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ จากข้อบทมาตรานี้ อาจพิจารณามาตรานี้ อาจพิจารณาได้โดยนัยว่า ญัตติสหประชาชาติมิได้มอบความรับผิดชอบนี้ให้กับทุกรัฐ แต่มอบไว้ให้สมาชิกถาวรของคณะมนตรีสหประชาชาติทั้ง 5 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ

⁴¹ ญัตติสหประชาชาติ ข้อ 24

1. เพื่อให้เป็นที่แน่นอนใจ ในการดำเนินการของสหประชาชาติอย่างทันที่ และเป็นผลจริงจัง สมาชิกของสหประชาชาติจึงมอบความรับผิดชอบโดยปฐมภูมิ สำหรับการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศให้แก่คณะมนตรีความมั่นคง และตกลงว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบนี้ คณะมนตรีความมั่นคงย่อมกระทำในนามของสมาชิก
2. ในการปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้ คณะมนตรีความมั่นคง จักทำให้เป็นไปตามความมุ่งหมาย และหลักการของสหประชาชาติ อำนาจเฉพาะที่มอบให้คณะมนตรีความมั่นคง สำหรับปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้ ได้กำหนดไว้แล้วในหมวดที่ 6 หมวดที่ 7 หมวดที่ 8 และหมวดที่ 12

จีน สหภาพโซเวียต และฝรั่งเศส ด้วยเหตุว่าประเทศเหล่านี้มีอิทธิพลทางการเมือง การทหาร และ เศรษฐกิจในช่วงเวลานั้น

ข้อ 25 กฎบัตรสหประชาชาติ ในข้อบทได้มีเนื้อหาที่เป็นการกำหนดรัฐภาคีสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศ มีหน้าที่จะต้องยอมรับและดำเนินการตามคำวินิจฉัยของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ทั้งนี้เป็นไปตามการดำเนินการภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติในกรณีที่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้มีการพิจารณาตามข้อ 39 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ อันเป็นการพิจารณาว่าเป็นการคุกคามสันติภาพต่อสันติภาพและความมั่นคง หรือเป็นการละเมิดสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือเป็นการรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศได้เกิดขึ้นหรือไม่ และจะพิจารณาต่อไปเกี่ยวกับมาตรการที่จะใช้เพื่อธำรงหรือสถาปนาการกลับมาซึ่งสันติภาพ ส่วนในข้อ 40 โดยเนื้อหาของข้อบทสรุปได้ว่าเป็นการอนุญาตให้คณะมนตรีความมั่นคงในการใช้มาตรการบังคับชั่วคราว และในข้อ 42 เนื้อหาของข้อบทที่สามารถสรุปได้ว่าเป็นการให้อำนาจแก่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติในการใช้มาตรการบังคับ โดยการใช้กำลังทางทหารสำหรับมาตรการอื่นๆ ภายใต้หมวดที่ 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติก็เป็นการกำหนดเกี่ยวกับการจัดการใช้กองกำลังของสหประชาชาติ รวมทั้งสิทธิในการป้องกันตนเองทั้งโดยรวมกันหรือเป็นการเฉพาะตัว จนกว่าคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติจะเข้าดำเนินการ

ที่กล่าวมาเป็นเรื่องการกำหนดนโยบาย แนวทาง และวิธีการที่จะทำให้ระบบความมั่นคงร่วมกันสามารถเกิดประสิทธิผล ไม่อ่อนแอเหมือนระบบของสันนิบาตชาติ โดยการที่มอบความรับผิดชอบให้กับกลุ่มชาติมหาอำนาจเข้าร่วมเมื่อดำเนินการในนามของสหประชาชาติ และรวมไปถึงวิธีการที่จะทำให้ประเทศมหาอำนาจเข้าร่วมมือกันดำเนินการในนามของสหประชาชาติอย่างมีประสิทธิภาพในระบบความมั่นคงร่วมกัน (Collective Security) สามารถเป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการ

ฉันทต่อประเทศมหาอำนาจนั่นเอง และหากประเทศใดประเทศหนึ่งไม่เห็นด้วยกับวิธีการหรือมาตรการใดๆ ย่อมมีสิทธิในการยับยั้ง หรือ Veto แม้ว่าสิทธิดังกล่าวนี้จะถือเป็นการยกเว้นหลักแห่งความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันของรัฐสมาชิกก็ตาม⁴²

การปฏิบัติงานเพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ของสหประชาชาติโดยผ่านกลไกต่างๆ นั้นนับว่าการปฏิบัติงานของคณะมนตรีความมั่นคงมีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นหน้าที่โดยตรงของคณะมนตรีความมั่นคงตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ

ข้อ 1 จึงได้มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ในหลายๆ ประการ เช่น การสอบสวนกรณีพิพาทหรือสถานการณ์ใดๆ ที่อาจนำไปสู่การกระทบกระทั่งกันระหว่างประเทศตามข้อ 34 การพิจารณาว่าเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือการละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือการกระทำรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศได้มีขึ้นแล้วหรือไม่ และจะต้องทำคำแนะนำหรือคำวินิจฉัยว่าการดำเนินมาตรการเช่นไรเพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงตามข้อ 39 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติโดยการพิจารณากำหนดมาตรการต่างๆ ตั้งแต่มาตรการชั่วคราว มาตรการที่เป็นการบังคับให้เกิดสันติภาพ โดนไม่การใช้กำลังอาวุธ อาทิ การคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ การตัดขาดการคมนาคม ตลอดจนการตัดความสัมพันธ์ทางการทูต อันเป็นไปตามข้อบทในข้อ 41 และมาตรการทางทหาร ข้อ 42 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติโดยจะมีการพิจารณากำหนดแผนการดำเนินการใช้กำลังทางทหารด้วยความช่วยเหลือของคณะกรรมการเสนาธิการทหาร ในข้อ 43 ข้อ 44 ข้อ 45 ข้อ 46 เป็นต้น

⁴² Martti Koskenniemi, "The Place of Law in Collective Security," *17 Michigan Journal of International Law* (1996).

ข้อที่น่าพิจารณาที่ว่า : คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติจะใช้มาตรการบังคับ

ตามหมวดที่ 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาตินี้ได้ต่อเมื่อมีการคุกคามต่อสันติภาพต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และการรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศได้มีขึ้นหรือไม่ ดังนี้

คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติจะต้องเป็นผู้กำหนดว่า การคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การละเมิดสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือการกระทำรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศได้มีขึ้นหรือไม่ และจะต้องทำคำแนะนำหรือคำวินิจฉัยว่าจะใช้มาตรการใดตามหมวดที่ 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติเพื่อธำรงไว้หรือสถาปนากลับคืนมาของสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตามการตีความ ตามข้อบทของ ข้อ 39 กฎบัตรสหประชาชาติ ปัจจุบันยังมีได้มีการกำหนดคำนิยามความหมายของคำว่า การคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การละเมิดสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือการกระทำรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติไว้อย่างชัดเจน จึงเป็นการยากที่จะทำให้เกิดความชัดเจนแน่นอนในการใช้วิธีการตามหมวดที่ 7 นี้ สิ่งที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติก็คือ คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ตีความในความหมายแห่งถ้อยคำในลักษณะกว้างๆ มีลักษณะเป็นการดุลพินิจในทางการเมือง และเนื่องจากการใช้หลักเกณฑ์ทางกฎหมายในหารพิจารณาเป็นสิ่งที่ยากที่จะเกิดขึ้นได้ โดยในทางปฏิบัติคณะมนตรีความมั่นคงก็อาศัยรายงานการสังเกตการณ์ในการพิจารณานั้นๆ เข้าข่ายเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การละเมิดสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือการกระทำรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศหรือไม่ เช่น สถานการณ์ กรณีสงครามเกาหลี คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติก็อาศัยรายงาน

พิจารณาสถานการณ์ของ UNCOK (United Nation Commission on Korea) เช่นเดียวกับการประเมินสถานการณ์ของเลบานอน คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติก็อาศัยรายงานจาก UNOGIL (United Nation observer Group in Lebanon) และโดยทางปฏิบัติมักจะมีการประกาศว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีลักษณะเป็นการคุกคามสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ⁴³ เป็นต้น

ทั้งนี้ยังมีแนวทางในการพิจารณาความหมายของคำทั้ง 3 คำ การคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การละเมิดสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือ การกระทำรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ดังนี้

1. การคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

แม้ว่าจะมีเจตนาที่ดีที่จะมุ่งเน้นในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคง แต่แนวคิดที่กว้างมากและไม่ชัดเจนของข้อ 39 ก็ได้พยายามรวมถึงการคุกคามต่อสันติภาพสันติภาพและความมั่นคง เข้าไว้ด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างการคุกคามสันติภาพต่อแนวคิดเรื่องการทำอันตรายต่อการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศดังที่ปรากฏอยู่ในข้อ 34 และข้อ 37 ซึ่งอยู่ในหมวดที่ 6 นั้นยังไม่เด่นชัดมากพอ ในขณะที่จำเป็นต้องพิจารณาข้อ 34 และข้อ 37 ว่าการมีอยู่ต่อไปของข้อพิพาทหรือสถานการณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ แต่ข้อ 39 กลับให้การคุกคามต่อสันติภาพสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ เป็นจุดเริ่มต้นที่จะเริ่มใช้บังคับในกรณีวินิจฉัยของคณะมนตรีสหประชาชาติซึ่งอาศัยเสียงข้างมากโดยปราศจากเสียงคัดค้านของสมาชิกถาวรได้รับความสำคัญอย่างยิ่ง ความแตกต่างทางนามธรรมระหว่างการคุกคามสันติภาพและการเป็นอันตรายต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศอย่างแท้จริง

⁴³ REPORT OF THE UNITED NATIONS COMMISSION ON KOREA, Covering the period from 15 December 1949 to 4 September 1950

ยังไม่สามารถที่จะชี้ชัดลงไปได้ กฎบัตรสหประชาชาติจึงได้อาศัยเพียงกำหนดที่ว่า บนหลักการของการมีโอกาที่จะทำการประเมิน คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติจะวินิจฉัยถึงการมีอยู่ของการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศซึ่งจะเปิดโอกาสให้มีการแทรกแซงอย่างกว้างขวางภายใต้หมวดที่ 7

จากข้อมติทั้งหลายคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้มีการกล่าวถึงการคุกคามสันติภาพหรืออันตรายต่อสันติภาพโดยปราศจากแยกแยะให้ชัดเจนระหว่างแนวคิดทั้งสอง ตามกรณีตัวอย่างที่เกิดจากการออกข้อมติ เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน ปีคริสต์ศักราช 1985 ได้มีการประณามแอฟริกาใต้เนื่องมาจากการกระทำรุกรานต่อแองโกลา และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรณีนี้ได้มีการตัดสินว่า การละเมิดต่ออำนาจอธิปไตยและบูรณภาพทางดินแดน (territorial integrity) ของแองโกลานั้นเกิดขึ้นจริงและตัดสินว่าเป็นอันตรายใหญ่หลวงต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และแม้ว่าจะมีการระบุถึงเรื่องการกระทำรุกรานไว้ชัดเจน แต่คำว่า เป็นอันตรายในที่นี้ นั้นเอามาจากถ้อยความของหมวดที่ 6⁴⁴

ตัวอย่างของวิธีการสังเกตความแตกต่างที่ไม่ค่อยชัดเจนเท่าใดนักนั้นได้มีอยู่ในข้อเสนอที่ร่างขึ้นโดยสหรัฐอเมริกา แต่ไม่ได้ผ่านการรับรองซึ่งเกี่ยวกับการเป็นปรปักษ์กันระหว่างอินเดียและปากีสถานในปี 1971 ซึ่งส่วนที่เกี่ยวข้องคือ “ด้วยความหวังใย่อย่างยิ่งว่าการเป็นปรปักษ์กันที่มีมาตลอดนี้ระหว่างอินเดียและปากีสถานซึ่งก่อให้เกิดการคุกคามในทันทีต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ” เมื่อเป็นเช่นนี้ การละเมิดที่ชัดเจนต่อสันติภาพซึ่งประกอบไปด้วยการเป็นปรปักษ์กันระหว่างสองรัฐนั้นถูกแยกประเภทว่า เป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ดังนั้น คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติจึงได้นำความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้ไปรวมเอาไว้

⁴⁴ Ibid.,p.611.

ด้วยถ้อยความภาษาที่ธรรมดาของคำว่า สันติภาพระหว่างรัฐสองรัฐ และสันติภาพระหว่างประเทศ การคุกคามนั้นยังอาจรวมถึงการขยายความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นต่อรัฐอื่นๆในอนาคต

หลังจากสงครามเย็นได้สิ้นสุดลง คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติก็มีโอกาสในการวินิจฉัยตามมาตรา 39 มากขึ้น ขณะนี้เป็นที่ยอมรับว่า ความรุนแรงอย่างยิ่งภายในรัฐนั้นโดยทั่วไปถือเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หลังจากที่มีการต่อสู้กันอย่างรุนแรงขึ้นในยูโกสลาเวียในปีคริสต์ศักราช 1991 ซึ่งเป็นการใช้กำลังระหว่างรัฐบาลกลางของยูโกสลาเวียและสโลวีเนียกับโครเอเชีย ซึ่งได้ประกาศอิสรภาพ คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติเองก็ได้อ้างถึงหมวดที่ 7 ซึ่งในข้อมติที่ 713 เมื่อวันที่ 25 มกราคม ปีคริสต์ศักราช 1992 คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้วินิจฉัยว่า มีการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศมีอยู่จริง คณะมนตรีคงสหประชาชาติจะได้อ้างข้อสันนิษฐานว่าการต่อสู้ในระดับที่ร้ายแรงใหญ่หลวงมากซึ่งเป็นไปได้ว่าจะเป็นการแทรกแซงต่อภายนอกไม่ว่าครั้งใดนั้นเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคง โดยการใช้หมวดที่ 7 ได้รับการยืนยันในข้อมติที่ 724 เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม ปีคริสต์ศักราช 1991 ส่วนในข้อมติที่ 733 เมื่อวันที่ 23 มกราคม ปีคริสต์ศักราช 1992 คณะมนตรีสหประชาชาติได้วินิจฉัยว่า สถานการณ์ในโซมาเลียก่อให้เกิดการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การต่อสู้กันระหว่างกลุ่มแตกแยกทางการเมืองได้เกิดขึ้นในโซมาเลียหลายครั้ง คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้แถลงถึงความเลวร้ายของสถานการณ์และพิจารณาว่าเหตุการณ์ดังกล่าวนำไปสู่การคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ดังนั้น คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ตัดสินใจว่าภายใต้หมวดที่ 7 เพื่อเป็นการสร้างสันติภาพและความมั่นคงในโซมาเลีย ทุกรัฐควรจะทำภารกิจเรือสินค้าในทันทีอย่างครบถ้วนครอบคลุมต่อการส่งสินค้าอาวุธและอุปกรณ์ทางทหารที่ไปยังโซมาเลียจนกว่าคณะมนตรีความมั่นคงจะมีคำตัดสินเป็นอย่างอื่น โดยเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน ปี

คริสต์ศักราช 1993 คณะมนตรีได้ตัดสินที่จะกักเรือสินค้าอาวุธทุกลำที่ไปยังไลบีเรีย เนื่องจากการคุกคามต่อสันติภาพในแอฟริกาตะวันตกอันเกิดมาจากสงครามกลางเมืองในไลบีเรีย ปีคริสต์ศักราช 1992 ตามข้อมติที่ 788 ส่วนการตีความที่กว้างที่สุดต่อแนวคิดเรื่องการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศมีขึ้นในข้อมติที่ 748 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม ปีคริสต์ศักราช 1992 เกี่ยวกับประเทศลิเบีย หลังจากที่สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร ได้ร้องขอว่าควรจะมีการส่งตัวชาวลิเบีย 2 คน ให้แก่ตนในฐานะที่เป็นตัวแทนของลิเบียเนื่องจากทั้งสองคนนั้นได้วางระเบิดบนสายการบินแพนอเมริกาเที่ยวบินที่ 103 ซึ่งถูกทำลายเหนือน่านฟ้าประเทศสกอตแลนด์ (ลือคเคอบี) คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ตัดสินว่าประเทศลิเบียควรจะทำตามการร้องขอนี้โดยไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงหมวดที่ 7 อย่างเป็นทางการ ตามข้อมติที่ 731 เมื่อวันที่ 21 มกราคม ปีคริสต์ศักราช 1992 เมื่อประเทศลิเบียไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยดังกล่าว คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติจึงได้ตัดสินอย่างเป็นทางการว่าเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศและใช้บังคับมาตรการบังคับภายใต้มาตรา 41 ตามข้อมติที่ 748 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม ปีคริสต์ศักราช 1992 การวินิจฉัยในประเด็นนี้ที่ว่า รัฐบาลลิเบียล้มเหลวที่จะทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนถึงการไม่สนับสนุนต่อการก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการที่ไม่สามารถตอบสนองต่อการร้องขอตามข้อมติที่ 731 ปีคริสต์ศักราช 1992 อันนำไปสู่การคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ทางส่วนของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ได้แถลงว่า พันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามคำตัดสินของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติภายใต้ข้อ 25 แห่งกฎบัตรสหประชาชาตินั้น ต้องเป็นใช้บังคับต่อข้อมติที่ 748 ซึ่งมันไม่อาจจะถูกปฏิบัติให้เป็นเหมือนกับการทำเกินขอบอำนาจได้และจึงเป็นโมฆะและไม่มีผลบังคับ⁴⁵

⁴⁵ Ibid., p.611.

การพิจารณาว่าเหตุที่เกิดขึ้นเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือเป็นการละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือเป็นการรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศนั้น ถือได้ว่าประเด็นที่ว่าเงื่อนไขบังคับก่อนคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติพิจารณาว่าเป็นในเป็นการคุกคามต่อสันติภาพนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง เมื่อประเทศโปแลนด์ได้นำเสนอสถานการณ์ในประเทศสเปนให้คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้รับฟังในปีคริสต์ศักราช 1946 โดยเสนอให้มีการกระทำตามข้อ 39 และข้อ 41 กฎบัตรสหประชาชาติซึ่งคณะกรรมการพิจารณาได้บรรลุข้อสรุปว่า ระบบฟาสซิสต์ในสเปนได้เป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

ทั้งในกรณีโรดิเซียได้ประกาศอิสรภาพจากสหราชอาณาจักรในปี 1965 คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ประณามระบบแบ่งแยกเชื้อชาติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยในวันที่ 20 พฤศจิกายน ปีคริสต์ศักราช 1965 คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้วินิจฉัยว่า การมีอยู่ของระบบดังกล่าวเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ตามข้อมติที่ 217 ปีคริสต์ศักราช 1965 ได้มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคง ตามข้อมติที่ 222 ปีคริสต์ศักราช 1966 ซึ่งในส่วนนี้สมาชิกของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ทำให้เชื่อว่าอันตรายของความขัดแย้งทางทหารในตอนที่ทวีปแอฟริกาจะนำไปสู่ระบบการแบ่งแยกเชื้อชาติชนกลุ่มน้อย ด้วยหลักการเช่นนี้มันจึงถูกสันนิษฐานบางส่วนว่า สภาพภายในประเทศนั้นเพียงอย่างเดียว เช่น การละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างใหญ่หลวง อาจถูกพิจารณาว่าเป็นการคุกคามต่อสันติภาพอย่างไรก็ตาม ยังเป็นที่สงสัยอยู่ว่าแนวปฏิบัติของโรดิเซียนั้นจะอยู่ภายในความหมายนี้หรือไม่ ในการทำการประเมิน ฝ่ายหนึ่งอาจไม่ได้มองข้ามสถานการณ์เฉพาะบางอย่างในภาคใต้ของทวีปแอฟริกา ซึ่งรวมทั้งอันตรายจากการมีส่วนร่วมที่รุนแรง

จากประเทศเพื่อนบ้านและข้อเท็จจริงที่ว่ายังมีความรับผิดชอบต่อโรดีเซียอยู่นั้น ที่ได้ลงคะแนนสนับสนุนข้อมติดังกล่าว เป็นที่แน่นอนว่ากรณีเหล่านี้ทำให้เห็นว่าแนวคิดเรื่องการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศสามารถเข้าใจได้ในความหมายที่กว้างมากเป็นพิเศษ คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ตัดสินใจว่าการปราบปรามชาวเคิร์ดในอิรักหลังจากสงครามอ่าวเปอร์เซียซึ่งผลของมันทำให้มีผู้ลี้ภัยจำนวนมากเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศในพื้นที่นั้น⁴⁶ แนวคิดเรื่องการคุกคามสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศจึงถือได้ว่าเป็นหลักการที่สำคัญอย่างยิ่งของระบบกฎบัตรสหประชาชาติ

2. การละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

การละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศจะมีอยู่ได้เมื่อมีการปรักหักพังเกิดขึ้นระหว่างกองกำลังติดอาวุธของสองประเทศ ซึ่งในส่วนนี้มันไม่ได้เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ว่า การปรักหักพังนั้นได้จบลงอย่างรวดเร็วเนื่องจากมีฝ่ายหนึ่งพ่ายแพ้ทางทหาร ดังเช่น เมื่อวันที่ 3 เมษายน ปีคริสต์ศักราช 1982 คณะมนตรีสหประชาชาติได้ประณามการละเมิดสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศที่จะมีขึ้นโดยการรุกรานหมู่เกาะฟอล์กแลนด์ หรือ มัลวินัส (Malvinas) โดยประเทศอาร์เจนตินา แม้ว่าในขณะนั้นจะไม่ได้มีการต่อต้านอื่นใดจากหมู่เกาะดังกล่าว อย่างไรก็ตามสหราชอาณาจักรได้วางแผนที่จะยึดเกาะกลับมา⁴⁷

การละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศจะมีอยู่ในอีกกรณีหนึ่ง คือ มีการใช้กำลังทหารกับกำลังอิสระซึ่งในความเป็นจริงนั้นแม้จะไม่ได้รับการยอมรับให้มีฐานะเป็นรัฐก็ตาม ดังเช่นหลักจากการที่กองทัพเกาหลีเหนือได้ทำการโจมตีเกาหลีใต้เมื่อวันที่ 25 มิถุนายนปี

⁴⁶ Res. 688 (1991)

⁴⁷ SC Res. 502, Apr 3, 1982

คริสต์ศักราช 1950 คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้มีคำวินิจฉัยว่าเป็นการละเมิดสันติภาพแล
 ละความมั่นคงระหว่างประเทศตามข้อมติที่ 82 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน ปีคริสต์ศักราช 1950 ในทาง
 ตรงกันข้ามผู้แทนจากสหภาพโซเวียต ต้องอธิบายหลังจากนั้นว่าสงครามกลางเมืองนั้นเกิดขึ้นใน
 ประเทศเกาหลี ดังนั้นการกระทำกรานของเกาหลีเหนือที่มีต่อเกาหลีใต้นั้น มิใช่การละเมิดต่อสันติภาพ
 ตามความหมายของกฎบัตรสหประชาชาติ อย่างไรก็ตามทัศนนะของสหภาพโซเวียตมิได้รับความ
 เห็นชอบ ตามหลักการพัฒนาการทางการเมืองโดยไม่พิจารณาถึงการประเมินทางกฎหมายก็
 จำเป็นต้องมีการคุ้มครองสันติภาพด้วยเช่นกัน ดังนั้น การต่อสู้กันทางทหารระหว่างกันนั้นถือว่าเป็น
 การละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

แนวโน้มที่จะขยายแนวคิดเรื่องการละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่าง
 ประเทศได้มีการแสดงให้เห็นในข้อเสนอที่จะมีข้อมติเพื่อลงคะแนนเสียงเมื่อวันที่ 7 เมษายน ปี
 คริสต์ศักราช 1987 ซึ่งมีการตัดสินกันว่า การเข้าครอบครองนาไมเบียโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายของ
 แอฟริกาใต้ที่มีมาอย่างต่อเนื่องนั้นเป็นการละเมิดสันติภาพโลก อย่างไรก็ตาม ข้อมติดังกล่าวได้รับการ
 วิได้จากสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา สถานการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการครอบครองดินแดน
 ไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยผ่านการบังคับใช้กฎหมายแบบดั้งเดิมที่มาต่อเนื่องนั้นต้องถูกแยกต่างหาก
 ออกจากการละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศตามความหมายของข้อ 39 แห่งกฎ
 บัตรสหประชาชาติ⁴⁸

3. การรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

การพิจารณาถึงกรณีการรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศจึงต้อง
 มีการให้เหตุผลเป็นการเฉพาะเกี่ยวกับฝ่ายก่อการละเมิดสันติภาพ ในกรณีรุกรานต่อสันติภาพและ

⁴⁸ BRUNO SIMMA, *The Charter of the United Nations a Commentary*, p. 610.

ความมั่นคงระหว่างประเทศเกิดขึ้นก็หมายความว่าต้องมีผู้รุกราน โดยการโจมตีด้วยอาวุธ ในหลายครั้งคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้กำหนดมาตรการทางทหารในระยะสั้น เช่น กรณีของแอฟริกาหรืออิสราเอลนั้นถือได้ว่าเป็นการรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ตัวอย่างที่เด่นชัดปรากฏอยู่ในข้อมติ 573 ของวันที่ 4 ตุลาคม ปีคริสต์ศักราช 1985 ซึ่งได้มีการประณามกองทัพอากาศของอิสราเอลที่ทำการโจมตีเป้าหมาย PLO ในประเทศตูนิเซียว่าเป็นการรุกรานด้วยอาวุธเช่นเดียวกันในข้อมติที่ 577 วันที่ 6 ธันวาคม ปีคริสต์ศักราช 1985 ซึ่งเป็นการกรณีที่ต้องการให้แอฟริกาได้หยุดการรุกรานทั้งปวงที่มีต่อแองโกลา

สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้รับรองคำนิยามของการรุกรานใน ข้อมติที่ 3314 (XXIX) เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม ปีคริสต์ศักราช 1974 อย่างไรก็ตามข้อมติของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติไม่ได้มีผลผูกพันต่อคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติตาม ข้อ 39 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติเป็นเพียงแค่การกำหนดขอบเขตอำนาจของคณะมนตรีสหประชาชาติเท่านั้น อย่างไรก็ตาม คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติจะใช้เพียงข้อมติเท่านั้นในการพิจารณาในเรื่องการรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ กล่าวคือ ที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติและคณะกรรมการที่ 6 (กฎหมาย) แห่งสหประชาชาติได้มีมติตั้งคณะกรรมการพิเศษขึ้นเพื่อดำเนินการยกร่างข้อมติเกี่ยวกับการนิยามคำว่า “การรุกราน” (The Definition of Aggression) ต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศในที่สุด ได้มีการรับรองให้เป็นเสมือนแนวทางการพิจารณาของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ และสมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้ออกเป็นข้อมติที่ 3314 (XXIX) เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม ปีคริสต์ศักราช 1974 โดยสาระสำคัญของข้อมติ ดังนี้⁴⁹

⁴⁹ สุพจน์ ไข่มุกด์, "ปัญหาการนิยามคำว่า การรุกราน ของสหประชาชาติ," วารสารกฎหมาย 2.2 พฤษภาคม(2519): หน้า 45-51.

ข้อที่ 1 การรุกราน หมายถึง การใช้กำลังอาวุธโดยรัฐหนึ่งที่มีมุ่งต่ออธิปไตย บูรณภาพ อาณาเขต เอกราชทางการเมืองของอีกรัฐหนึ่ง หรือในลักษณะอื่นที่ขัดต่อกฎบัตรสหประชาชาติ

ข้อที่ 2 กรณีรัฐหนึ่งใช้กำลังอาวุธขึ้นก่อนในลักษณะที่ขัดต่อกฎบัตรสหประชาชาติ ถือว่าเป็นเหตุแห่งการรุกราน แม้ว่าคณะมนตรีความมั่นคงจะสรุปจากข้อเท็จจริงแวดล้อมว่ายังไม่เป็นการรุกราน

ข้อที่ 3 การกระทำที่ถือว่าเป็นการรุกราน ได้แก่ การใช้กำลังบุกกรุกหรือโจมตีดินแดน การทิ้งระเบิด การเปิดล้อม การโจมตีกองกำลังของอีกรัฐหนึ่ง การใช้กองกำลังโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในอีกประเทศหนึ่ง (แม้ว่าประเทศนั้นจะยอมรับกองกำลังนี้) การยอมรับให้ต่างชาติใช้ ดินแดนประเทศที่สาม การส่งกำลังทหารหรืออาสาสมัครไปร่วมสู้รบในลักษณะที่เป็นการรุกรานอีก ประเทศหนึ่ง

ข้อที่ 4 คณะมนตรีความมั่นคง อาจจะกำหนดการกระทำอื่นๆ ที่ถือว่าเป็นการ รุกรานขึ้นได้ภายใต้ข้อบทแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ

ข้อที่ 5 ไม่ให้นำเหตุผลทางการเมือง เศรษฐกิจ ทหาร หรืออื่นใด มาวินิจฉัยการ รุกรานและถือว่าการรุกรานเป็นอาชญากรรมต่อสันติภาพระหว่างประเทศก่อให้เกิดความรับผิดชอบ ระหว่างประเทศ นอกจากนั้น การได้มาซึ่งดินแดนโดยวิธีนี้ ถือว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ข้อที่ 6 การนิยามคำว่า “การรุกราน” จะไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงขอบเขตของ กฎบัตรสหประชาชาติรวมทั้งข้อบทของกฎบัตรที่เกี่ยวกับการใช้กำลังที่ชอบด้วยกฎหมาย

ข้อที่ 7 การนิยามคำว่า “การรุกราน” จะไม่ทำให้เสียหายซึ่งสิทธิในการกำหนดใจ ตนเอง สิทธิในการมีอิสรภาพและเอกราชของประเทศที่ถูกกดขี่โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่อยู่

ภายใต้ระบบอาณานิคม ระบบที่เลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติหรืออยู่ภายใต้การครอบงำของชาวต่างด้าว
ในรูปอื่น เป็นต้น

ข้อที่ 8 ในการตีความและบังคับใช้ข้อบทข้างต้นนี้เกี่ยวเนื่องกันและให้ใช้บริบทของ
บัญญัติอื่นๆ ในการตีความในแต่ละข้อบท⁵⁰

แต่เนื่องจากคำนิยามดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจนในตัวของมันเองพอและไม่
ครอบคลุมในปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะปัญหาการให้ความหมายในหมวดที่ 6 และหมวดที่ 7 แห่งกฎ
บัตรสหประชาชาติดังที่กล่าวมาในเบื้องต้น ดังนั้น สิ่งที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติก็คือ คณะมนตรีความ
มั่นคงสหประชาชาติได้ตีความในความหมายแห่งถ้อยคำในลักษณะกว้างๆ มีลักษณะของการใช้
ดุลพินิจในทางกรณีเนื่องจากการใช้หลักเกณฑ์ทางกฎหมายในการพิจารณาเป็นสิ่งที่ยากจะเกิดขึ้น
ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากพิจารณาถึงความขัดแย้งของประเทศมหาอำนาจซึ่งเป็นสมาชิกถาวรของ
คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ เช่น สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต ทำให้มีผลต่อการวินิจฉัย
ข้อมติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์เรื่องนี้

ในทางปฏิบัติปัญหาการกำหนดความหมายอาจจะพิจารณาจากการได้รับรู้
ข้อเท็จจริงที่แน่นอนของเหตุการณ์มากกว่าจะเป็นปัญหาในการนิยามความหมายกฎหมาย⁵¹ ดังนั้น
เราจึงพิจารณาได้ว่า คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติในการที่จะนิยามถ้อยคำของการรุกรานต่อ
สันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศอย่างกว้างๆ โดยในทางปฏิบัติที่ผ่านมาจะมีการประกาศ
ว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีลักษณะเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ
มากกว่าเป็นการละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามการละเมิดต่อ

⁵⁰ Definition of Aggression, UN.GA.Res.3314 (XXIX) A2AC.13.46 (12 April 1974)

⁵¹ D.W. Bowett, *Bowett's Law of International Institutions*, p.52.

สันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศได้เคยพิจารณาใช้ในกรณีเกี่ยวกับเกาหลี (ปีคริสต์ศักราช 1950) สงครามพิพาทเกาะฟอร์คล랜드 (ปีคริสต์ศักราช 1982) สงครามอิรัก-อิหร่าน (ปีคริสต์ศักราช 1987) ความสำคัญของข้อเท็จจริง ตามข้อ 3 (g) ของ คำนิยาม “การรุกราน” สามารถที่ยังมีปัจจัยที่ทำให้เกิดขึ้นได้ ตามกรณีของรัฐหนึ่งได้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างยิ่งในการส่งกองกำลังทหารติดอาวุธไปในอีก รัฐหนึ่งเพื่อดำเนินการทางทหารต่ออีกรัฐหนึ่งดังกล่าวนี้ จะทำให้เห็นได้ตัวอย่างได้ชัดโดยทั่วไปว่าเป็น การรุกราน⁵²

ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้ยอมรับในเรื่องนี้ไว้ในเขตอำนาจการพิจารณา ต่อไปนี้ ซึ่งได้มีการอ้างถึงบทนิยามนี้อย่างชัดเจนว่า “ด้วยคำอธิบายนี้...อาจจะสะท้อนให้เห็นถึง กฎหมายจารีตระหว่างประเทศ ศาลไม่เห็นเหตุผลอันใดที่จะปฏิเสธว่า ภายใต้กฎหมายจารีตประเพณี การห้ามการโจมตีด้วยอาวุธอาจจะนำไปใช้บังคับต่อกรณีของรัฐหนึ่งได้ส่งกองกำลังติดอาวุธของตนเข้าไปในดินแดนของอีกรัฐหนึ่ง ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงระดับและผลของการกระทำเช่นนี้แล้ว การ ปฏิบัติการดังกล่าวจึงอาจจะถูกแยกประเภทได้ว่าเป็นการโจมตีด้วยอาวุธมากไปกว่าแค่เหตุการณ์ เฉลี่ยหน้ากันตามปกติที่เกิดขึ้นจากกองกำลังติดอาวุธ แต่ศาลไม่เชื่อว่าแนวคิดเรื่องการโจมตีด้วย อาวุธนี้จะมีแค่การกระทำโดยกองกำลังติดอาวุธในกรณีที่การกระทำนั้นมีขึ้นในระดับที่มีนัยสำคัญ แต่ น่าจะรวมถึงการช่วยการจลาจลด้วยวิธีการให้อาวุธยุทโธปกรณ์หรือการสนับสนุนอื่นใดต่างๆด้วย การ ช่วยเหลือดังกล่าวอาจถูกพิจารณาได้ว่าเป็นการคุกคามหรือการใช้กำลัง หรือเป็นการเข้าแทรกแซง กิจการทั้งภายในหรือภายนอกของรัฐอื่น”

⁵² Bruno Simma, *The Charter of The United Nation A Commentary* 2, p.610

3.1.2 สถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติเป็นสถานการณ์ที่กระทบต่อสันติภาพและ ความมั่นคงระหว่างประเทศ

อย่างที่ได้อธิบายไว้ในบทที่ 2 อันเป็นการกล่าวถึงการสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นจะเห็นได้ว่าเป็นสถานการณ์ที่เกิดความขัดแย้งขึ้นภายในรัฐอันเกิดจากสาเหตุหลักคือ การล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในรัฐ ซึ่งหากพิจารณาตามกฎบัตรสหประชาชาติข้อ 2 (7) บัญญัติว่า “ไม่มีข้อความใดในกฎบัตรฉบับปัจจุบันจะให้อำนาจแก่สหประชาชาติเข้าแทรกแซงในเรื่องซึ่งโดยสาระแล้วตกอยู่ในขอบเขตอำนาจภายในของรัฐใดๆ หรือจะเรียกให้สมาชิกเสนอเรื่องเช่นว่าเพื่อการระงับตามกฎบัตรฉบับปัจจุบัน แต่หลักการนี้ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อการใช้มาตรการ บังคับตามหมวดที่ 7 กฎบัตรสหประชาชาติ จึงเท่ากับว่า สถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮตินี้ สหประชาชาติไม่สามารถแทรกแซงได้ แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาข้อความในตอนท้ายของข้อบทตอนท้ายที่ว่า “แต่หลักการนี้จะไม่กระทบกระเทือนต่อการใช้มาตรการบังคับตามหมวดที่ 7 นั้น” ก็หมายความว่า กฎบัตรสหประชาชาติ ได้มีข้อบทยกเว้นว่า หากเป็นเรื่องที่กระทบต่อการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศแล้ว ก็มีผลให้สหประชาชาติอาจเข้าไปแทรกแซงได้เช่นกัน

เมื่อพิจารณาจากกฎบัตรสหประชาชาติ ข้อ 2 (7) เพื่อปรับใช้ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติแล้ว จะเห็นได้ว่าเบื้องต้นสมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้มีการออกข้อมติที่ A/RES/46/7 ลงวันที่ 11 ตุลาคม ปีคริสต์ศักราช 1991 อันเป็นการกล่าวถึงสถานการณ์ประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนในสาธารณรัฐเฮติที่มีการประณามการกระทำผิดต่อกฎหมายของสาธารณรัฐเฮติในการล้มล้างการปกครองและการใช้วิธีการรุนแรงที่การละเมิดสิทธิมนุษยชน มีความหวังใยใน

สถานการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 29 กันยายน ปีคริสต์ศักราช 1991 อันเป็นการทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีความหยุดชะงักและที่ความเกี่ยวพันกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน⁵³

ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นหลังจากการล้มล้างการปกครองเป็นข้อมูลที่มาจากการรายงานขององค์การรัฐอเมริกันถึงสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ⁵⁴ มีการกระทำของรัฐบาลที่มีการฆาตกรรม กักขัง การจับกุมโดยไม่มีหมายจับ การทรมาน การห้ามการใช้สิทธิในเรื่องการแสดงความคิดเห็น อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายระหว่างประเทศและเกิดปัญหาของการอพยพย้ายถิ่นจำนวนมากของประชากรเพราะความหวาดกลัวในที่สุดตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 ประกอบกับการออกข้อมติขององค์การรัฐอเมริกาในการประณามการล้มล้างการปกครองประชาธิปไตย และมีการดำเนินมาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจภายในภูมิภาคที่ปรากฏอยู่ในรายงานของเลขาธิการสหประชาชาติ⁵⁵

คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติพิจารณาออกข้อมติที่ 841 (1993) เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน ปีคริสต์ศักราช 1993 โดยได้ออกมากล่าวว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติเป็นการเกิดขึ้นของวิกฤตการณ์ในด้านมนุษยธรรม อันเกิดการอพยพของประชากรเป็นจำนวนมากจากลักษณะเหตุดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการคุกคามสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

Resolution 841 (1993)

“Noted with concern the incidence of humanitarian crises, including mass displacements of population, becoming or aggravating threats to international peace and security,”

⁵³ A/RES/46/7,

⁵⁴ OEA/Ser.L/V/II.83,Doc. 18, 9 March 1993

⁵⁵ A report of the Secretary-General on 10 June 1993 regarding the crisis in Haiti,

ทั้งยังมีการกล่าวถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นยังเป็นการก่อให้เกิดความกลัวกับประชาชน จึงต้องทำการอพยพย้ายถิ่นออกไปอาศัยยังประเทศเพื่อนบ้าน⁵⁶ โดยคณะกรรมการความมั่นคง สหประชาชาติจะดำเนินการตามหมวดที่ 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ

ข้อมติข้างต้นนี้เองก่อให้เกิดผลสำคัญที่เป็นการวินิจฉัยลงไปสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ในสาธารณรัฐเฮติ ถือว่าเป็นความรุนแรงที่กระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศและ เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้คณะกรรมการความมั่นคงออกมาตรการต่างๆเพื่อดำเนินการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการความมั่นคงให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย ของสหประชาชาติ

อย่างไรก็ตามมีกรณีของการวินิจฉัยของคณะกรรมการความมั่นคงสหประชาชาติใน สถานการณ์ที่มีการปราบปรามชาวคริสต์ในอิรักหลังสงครามอ่าวเปอร์เซีย ซึ่งผลที่ออกมาทำให้มีผู้ลี้ภัย จำนวนมาก ทั้งนี้คณะกรรมการความมั่นคงการมีการวินิจฉัยว่าเรื่องดังกล่าวเป็นการคุกคามสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ตามข้อมติที่ 688 (1991) อันมีลักษณะเช่นเดียวกับของสาธารณรัฐเฮติ

ดังนั้น การใช้อำนาจของคณะกรรมการความมั่นคงสหประชาชาติเป็นการวินิจฉัยเป็น การดำเนินการตามแนวทางของแนวทางความมั่นคงร่วมกันโดยในการออกข้อมติที่เกี่ยวข้องกับการใช้ มาตรการตามหมวดที่ 7 กฎบัตรสหประชาชาติจะเป็นการกล่าวหาว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐ เฮติเป็นการคุกคามสันติภาพและความมั่นคงทั้งสิ้นผลการจากพิจารณาในแต่ละข้อมติ ดังนี้

⁵⁶ Concerned, that the persistence of this situation contributes to a climate of fear of persecution and economic dislocation, which could increase the number of Haitians seeking refuge in neighbouring Member States, and convinced that a reversal of this situation is needed to prevent its negative repercussions on the region,

Resolution 873 (1993)

“Determining that their failure to fulfill obligations under the Agreement constitutes a threat to peace and security in the region,”

Resolution 875 (1993)

“Reaffirming its determination that, in these unique and exceptional circumstances, the failure of the military authorities in Haiti to fulfill their obligations under the Agreement constitutes a threat to peace and security in the region,

Resolution 933 (1994),

“Deeply concerned by the deteriorating humanitarian situation in Haiti, and stressing the need for increased assistance from the international community to meet the humanitarian needs of the Haitian people,”

Resolution 940 (1994)

“Determining that the situation in Haiti continues to constitute a threat to peace and security in the region.”

สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติเริ่มตั้งแต่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติก็เพียงแต่กล่าวว่ามีวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติที่มีผลเกี่ยวข้องกับวิกฤตการณ์ทางมนุษยธรรมอันเนื่องมาจากการอพยพของประชาชนชาวเฮติเป็นจำนวนมากออกจากประเทศไป

ยังประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค โดยคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติจะดำเนินมาตรการตาม
หมวดที่ 7 ของกฎบัตรสหประชาชาติ แต่ไม่ได้กล่าวระบุถึงข้อ 39 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ แต่เป็น
การวินิจฉัยสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติตามข้อ 39 กฎบัตรสหประชาชาติว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
ในสาธารณรัฐเฮติเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ อันเกิดขึ้นจาก
ข้อเท็จจริงที่ปรากฏดังรายงานของเลขาธิการสหประชาชาติและการร้องขอจากประธานาธิบดีของ
สาธารณรัฐเฮติ ทั้งการออกข้อมติอันของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ อันกล่าวถึงการล้มล้างการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยรัฐบาลผู้นำทางทหาร อันมีเป็นการกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมี
การกระทำอันเป็นมาตรการของรัฐบาลทหารที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนอันมีผลต่อเนื้อตัว
ร่างกายของประชาชนชาวเฮติ และส่งผลกระทบต่อให้เกิดวิกฤตการณ์การอพยพของประชาชนชาวเฮ
ติจำนวนมากที่หวาดกลัวกับสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศที่มีความอันตรายต่อการอยู่อาศัย
ภายในรัฐจึงจำต้องละทิ้งถิ่นฐานบ้านเกิดเพื่อหนีภัยคุกคามอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยเป็น
การอพยพหลบหนีไปอาศัยยังประเทศเพื่อนบ้านภายในภูมิภาค ซึ่งคณะมนตรีความมั่นคง
สหประชาชาติวินิจฉัยว่าวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น จัดว่าเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคง
ระหว่างประเทศ ซึ่งดำเนินไปสู่การใช้มาตรการภายใต้หมวดที่ 7 กฎบัตรสหประชาชาติในกรณีของ
สาธารณรัฐเฮตินี้ คณะมนตรีความมั่นคงได้ใช้มาตรการ 3 ด้วยกัน คือ มาตรการการบังคับทาง
เศรษฐกิจ การอนุญาตให้รัฐสมาชิกจัดตั้งกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกอันอยู่ในมาตรการการบังคับให้
เกิดสันติภาพ และมาตรการสร้างสันติภาพโดยเป็นการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH, ภารกิจ
เพื่อสันติภาพ UNSMIH, ภารกิจเพื่อสันติภาพภารกิจเพื่อสันติภาพ UNTMIH, ภารกิจเพื่อสันติภาพ
MIPONUH และภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH

3.2 การใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ

ส่วนนี้จะเป็นการอธิบายถึงสาเหตุที่สหประชาชาติเข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติการด้านสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ โดยวิธีการบังคับโดยไม่ใช้กำลัง เมื่อพิจารณาจากข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติออกข้อมติมาใช้บังคับเห็นได้ว่าเหตุผลของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นได้มีการวินิจฉัยตามข้อ 39 กฎบัตรสหประชาชาติ ก่อนที่จะมีการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจกับสาธารณรัฐเฮติตามข้อ 41 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ผู้เขียนจะทำการแยกการพิจารณาถึงสาเหตุของการบังคับใช้มาตรการทางเศรษฐกิจโดยสหประชาชาติต่อสาธารณรัฐเฮติจากข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ออกมาในการแก้ไขวิกฤตการณ์สถานการณ์ครั้งนี้ โดยสามารถสรุปสาเหตุที่สำคัญของการบังคับใช้มาตรการทางเศรษฐกิจต่อสาธารณรัฐเฮติได้ ดังนี้ การออกมาตราการลงโทษตามข้อ 41 หมวดที่ 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ผู้เขียนพบว่าคณะมนตรีความมั่นคงได้ออกมาตรการตามหมวดที่ 7 อันมีข้อมติที่เชื่อมโยงการใช้มาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจทั้งสิ้น 6 ข้อมติ⁵⁷

3.2.1 ฐานกฎหมายการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ

มาตรการบีบบังคับตามหมวดที่ 7 ของกฎบัตรสหประชาชาตินี้จัดเป็นมาตรการยับยั้ง (Repressive Measure) ซึ่งกฎบัตรสหประชาชาติ ได้มอบอำนาจความรับผิดชอบให้คณะมนตรีความมั่นคงสามารถดำเนินการบีบบังคับกระทำการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และการรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศได้ เมื่อเห็นว่าปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้น มิได้เป็นข้อขัดแย้งธรรมดาอีก

⁵⁷ UN Security Council Resolution 841 (1993), 861 (1993), 873 (1993), 875 (1993), 944 (1994), 948 (1994)

ต่อไปแล้ว แต่ได้กลายเป็นการคุกคาม ละเมิด รุกราน ต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยการดำเนินการภายใต้หมวดที่ 7 ของกฎบัตรสหประชาชาติที่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติจะต้องมีการพิจารณากำหนดว่า การคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และการรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศเกิดขึ้นแล้วหรือไม่และจะพิจารณาต่อไปเกี่ยวกับมาตรการที่จะใช้เพื่อธำรงหรือสถาปนากลับคืนมาซึ่งสันติภาพ สำหรับตามข้อ 40 เป็นการอนุญาตให้คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติสามารถใช้มาตรการชั่วคราว ตามข้อ 41 กำหนดมาตรการบังคับโดยไม่ใช้กำลัง บังคับทางเศรษฐกิจ การคมนาคมและทางการทูตตามข้อ 42 ได้บัญญัติให้อำนาจคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติในการใช้มาตรการบังคับโดยการใช้กำลังทางทหาร ทั้งนี้รายละเอียดของการพิจารณาแต่ละขั้นตอนสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. วิธีการปฏิบัติในการออกข้อมติเพื่อดำเนินมาตรการบีบบังคับ

การใช้มาตรการบีบบังคับของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติภายใต้อำนาจตามหมวด 7 นั้น ข้อ 39 กำหนดให้คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติมีอำนาจในการวินิจฉัยว่าจะใช้มาตรการใดตามข้อ 41 หรือ ข้อ 42 ซึ่งอำนาจในการใช้คำวินิจฉัย ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการใช้มาตรการบีบบังคับโดยไม่ใช้กำลังจะมีผลผูกพันให้รัฐสมาชิกต้องปฏิบัติตาม ทั้งนี้ กฎบัตรได้บัญญัติว่าสมาชิกองค์การสหประชาชาติตกลงที่จะยอมรับและปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติตามกฎหมายฉบับปัจจุบัน⁵⁸ โดยปกติในทางปฏิบัติคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติจะไม่ค่อยใช้อำนาจในการวินิจฉัยอันจะมีผลผูกพันภายใต้หมวดที่ 7 แต่มักจะใช้อำนาจในระดับ การ

⁵⁸ ข้อ 25 กฎบัตรสหประชาชาติ

ให้คำแนะนำ ในการดำเนินมาตรการบีบบังคับโดยไม่ใช้กำลัง โดยสังเกตจากถ้อยคำขึ้นต้นของข้อมติ⁵⁹ เช่น คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ คำแนะนำ ให้ความสนใจกับเรื่อง มอบการะให้กับ... เป็นต้น และแม้ข้อมติจะไม่มีผลผูกพันตามกฎหมาย แต่ก็ก่อให้เกิดผลในทางการเมืองระหว่างประเทศ เพราะคำแนะนำในรูปของข้อมติเป็นการแสดงออกถึงเจตจำนงของสมาชิกสังคมนระหว่างประเทศเป็นส่วนใหญ่

2. มาตรการบีบบังคับโดยไม่ใช้กำลัง (ข้อ 41) กฎบัตรสหประชาชาติ

มาตรการบีบบังคับโดยไม่ใช้กำลังนี้ เป็นการลงโทษต่อรัฐซึ่งคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติพิจารณาแล้วว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น ได้กระทำการอันเป็นการคุกคาม การละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคง โดยปกติแล้วการใช้มาตรการในการบีบบังคับไม่เป็นการใช้กำลังจะเป็นลักษณะเรียกร้องให้รัฐสมาชิกของสหประชาชาติยอมรับและปฏิบัติตาม หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้ เช่น การตัดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และตัดการเชื่อมต่อทางการคมนาคม ทางรถไฟ ทั้งทางทะเล ทางอากาศ ทางไปรษณีย์ ทางโทรเลข ทางวิทยุและทางคมนาคมอย่าง และการตัดความสัมพันธ์ทางการทูต เป็นต้น ซึ่งมาตรการบีบบังคับเช่นนี้ภายใต้หมวดที่ 7 จะออกได้มาใช้บังคับได้ก็ต่อเมื่อคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ทำการวินิจฉัยแล้วมีความเห็นว่าการคุกคาม การละเมิดสันติภาพหรือการกระทำรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นแล้ว ตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 39 กฎบัตรสหประชาชาติ

⁵⁹ ชุมพร ปัจจุสานนท์, “ประวัติความเป็นมาของสหประชาชาติ”, อ้างอิงจากเอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันระหว่างประเทศ หน่วยที่ 1-7, หน้า 169

สำหรับในส่วนของการพิจารณาว่ามาตรการบีบบังคับโดยไม่ใช่กำลังภายใต้ข้อ 41 เป็นการให้คำแนะนำหรือคำวินิจฉัยจะสามารถพิจารณาได้สังเกตจากเจตนาที่แสดงออกมาในการตัดสินใจโดยพิจารณาจากถ้อยคำในข้อมตินั้นเอง

3.2.2 ประเภทของมาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ

รูปแบบของมาตรการบังคับตามข้อ 41 เป็นมาตรการอย่างหนึ่งซึ่งเป็นการบีบบังคับไม่ถึงกับการใช้กำลังตามข้อ 41 รูปแบบของการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจที่พบบ่อยบ่อยครั้งคือ⁶⁰

1. ภาษีเกือบทั้งหมดของสินค้าที่ผ่านจากต่างประเทศเพื่อนำเข้าไปยังอีกหนึ่งถูกเรียกเก็บภาษีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตภายในและเพิ่มรายได้ต่างชาติจากการเข้าไปแข่งขันยังต่างประเทศ หรือเพื่อเหตุผลทางเศรษฐกิจภายในหน่วยประโยชน์ในฐานะเป็นนโยบายต่างประเทศที่ให้รางวัลหรือลงโทษก็ได้

2. การจัดสรรส่วนแบ่ง เพื่อเป็นการควบคุมการนำเข้าสินค้าโภคภัณฑ์บางชนิด รัฐบาลอาจจะสันส่วนแบ่งจำกัดปริมาณการนำเข้า

3. การระงับการซื้อสินค้าเป็นวิธีการของประเทศหนึ่งที่จะระงับการนำเข้าสินค้าจากอีกประเทศหนึ่ง

4. การระงับการขายหรือการส่งสินค้า (Embargo) วิธีการนั้นมีสองระดับคือการระงับการขายสินค้าบางชนิดเช่นสินค้ายุทธภัณฑ์และการระงับการขายสินค้าบางชนิด เช่น สินค้ายุทธศาสตร์ และการระงับการขายสินค้าทุกชนิด

⁶⁰ อาคม ชนิดวัชน์ “เรื่องการบังคับทางเศรษฐกิจในกรอบของสหประชาชาติ : ศึกษากรณีสงครามอิรัก-คูเวต” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550) หน้า 86.

*เป็นวิธีการบังคับทางเศรษฐกิจที่คณะกรรมการความมั่นคงองค์การระหว่างประเทศ
สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้ออกข้อมติอันเป็นการบีบบังคับทางเศรษฐกิจกับสาธารณรัฐเฮติโดย
ผู้เขียนจะทำการอธิบายและวินิจฉัย และทำการอธิบายในข้อมติในข้อต่อไป

5. การให้หรือการระงับการกู้เงินเพื่อการโอนเงิน (loan credit currency manipulation)

6. บัญชีดำบัญชีรายชื่อบางบริษัทที่ถูกดำเนินการบังคับเนื่องจากมีการติดต่อกับการค้า
กับรักเป้าหมาย

7. ใบอนุญาตใบอนุญาตนำเข้าและส่งออกสามารถถูกยึดหรืออนุญาตได้ทุกเมื่อเป็น
วิธีการที่มีประสิทธิภาพอีกทางหนึ่งในการควบคุมการแลกเปลี่ยนสินค้าคือการสั่งการให้รางวัลและ
เป็นการข่มขู่

8. การตรึงทรัพย์สินในโลกเศรษฐกิจที่เปิดกว้างบริษัทเอกชนหรือเอกชนที่มี
ทรัพย์สินของตนที่เกิดขึ้นในดินแดนต่างๆเช่นรูปแบบการลงทุன்பัญชีธนาคารอสังหาริมทรัพย์มากมาย
อาจถูกยึดเป็นของรัฐบาลอื่นและไม่อาจไถ่ถอนเป็นเงินสดได้

9. การให้หรือการยับยั้งความช่วยเหลืออันรวมไปถึงอัตราส่วนทางทหารกระแสนทาง
การเงินการถ่ายทอดเทคโนโลยีบริการสินค้ายุทธศาสตร์ทั้งทหารสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบที่
สำคัญอย่างยิ่งในสัมพันธภาพระหว่างประเทศผู้ให้สามารถกำหนดปริมาณและชนิดของความ
ช่วยเหลือเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองและการยอมรับหรือการถดถอยขีดความสามารถทางทหาร
สามารถมีผลกระทบอย่างมากมายต่อรัฐเป้าหมาย

10. การยึดทรัพย์สินรัฐบาลอาจยึดทรัพย์สินของบริษัทที่มีสัญชาติเดียวกันกับรัฐเป้าหมายมาเป็นเจ้าของโดยปกติวิธีการนี้เป็นไปตามจุดประสงค์ทางเศรษฐกิจแต่บางโอกาสการยึดทรัพย์สินอาจถูกใช้เป็นเครื่องมือต่อรองในความพยายามเปลี่ยนแปลงนโยบายภายในหรือต่างประเทศของรัฐเป้าหมาย

11. การระงับค่าธรรมเนียมแก่องค์การระหว่างประเทศรัฐบางรัฐพยายามใช้อิทธิพลในทางองค์การระหว่างประเทศเมื่อองค์การมีท่าทีหรือโยบายในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับผลประโยชน์ของรัฐสมาชิกบางรักในองค์การรัฐเหล่านี้สามารถทำการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือรุกรานสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ได้ด้วยการถอดถอนการสนับสนุนทางการเงินที่เคยให้แก่องค์การ⁶¹

จากสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติ คณะมนตรีความมั่นคงก็ได้ออกข้อมติอันเป็นบังคับทางเศรษฐกิจที่เป็นการวิเคราะห์ได้ว่าคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติทำการออกข้อมติอันเป็นมาตรการการบังคับแบบไม่ใช่กำลัง อันเป็นมาตรการการบังคับที่ระบุไว้ใน ข้อ 41 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ดังนี้

- การระงับการขายหรือการส่งสินค้า (Embargo)

ข้อมติที่ 841 (1993) ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 1993 สารสำคัญของข้อมติ คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้กำหนดทุกรัฐให้มีการใช้มาตรการในการระงับการขายและส่งสินค้าประเภทน้ำมันและอาวุธ ให้กับสาธารณรัฐเฮติที่บนแผ่นดิน รวมทั้งถึงเรือที่ซีกองของสาธารณรัฐเฮติ

⁶¹ K.J.Holtsi, *International Politics: A Framework for Analysis*, 6th (London: Prentice Hall International,1992),pp.179-180.

ทั้งอากาศยานสัญชาติสาธารณรัฐเฮติ โดยสาระสำคัญต้องการให้รัฐบาลผู้นำทางทหารยอมรับในการจัดทำข้อตกลงและยินยอมให้มีการกลับมาดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดีที่ได้รับเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย

มติดังกล่าวเป็นข้อมติฉบับแรกที่เป็นการออกข้อมติโดยคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ อันเป็นการที่สมัชชาใหญ่สหประชาชาติมีการเรียกร้องให้คณะมนตรีพิจารณา และการมีจดหมายร้องขอจากประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ทั้งการออกข้อมติขององค์การรัฐอเมริกันอันเป็นการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจแต่ไม่เป็นผล และจากวิกฤตการณ์จากการล้มล้างการปกครองและการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติเป็นผลให้มีการอพยพออกเพราะความหวาดกลัวของประชาชน จึงเป็นให้คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติมีการวินิจฉัยวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นสาธารณรัฐเฮติว่าเป็นการคุกคามสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ จึงเป็นผลให้คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติมีการดำเนินมาตรการภายใต้หมวดที่ 7 ข้อ 41 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ โดยกำหนดให้ทุกประเทศการระงับการขายและส่งสินค้าประเภทน้ำมันหรือผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับน้ำมันและอาวุธ รวมไปถึงอาวุธและยุทโธปกรณ์ รวมถึงการให้บริการอื่นๆ เกี่ยวกับการทหาร หรือการจัดหา จำหน่าย ขนย้าย ผลิต บำรุงรักษา และใช้อาวุธยุทโธปกรณ์ต่อสาธารณรัฐเฮติ⁶²

⁶² Decides that all States shall prevent the sale or supply, by their nationals or from their territories or using their flag vessels or aircraft, of petroleum or petroleum products or arms and related materiel of all types, including weapons and ammunition, military vehicles and equipment, police equipment and spare parts for the aforementioned, whether or not originating in their territories, to any person or body in Haiti or to any person or body for the purpose of any business carried on in or operated from Haiti, and any activities by their nationals or in their territories which promote or are calculated to promote such sale or supply;

ทั้งยังมีการห้ามการคมนาคมระหว่างอาณาเขตของรัฐ ทางบก ทางทะเล ของ
 สาธารณรัฐเฮติในการขนส่ง ลำเลียงน้ำมันและผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับน้ำมัน หรือ อาวุธยุทโธปกรณ์อัน
 เกี่ยวกับการดำเนินการของทหาร ตำรวจหรืออุปกรณ์ อะไหล่อื่นๆ

- ข้อยกเว้นของการระงับการขายหรือการส่งสินค้า

จากการระงับการขายหรือการส่งสินค้า มีการให้การยกเว้นเพื่อมนุษยธรรม ที่
 สามารถทำการขายหรือส่งสินค้าได้ตามแต่ละกรณีไป อันอำนาจของคณะกรรมการที่เป็นผู้ดูแลและ
 รายงาน โดยสรุปความสำคัญ คือ สินค้าน้ำมัน หรือ ผลิตภัณฑ์น้ำมัน ต้องเป็นการนำไปใช้เพื่อการ
 ดำรงชีพ อาทิ การประกอบอาหารในครัวเรือน ไม่ได้นำไปกักเก็บเพื่อทำการค้า โดยการนำมาต้อง
 นำมาในรูปแบบของถัง หรือ ขวดบรรจุภัณฑ์⁶³

จะเห็นได้ว่ามาตรการดังกล่าวเป็นการป้องกันการปฏิบัติงานของผู้กระทำผิด ถือได้ว่าเป็น
 เป็นการตัดความสะดวกในการกระทำการของผู้กระทำผิดหรือกลุ่มรัฐบาลทหารที่ต้องใช้อาวุธ
 เนื่องจากน้ำมันและอาวุธถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการสนับสนุนการดำเนินการที่เป็นการ
 ละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ก็ยังมีข้อยกเว้นอันไม่เป็นการให้กระทบถึงประชาชนตามหลักการทาง
 มนุษยธรรม

⁶³ Decides to prohibit any and all traffic from entering the territory or territorial sea of Haiti carrying petroleum or petroleum products, or arms and related materiel of all types, including weapons and ammunition, military vehicles and equipment, police equipment and spare parts for the aforementioned, in violation of paragraph 5 above;

Decides also that the Committee of the Security Council established by paragraph 10 below may authorize, on an exceptional case-by-case basis under a no-objection procedure, the importation, in non-commercial quantities and only in barrels or bottles, of petroleum or petroleum products, including propane gas for cooking, for verified essential humanitarian needs, subject to acceptable arrangements for effective monitoring of delivery and use;

-การตรึงทรัพย์สิน

เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขวิกฤตการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนและมนุษยธรรมระหว่างประเทศ คณะมนตรีความมั่นคงได้กำหนดมาตรการโดยเป็นการบังคับแบบเลือกกลุ่มเป้าหมายในการลงโทษ อันเป็นการที่คณะมนตรีความมั่นคงได้กำหนดให้รัฐสมาชิกที่ทรัพย์สินของรัฐบาลทหารตั้งอยู่ หรือมีอยู่ให้ทำการตรึงทรัพย์สิน โดยทรัพย์สินดังกล่าวนั้นเป็นทั้งทรัพย์สินที่รัฐบาลทหารได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม⁶⁴ ซึ่งในกรณีนี้เป็นมาตรการในข้อมติข้อมติที่ 841 (1993) ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 1993

3.2.3 ผลของการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ

จากการดำเนินงานของคณะมนตรีความมั่นคงในการออกข้อมติที่ 841(1993) ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 1993 เพื่อใช้บังคับทำให้เกิดผลโดยเป็นข้อตกลง

รัฐบาลผู้นำทางทหารยอมรับในการจัดทำข้อตกลงและยินยอมให้มีการกลับมาดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดีที่ได้รับเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมายโดยข้อตกลงมีชื่อว่า Governor Island Agreement ซึ่งเป็นข้อตกลงที่ทำขึ้นระหว่าง รัฐบาลผู้นำทางทหาร คือ นายพล Raoul Cedras และประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ลงนามเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 1993 โดยเนื้อหาของข้อตกลงสามารถสรุปความสำคัญได้ดังนี้

⁶⁴ *Decides*, further that States in which there are funds, including any funds derived from property, (a) of the Government of Haiti or of the de facto authorities in Haiti, or (b) controlled directly or indirectly by such Government or authorities or by entities, wherever located or organized, owned or controlled by such Government or authorities, shall require all persons and entities within their own territories holding such funds to freeze them to ensure that they are not made available directly or indirectly to or for the benefit of the de facto authorities in Haiti;

- ต้องมีการดำเนินการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีอันเป็นการคัดสรรแต่งตั้งโดยประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide และมีการให้การรับรองนายกรัฐมนตรีโดยชอบด้วยกฎหมาย
 - ให้มีการระงับมาตรการบังคับทางเศรษฐกิจตาม ข้อมติที่ 841 (1993)
 - ร้องขอให้มีการให้การช่วยเหลือจากนานาชาติในการพัฒนาฟื้นฟูประเทศ ทั้งการปฏิรูปกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และ
 - ให้การช่วยเหลือในการฝึกอบรมและให้ความรู้แก่ทหารและตำรวจของสาธารณรัฐเฮติ ทั้งให้มีการสถาปนาจัดตั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 - ให้มีการกลับมาดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide และให้ผู้นำรัฐบาลทหารลาออกจากตำแหน่ง
 - ให้ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide เป็นผู้คัดสรรผู้นำทางทหารคนใหม่ดำรงตำแหน่งมีการกำหนดระยะเวลาในการให้ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ภายในวันที่ 30 ตุลาคม ปีคริสต์ศักราช 1993
- พร้อมกันนี้มีการลงนามในข้อตกลง New York Pact โดยมีการกำหนดระยะเวลาที่ทำให้สถานการณ์ภายในสาธารณรัฐเฮติเกิดความสงบ พร้อมทั้งส่งเสริมและรับประกันการเคารพสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานและให้ละเว้นจากการกระทำใดที่อาจนำไปสู่ความรุนแรงหรือขัดขวางการเปลี่ยนแปลงไปสู่ประชาธิปไตย คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติออกข้อมติที่ 861 (1993) ลงวันที่ 27 สิงหาคม ปีคริสต์ศักราช 1993 โดยเนื้อหาสำคัญของข้อมติ คือ เมื่อมีการบังคับใช้ Governor Island Agreement หรือ GIA แล้ว

ดังนั้นจึงมีการออกข้อมติ การระงับการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจตาม ข้อมติที่ 841 (1993) เป็นการชั่วคราวจนกว่า ข้อตกลง GIA มีผลสมบูรณ์จึงจะทำการยกเลิกการบังคับทางเศรษฐกิจอย่างถาวร

คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติออกข้อมติที่ 867 (1993) ลงวันที่ 23 กันยายน ปีคริสต์ศักราช 1993 เนื้อหาสำคัญของข้อมติ คือ เมื่อมีการบังคับใช้ Governor Island Agreement แล้วจึงมีการออกข้อมติ ที่เป็นการจัดตั้งกองภารกิจเพื่อสันติภาพที่มีชื่อว่า UNITED NATIONS MISSION IN HAITI ตัวย่อของภารกิจ คือ UNMIH มีบุคลากรกว่า 1,000 นาย มีระยะเวลาในการปฏิบัติภารกิจ 6 เดือน โดยมีหน้าที่ในการจัดเตรียมให้การแนะนำการฝึกอบรมกองกำลังตำรวจและกองกำลังทหารของสาธารณรัฐเฮติ และมีหน้าที่ดำเนินการให้การสนับสนุน Governor Island Agreement ต่อมามีการเคลื่อนกำลังพลของภารกิจเพื่อเข้าไปปฏิบัติภารกิจในสาธารณรัฐเฮติ แต่ไม่สามารถเข้าไปได้เพราะ กองกำลังติดอาวุธของรัฐบาลผู้นำทางทหารของสาธารณรัฐเฮติไม่มีความยินยอม และต่อต้านการเข้าปฏิบัติการของภารกิจ UNMIH⁶⁵

อย่างไรก็ตามหลังจากนั้นคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติออกข้อมติที่ 873 (1993) ลงวันที่ 13 ตุลาคม ปีคริสต์ศักราช 1993 ที่เป็นการให้มีการลงโทษทางเศรษฐกิจกับสาธารณรัฐเฮติอีกครั้งเนื่องจากรัฐบาลรักษากรณไม่ได้ปฏิบัติตามข้อตกลงตาม Governors Island Agreement อันถือได้ว่าเป็นการคุกคามสันติภาพและความมั่นคงภายในภูมิภาค⁶⁶ เป็นมีการ

⁶⁵ Deeply disturbed by the continued obstruction to the dispatch of the United Nations Mission in Haiti, pursuant to resolution 867 (1993), and the failure of the armed forces of Haiti to carry out their responsibilities to allow the mission to begin its work,

⁶⁶ Determining that their failure to fulfil obligations under the Agreement constitutes a threat to peace and security in the region,

ดำเนินการตามหมวด 7 โดยให้มีการดำเนินการตามมาตรการบังคับทางเศรษฐกิจตาม ข้อมติที่ 841(1993) ดั้งเดิมจากการที่รัฐบาลผู้นำทางทหารไม่มีการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลง GIA และให้มีการดำเนินการตามมาตรการบังคับทางเศรษฐกิจตาม ข้อมติที่ 841 (1993) คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติออกข้อมติที่ 875 (1993) ลงวันที่ 16 ตุลาคม ปีคริสต์ศักราช 1993 อันเป็นการเตรียมความพร้อมในการพิจารณาเพื่อดำเนินการใช้มาตรการจำเป็นของคณะมนตรีความมั่นคงที่มีต่อสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติ ต่อมาคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติออกข้อมติที่ 933 (1994) ลงวันที่ 30 มิถุนายน ปีคริสต์ศักราช 1994 เนื่องจากสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติยังไม่มีวี่แวงคลี่คลาย ยังต้องให้การช่วยเหลือ อีกทั้งภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH ยังไม่สามารถเข้าไปปฏิบัติงานได้จึงมีการขยายระยะเวลาในการปฏิบัติภารกิจของ UNMIH ไปจนถึงวันที่ 31 กรกฎาคม ปีคริสต์ศักราช 1994⁶⁷

สรุปได้ว่าจากกรณีการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจกับสาธารณรัฐเฮติข้างต้นได้
เห็นแล้วผลของการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจไม่ประสบความสำเร็จโดยมีผลกระทบดังนี้

- ข้อตกลง Governor Island Agreement ไม่ประสบความสำเร็จ
- ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH ไม่สามารถเข้าไปปฏิบัติการยังพื้นที่ได้ อันเกิดการ
การที่รัฐบาลทหารไม่ให้ความยินยอมในการปฏิบัติภารกิจเพื่อสันติภาพ

Acting under Chapter VII of the Charter of the United Nations, 1. Decides, in accordance with paragraph 2 of resolution 861 (1993), to terminate the suspension of the measures set out in paragraphs 5 to 9 of resolution 841 (1993)

⁶⁷ Decides to extend the present mandate of the United Nations Mission in Haiti until 31 July 1994

จากผลของความไม่ประสบความสำเร็จของการบังคับตามมาตรการบังคับทางเศรษฐกิจของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติดังกล่าว จึงนำไปสู่การดำเนินการในมาตรการต่อไปของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ การออกมาตรการในการอนุญาตให้กองกำลังของรัฐสมาชิกเข้าปฏิบัติการในสาธารณรัฐเฮติต่อไป ซึ่งจะอยู่ในข้อต่อไป โดยปฏิบัติการดังกล่าวเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้มาตรการในการบังคับให้เกิดสันติภาพ

3.3 การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ

ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพเป็นเครื่องมือสำคัญในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศขององค์การสหประชาชาติโดยการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ ในหัวข้อนี้จะพิจารณาถึง กลไกของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติที่ใช้อำนาจริเริ่มจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพในการดำเนินการเพื่อการแก้ไขข้อพิพาทที่เกิดขึ้นโดยเป็นวิธีการในการจัดทำมาตรการไปในแต่ละรูปแบบให้เหมาะสมกับข้อพิพาทที่เกิดขึ้น แต่ในรูปแบบและลักษณะทั้งรายละเอียดของการปฏิบัติการนั้นไม่ได้มีตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติแต่อย่างใด ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติเป็นการอำนาจโดยนัยยะอันเป็นการใช้และการตีความจากข้อบทตามกฎบัตรสหประชาชาติของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ เป็นสิ่งที่กำหนดวัตถุประสงค์หลักเพื่อจัดทำรูปแบบของมาตราและหน้าที่ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในภารกิจเพื่อสันติภาพ โดยการตีความและการปรับใช้กฎหมายของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาตินั้นจะมีผลโดยตรงถึงความสำเร็จหรืออุปสรรค หากมีอุปสรรคจนไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ ย่อมหมายความว่าถึงผลกระทบที่ต้องเกิดขึ้นกับชีวิตของประชากรโลก

3.3.1 แนวคิดและมาตรการในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ

แนวคิดการริเริ่มการใช้มาตรการโดยหลักการของความมั่นคงร่วมกัน ซึ่งเดิมที่พื้นฐานของรัฐจะมีสิทธิอันชอบธรรมในอันที่จะใช้กำลังทหารในการป้องกันเอง แต่รัฐแต่ละรัฐก็ยังแสวงหาหลักประกันเพิ่มเติมในการแสวงหาความมั่นคงของรัฐและธำรงไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตยของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการรวมตัวกันในรูปแบบของพันธมิตรทางทหาร (Alliance) ซึ่งในทางความเป็นจริงแล้วก็ยังไม่อาจปกป้องรัฐได้จากภัยสงครามต่างๆได้เท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ รัฐต่างๆจึงพยายามผลักดันที่จะเสนอระบบความมั่นคงร่วมกัน (Collective Security) เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในเรื่องความมั่นคงของประเทศ ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือกันในระดับสากลโดยผ่านทางองค์การระหว่างประเทศ จึงจะเห็นได้ว่าเป็นหน้าที่สำคัญของสหประชาชาติทำหน้าที่เป็นองค์กรความร่วมมือพหุภาคีของประชาคมโลกที่ได้รับการยอมรับให้เป็นกลไกหลักในการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งที่ส่งผลกระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงของประชาคมโลก ผู้เขียนได้พิจารณาจากกฎบัตรสหประชาชาติเห็นว่าแนวทางการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพปรากฏอยู่ในข้อบทที่ว่าด้วยอำนาจขององค์กรต่างๆของสหประชาชาติ

3.3.1 แนวคิดและอำนาจของการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพโดยการจัดตั้งภารกิจ

เพื่อสันติภาพ

กฎบัตรสหประชาชาติในส่วนของธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ เมื่อศึกษาแล้วจะพบว่าการมอบหมายอำนาจและความรับผิดชอบหลัก เรื่องสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศไว้ให้กับคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ซึ่งเป็นได้ตามข้อบทแห่ง

หมวดที่ 6 ว่าด้วยการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี หมวดที่ 7 ว่าด้วยการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และหมวดที่ 8 ว่าด้วยข้อตกลงส่วนภูมิภาค

คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติมีอำนาจที่จะออกข้อมติที่จะจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพเข้าไปปฏิบัติการในพื้นที่โดยถือเป็นองค์กรย่อย (Subsidiary Organs)⁶⁸ ของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติเอง นอกจากนี้คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติยังอาจจะอนุญาตให้องค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคกระทำการแทนก็ได้ ซึ่งเมื่อคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติมีการวินิจฉัยออกข้อมติให้มีกระทำการอย่างใดแล้ว รัฐสมาชิกของสหประชาชาติก็ต้องยอมรับและปฏิบัติตามการวินิจฉัยของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาตินั้นดังที่ระบุอยู่ในกฎบัตรสหประชาชาติข้อ 25⁶⁹ แต่หากถึงกรณีที่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่หลักในการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศได้ จึงเกิดแนวทางที่ได้เสนอจากสหรัฐอเมริกาจึงได้นำเสนอญัตติเข้าสู่ที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติเพื่อพิจารณาโดยให้สมัชชาใหญ่สหประชาชาติเข้ามามีบทบาทในการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศแทนที่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติสำหรับกรณีที่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบหลักของตนได้ สมัชชาใหญ่สหประชาชาติจึงได้ออกข้อมติที่ 337 (v) ในวันที่ 3 พฤศจิกายน ปีคริสต์ศักราช 1950 เรียกว่า “ข้อมติแห่งการรวมกันเพื่อสันติภาพ” (The Uniting for Peace Resolution) หรือที่เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “Acheson

⁶⁸ Subsidiary Organs ข้อ 29 of the United Nations Charter sets out that the Security Council may establish subsidiary bodies as needed for the performance of its functions. This is also reflected in Rule 28 of the Council's Provisional Rules of Procedure

⁶⁹ กฎบัตรสหประชาชาติ, ข้อ 25 “ สมาชิกของสหประชาชาติ ตกลงที่จะยอมรับและปฏิบัติตามการวินิจฉัยของคณะมนตรีความมั่นคงตามกฎบัตรฉบับปัจจุบัน ”

Resolution” ตามชื่อของรัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผู้เสนอญัตติดังกล่าวเข้าที่ประชุม สมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ในข้อนี้ มีเนื้อความที่สามารถสรุปได้ว่า

“ถ้าคณะมนตรีความมั่นคงไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบหลัก (Primary responsibility) ของตนในเรื่องการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศในกรณีใดๆที่ปรากฏว่าคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ทำลายสันติภาพหรือเป็นการกระทำรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ สมัชชาใหญ่สหประชาชาติจะพิจารณาเรื่องนั้นโดยทันที โดยมุ่งหมายจะให้คำแนะนำแก่รัฐสมาชิกเกี่ยวกับการใช้มาตรการร่วมกัน (Collective Measures) รวมทั้งการใช้กำลังอาวุธเมื่อมีความจำเป็นในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่เป็นการทำลายสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือมีการกระทำอันเป็นการรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศหรือเป็นการฟื้นฟูให้กลับคืนมาซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หากในขณะนั้นไม่อยู่ในสมัยประชุม สมัชชาใหญ่สหประชาชาติอาจเรียกประชุมสมัยพิเศษฉุกเฉินภายใน 24 ชั่วโมง หลังจากได้รับการร้องขอ การร้องขอให้เปิดประชุมสมัยพิเศษฉุกเฉินอาจดำเนินการโดยคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่ 9 เสียงใดๆก็ได้ หรือโดยสมาชิกส่วนใหญ่ของสหประชาชาติ”

ข้อนี้ดังกล่าวข้างต้นก่อให้เกิดข้อโต้แย้งจากทางฝ่ายสหภาพโซเวียต ซึ่งกล่าวหาว่าเป็นข้อมติที่ผิดกฎหมายเพราะขัดกับกฎบัตรสหประชาชาติ สหภาพโซเวียตจึงได้ส่งปัญหาดังกล่าวให้ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศให้ความเห็นเชิงแนะนำในคดี Advisory Opinion on the Certain

Expense⁷⁰ ว่าให้พิจารณาว่าอำนาจที่สมาชิกใหญ่สหประชาชาติได้รับตามข้อมติแห่งการรวมกันเพื่อสันติภาพถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ เนื่องจากตามความเห็นของสหภาพโซเวียตนั้น การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกองกำลังสหประชาชาติเป็นอำนาจผูกขาด (Exclusive Authority) ของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติตามที่กำหนดไว้ในหมวดที่ 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศให้ความเห็นว่าคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติมีหน้าที่หลัก (Primary Authority) แต่ไม่ใช่อำนาจผูกขาดในเรื่องการจัดการกิจการเพื่อสันติภาพสหประชาชาติ

อย่างไรก็ตาม ตามทัศนะของศาล การดำเนินมาตรการการกิจเพื่อสันติภาพที่ก่อตั้งโดยสหประชาชาติภายใต้มติแห่งการรวมกันเพื่อสันติภาพของสมาชิกใหญ่สหประชาชาติ นั้น มิได้ถือเป็นการดำเนินการบังคับต่อรัฐ เป็นแต่เพียงมาตรการที่สมาชิกใหญ่สหประชาชาติให้คำแนะนำภายใต้อำนาจข้อ 11 วรรคสาม⁷¹ และข้อ 14⁷² กฎบัตรสหประชาชาติเท่านั้น ดังนั้นสมาชิกใหญ่สหประชาชาติจึงมีอำนาจหน้าที่ในการจัดตั้งปฏิบัติการเพื่อสันติภาพได้เป็นองค์กรย่อยของสมาชิกใหญ่ได้แต่ต้องอยู่ภายในกรอบของการให้คำแนะนำ จึงเป็นเพียงความรับผิดชอบในลำดับรองเท่านั้น กล่าวคือ สมาชิกใหญ่สหประชาชาติจะต้องไม่ออกข้อมติใดๆในเรื่องที่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติกำลังพิจารณาอยู่ แต่สมาชิกใหญ่สหประชาชาติอาจเรียกร้องให้คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติให้การสนใจในเรื่องที่ตนเห็นว่าสำคัญได้ จากการอธิบายนี้ผู้เขียนได้กล่าวถึงอำนาจในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพขององค์กรของสหประชาชาติให้มีความครอบคลุมตามหลักปฏิบัติของ

⁷⁰ Advisory Opinion on the Certain Expenses of the United Nations, Advisory Opinion, ICJ reports, 1962.

⁷¹ กฎบัตรสหประชาชาติ, ข้อ 11 วรรคสาม “ สมาชิกอาจแจ้งให้คณะมนตรีความมั่นคงทราบสถานการณ์ซึ่งน่าจะเป็นอันตรายต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศได้”

⁷² เรื่องเดียวกัน ข้อ 14 “ ภายใต้บังคับข้อ 12 สมาชิกอาจแนะนำมาตรการเพื่อปรับปรุงโดยสันติแห่งสถานการณ์ใดๆ ซึ่งเห็นว่าจะเสื่อมเสียแก่สวัสดิการต่างๆไป หรือสัมพันธ์ไมตรีระหว่างนานาชาติ รวมทั้งสถานการณ์ซึ่งเป็นผลมาจากการละเมิดข้อบทแห่งกฎบัตรฉบับปัจจุบัน อันได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการของสหประชาชาติไว้ ทั้งนี้โดยมิพักต้องคำนึงถึงแหล่งกำเนิด”

สหประชาชาติ แต่ในกรณีของสาธารณรัฐเฮติที่ผู้เขียนทำการศึกษาค้นคว้านี้ไม่ปรากฏในประเด็นแห่ง
กรณีที่เกี่ยวข้องกับการที่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติไม่สามารถปฏิบัติการได้

ทั้งยังมีความเชื่อมโยงถึงบทบาทหน้าที่ของเลขาธิการสหประชาชาติ ภารกิจแต่ละ
ภารกิจนั้นจะมีผู้นำภารกิจเพียงแค่มุขเดียวคือ ผู้แทนพิเศษจากเลขาธิการใหญ่แห่งสหประชาชาติที่
เลขาธิการสหประชาชาติเป็นผู้ทำการแต่งตั้งและมอบหมายหน้าที่ให้ ซึ่งจะมีบุคคลอีกสองคนที่คอย
ช่วยเหลือในการทำงานให้เต็มประสิทธิภาพคือผู้ประสานงานในพื้นที่และผู้ประสาน งานทาง
มนุษยธรรม โดยผู้ประสานงาน และผู้ประสานงานทางมนุษยธรรม จะดำรงตำแหน่งเป็นรองผู้แทน
พิเศษจากเลขาธิการใหญ่แห่งสหประชาชาติ⁷³

ในทางปฏิบัติเลขาธิการใหญ่แห่งสหประชาชาติจะเป็นผู้แต่งตั้ง ผู้บัญชาการในการ
ดำเนินภารกิจ อาทิ ผู้บัญชาการทางทหาร (Force Commander) ผู้บัญชาการกองกำลังตำรวจ
(Police Commissioner) เป็นต้น อันมีหน้าที่สำคัญของการปฏิบัติงานแต่ละครั้งมีความสำคัญมี
หน้าที่ในการจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอความคืบหน้า แก่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ
โดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์ตามที่ได้มีรายงานแล้วจะ
แก้ไขปรับปรุงปฏิบัติการและภารกิจโดยรวมผ่านการออกข้อมติเป็นอันดับต่อไป

โดยสรุปกรณีสาธารณรัฐเฮติเรื่องแนวคิดและอำนาจของการปฏิบัติการจัดตั้งภารกิจ
เพื่อสันติภาพนั้นมีคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติเป็นผู้มีหน้าที่หลักในการจัดตั้งภารกิจเพื่อ
สันติภาพ โดยภารกิจที่จัดตั้งขึ้นในสาธารณรัฐเฮติมีระหว่างปีคริสต์ศักราช 1991 ถึงปีคริสต์ศักราช
2012 มีภารกิจเพื่อสันติภาพทั้งหมด 5 ภารกิจ คือ 1. ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH 2. ภารกิจเพื่อ

⁷³ Kofi Annan ดำรงตำแหน่งเลขาธิการใหญ่แห่งองค์การสหประชาชาติ ในขณะนั้น Note of Guidance on
Integrates Mission, 17 January A.D.2006

สันติภาพ UNSMIIH 3. ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNTMIIH 4. ภารกิจเพื่อสันติภาพ MIPONUH และ 5. ภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH อันเป็นภารกิจที่เป็นส่วนสำคัญกำหนดและสนับสนุนโครงสร้างต่างๆ ที่จะเสริมความมั่นคงของสันติภาพเพื่อป้องกันการกลับสู่สภาพความขัดแย้งอันเป็นกระบวนการสำคัญหลังจากภาวะความขัดแย้งยุติ โดยผู้เขียนจะทำการอธิบายในข้อต่อไป

3.3.2 มาตรการในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพโดยการจัดตั้งภารกิจเพื่อ

สันติภาพ

การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ (Peace Support Operations, Peace Operations) คือกรณีที่สหประชาชาติได้ออกข้อมติสถาปนาภารกิจขึ้นเพื่อทำการมอบหมายอำนาจหน้าที่แก่บุคคลากรที่ปฏิบัติการกิจสามารถเข้าไปดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดไว้ในอาณัติ (Mandate) ของภารกิจเพื่อสันติภาพในการปฏิบัติการยังดินแดนต่างๆที่ต้องเข้าไปแก้ไขปัญหา แต่จากการที่สหประชาชาติไม่ได้มีบุคคลากรเป็นของสหประชาชาติเอง ซึ่งการปฏิบัติการของภารกิจเพื่อสันติภาพในแต่ละภารกิจนั้น ในทางปฏิบัติสหประชาชาติต้องอาศัยความร่วมมือจากรัฐสมาชิกในการสนับสนุนกำลังพลในการส่งบุคคลากรของรัฐสมาชิกของตนเข้าไปร่วมปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในนามของสหประชาชาติ หรือเป็นที่รู้จักกันว่าเป็น กองกำลังหมวกฟ้า เพื่อเข้าดำเนินการตามอาณัติแห่งข้อมติที่ออกมาเพื่อเป็นการให้อำนาจในการปฏิบัติการในแต่ละภารกิจโดยอาจจะเป็นการดำเนินการมาตรการทางการทูตไม่ให้อาณัติความขัดแย้งทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น การสร้างสันติภาพ การฟื้นฟูให้เกิดสันติภาพ ดังกล่าว แม้ในกฎบัตรสหประชาชาติจะไม่มีข้อบทในการจัดตั้งบุคคลากรเพื่อกระทำการปฏิบัติการกิจเพื่อสันติภาพของสหประชาชาติโดยตรง แต่ก็เห็นได้ว่าเป็นผลผลิตจากการเห็นจากการขัดแย้งหรือข้อพิพาทที่ต้องการมาตรการในการแก้ไขปัญหาต้องมีการปฏิบัติการโดยมีการ

ตีความที่เป็นไปตามนัยยะตามแห่งกฎบัตรสหประชาชาติได้ให้อำนาจโดยเป็นหน้าที่ขององค์กรของสหประชาชาติในการที่จะต้องหามาตรการให้การแก้ไขปัญหาโดยพิจารณาวินิจฉัยตามความเหมาะสมตามแต่ละกรณีไปไม่มีการกำหนดตายตัวแต่อย่างใด

ดังนั้นในเรื่องของการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพซึ่งถือได้ว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรในการปฏิบัติการกิจเพื่อสันติภาพในแต่ละครั้งจะแตกต่างกันออกไปตามที่ได้รับมอบหมายตามอาณัติ โดยอาจจะประกอบไปด้วยตำรวจเจ้าหน้าที่พลเรือน และกองกำลังทหารจากรัฐต่างๆ⁷⁴ ซึ่งจะต้องเป็นการเข้ามามีบทบาทของเลขาธิการสหประชาชาติจะมีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติการรวมทั้งหมด ทั้งยังรับบทบาทในสายการบังคับบัญชาอันเห็นผู้ควบคุมภารกิจเพื่อสันติภาพของสหประชาชาติ เพราะฉะนั้น ความหมายและขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของกองกำลังจึงเปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการของรูปแบบความขัดแย้งเป็นรายกรณีและไม่ปรากฏอย่างเป็นทางการว่าเป็นองค์กรย่อยขององค์กรสหประชาชาติ ซึ่งก็ถือว่าเป็นประโยชน์เช่นกัน เพราะจะทำให้สหประชาชาติสามารถที่จะจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพในแต่ละครั้ง ได้อย่างยืดหยุ่น เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์เพื่อการดำเนินการในการแก้ไขปัญหาที่ตรงจุดที่สุดและเกิดผลต่อประชาคมโลกที่สุด ซึ่งจะเป็นการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์แห่งหลักการของสหประชาชาติในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยการประเมินความสำคัญในการปฏิบัติการในแต่ละครั้งต้องมีความคำนึงถึงปัจจัยและข้อเท็จจริงอีกด้วย

- หลักการของ“ระเบียบวาระเพื่อสันติภาพ” (Agenda for Peace)

⁷⁴ About us United Nations Peacekeeping helps countries torn by conflict create the conditions for lasting peace. We are comprised of civilian, police and military personnel. [Online]: <http://www.un.org/en/peacekeeping/about/>

เมื่อสิ้นสุดสงครามเย็น ปัญหาข้อพิพาทในยุคนี้ไม่ใช่เรื่องการพิพาทกันระหว่างรัฐ ดังเช่นยุคก่อน แต่ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาความขัดแย้งภายในรัฐเดียวกัน อันเป็นผลต่อการการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบออกไปจากเดิม โดยในปีคริสต์ศักราช 1992 นายบรูโตสกาลี เลขาธิการสหประชาชาติในสมัยนั้น ได้มีการเสนอ “ระเบียบวาระเพื่อสันติภาพ” (Agenda for Peace) อันมีการเกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวคิดของการรักษาสันติภาพ โดยใช้มาตรการ 4 ประการ ได้แก่ การทูตเชิงป้องกัน การทำให้เกิดสันติภาพ การรักษาสันติภาพ และการสร้างสันติภาพ⁷⁵ มาตรการทั้ง 4 ถือได้ว่าเป็นรากฐานในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพจนมาถึงปัจจุบัน ดังนี้

1). **มาตรการการทูตเชิงป้องกัน (Preventive Diplomacy)** เป็นการปฏิบัติเพื่อป้องกันความขัดแย้งไม่ให้เกิดขึ้น ป้องกันความขัดแย้งขยายตัวเป็นการพิพาท หรือป้องกันการพิพาทไม่ให้ขยายวงกว้าง ได้แก่ มาตรการสร้างความเชื่อมั่น การค้นหาข้อเท็จจริง ระบบแจ้งเตือนแต่เนิ่นๆ

2). **มาตรการทำให้เกิดสันติภาพ (Peace Making)** เป็นการดำเนินการทางการทูต (Diplomatic Action) เพื่อนำคู่กรณีในความขัดแย้งกลับมาสู่ข้อตกลง โดยวิธีสันติภายใต้หมวด 6 ข้อ 33 ได้แก่ การเจรจา การสอบสวนข้อเท็จจริง การไกล่เกลี่ย การประนีประนอม อนุญาโตตุลาการ กระบวนการทางศาล และอื่นๆ

3). **มาตรการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping)** เป็นการปฏิบัติการของสหประชาชาติในพื้นที่ความขัดแย้ง โดยความยินยอมของคู่กรณี โดยทั่วไป เป็นการปฏิบัติการของกำลังทหารของสหประชาชาติ ตำรวจ รวมถึงพลเรือน การรักษาสันติภาพเป็น เทคนิค ซึ่งขยาย

⁷⁵ An Agenda for Peace, 1992 A/46/277-S/24111

โอกาสความเป็นไปได้ สำหรับการป้องกันการพิพาทและทำให้เกิดสันติภาพ การรักษาสันติภาพ โดยทั่วไปแล้วจะเกี่ยวข้องกับความยินยอมของคู่กรณี การกำหนดหรือเฝ้าตรวจข้อตกลงที่เกี่ยวข้อง เพื่อควบคุมความขัดแย้ง เช่น ข้อตกลงหยุดยิง การแยกกองกำลังออกจากกัน (Separation of forces) และข้อมติในการยุติความขัดแย้ง (Resolution) หรือเพื่อประกันความปลอดภัยในการส่งความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

4. มาตรการสร้างสันติภาพ (Peace Building) เป็นการปฏิบัติเพื่อกำหนดและสนับสนุนโครงสร้างต่างๆที่จะเสริมความมั่นคงและความแข็งแกร่งของสันติภาพ เพื่อป้องกันการกลับสู่สภาพความขัดแย้ง เป็นกระบวนการสำคัญหลังจากภาวะความขัดแย้งยุติ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาและสร้างโครงสร้างสังคม การปกครอง และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความเข้มแข็ง โดยเป็นโครงการความร่วมมือที่จะนำไปสู่การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการขยายความไว้วางใจ ความเชื่อใจและการปฏิสัมพันธ์ (Interacting) ระหว่างฝ่ายที่เคยเป็นศัตรูกัน

แต่อย่างไรก็ตามการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพก็มีทั้งความสำเร็จ และอุปสรรค โดยสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีการทวีความรุนแรงมากขึ้นเป็นผลให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ โดยมีการพัฒนารูปแบบจากแต่เดิมจะสามารถใช้กำลังได้ต่อเมื่อมีเหตุป้องกัน แต่ด้วยความรุนแรงของสถานการณ์จึงต้องมีการปรับเปลี่ยน ให้มีความสามารถในการป้องกัน ตำแหน่ง ป้องกันอาณัติ คุ้มครองบุคคลภายนอกเพิ่มเข้ามาจึงมีการปรับเปลี่ยนระหว่าง การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ เป็นการบังคับให้เกิดสันติภาพ ในอดีตเลขาธิการสหประชาชาติ Dag Hammarskjöld ได้เคยกล่าวว่าเป็นการปฏิบัติการตามกฎบัตรสหประชาชาติทั้งหมด 6 ครั้ง

ทั้งนี้ปัจจัยที่สามารถสร้างความสำเร็จให้กับการปฏิบัติการนั้นคือ หลักการพื้นฐานของการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ โดยมีหลักการที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานทุกครั้ง

5. มาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพ (Peace Enforcement) ปฏิบัติการบังคับ

การให้เกิดสันติภาพ (Peace Enforcement Operation) นั้นจะใช้กำลังก็เพื่อ ช่มชู้ บังคับให้ คู่พิพาทนั้นยอมตามและเข้าสู่โต๊ะเจรจาเพื่อสร้างสันติภาพต่อไป ไม่ได้ต้องการใช้กำลังเช่นฆ่าปราบปรามแสวงหาความพ่ายแพ้ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

การจัดตั้งปฏิบัติการบังคับ ให้เกิดสันติภาพ (Peace enforcement) จะอ้างว่า ตั้งขึ้นตามข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงตามหมวดที่ 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติอย่างชัดเจน จึงทำให้สามารถแยกลักษณะของปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping) กับปฏิบัติการบังคับให้เกิดสันติภาพ (Peace enforcement) ให้ออกจากกันได้

สหประชาชาติจึงมีความพยายามที่จะปรับตัวไปในทิศทางต่างๆซึ่งแตกต่างไปจากที่ผู้ร่างกฎบัตรได้บัญญัติเอาไว้ ซึ่งก่อให้เกิดพัฒนาการสำคัญในการใช้กำลังของสหประชาชาติ (Enforcement Action) เป็นกรณีที่คณะมนตรีความมั่นคงได้อาศัยการอนุญาตหรือเชื่อเชิญให้รัฐสมาชิกใช้กำลังทางทหารแทน แต่มิใช่การมอบหมายอำนาจให้แก่รัฐสมาชิกเพื่อทำการแทนองค์การสหประชาชาติ โดยอ้างอิงทางกฎหมายจากหมวดที่ 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ และยังมีกรขยายความ Enforcement Action ว่าจะต้องเป็นการกระทำระหว่างรัฐ ในการขัดกันระหว่างรัฐ แต่ไม่ใช่กับการขัดกันที่เกิดขึ้นภายในรัฐ⁷⁶ ด้วยความที่องค์การสหประชาชาติ ไม่มีเครื่องมือที่อยู่ตรงกลาง

⁷⁶ Advisory Opinion of 20 July 1962 คดี CERTAIN EXPENSES OF THE UNITED NATIONS

ระหว่าง Traditional Peacekeeping กับ Enforcement Action เลยในยุคนั้น กล่าวคือ ในปฏิบัติการรักษาสันติภาพนั้น ทางที่ดีที่สุดคือการลงพื้นที่ ไปปฏิบัติการก็ต่อเมื่อมีการเจรจาระหว่างคู่พิพาทสำเร็จแล้ว เรียกว่า เข้าไปคุมสถานการณ์ ไม่ได้มีอำนาจต่อสู้อย่างเด็ดขาด ส่วน Enforcement Action นั้น ก็มีลักษณะเหมือนการทำสงคราม คือแสวงหาแต่ความพ่ายแพ้ของศัตรู เป็นการปราบศัตรูให้อยู่หมัดในขณะที่ ปฏิบัติการบังคับการให้เกิดสันติภาพ (Peace Enforcement Operations) นั้นจะใช้กำลังก็เพื่อ ข่มขู่ บังคับให้คู่พิพาทนั้น ยอมตามและเข้าสู่โต๊ะเจรจา เพื่อสร้างสันติภาพต่อไป ไม่ได้ต้องการใช้กำลังเช่นฆ่า ปราบปราม แสวงหาความพ่ายแพ้ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง⁷⁷

ตัวอย่างเช่น ในกรณีสงครามเกาหลี ข้อมติที่ 83, ในกรณีสงครามอ่าวเปอร์เซีย ข้อมติที่ 687, the United Task Force (UNITAF) ในโซมาเลีย, Operation turquoise ซึ่งนำโดยฝรั่งเศสในวันดา, ปฏิบัติการ IFOR/SFOR ในบอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา เป็นต้น⁷⁸ ปฏิบัติการบังคับให้เกิดสันติภาพ (Peace enforcement) ในระยะแรกๆไม่มีความชัดเจนนักโดยอดีตนายกรัฐมนตรีสหประชาชาติ Dag Hammarskjöld ได้เคยกล่าวไว้ว่าในช่วงระยะเวลาจะเป็นปฏิบัติการตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติหมวดที่ 6 ครึ่ง (Chapter Six and a Half)⁷⁹

แต่ในเวลาต่อมาการจัดตั้งการปฏิบัติการตามมาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพ (Peace enforcement) นั้นจะอ้างว่าตั้งขึ้นตามข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงตามหมวดที่ 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติอย่างชัดเจน⁸⁰

⁷⁷ นายศรีณ คลี่สุวรรณ. วิทยานิพนธ์ “ปฏิบัติการและกองกำลังรักษาสันติภาพขององค์การสหประชาชาติภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ”. นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายระหว่างประเทศ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

⁷⁸ Dieter Fleck, “The hand book of the law of visiting Forces”, (Oxford University Press: 2001), p.490.

⁷⁹ Edwin E. Smith, "Collective Security, Peacekeeping, and Ad Hoc Multilateralism," Democratic Accountability and the Use of Force in International Law (2003).

⁸⁰ Dieter Fleck, “The Handbook of the Law of Visiting Forces”, p.488.

-หลักการพื้นฐานของปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ⁸¹

หลักการพื้นฐาน 4 ประการของปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กล่าวคือ ความยินยอมของคู่พิพาท (Consent of the parties) ผู้ให้ความยินยอม, ความไม่ลำเอียง (Impartiality) และหลักการไม่ใช้กำลัง (Non Use of Force) ซึ่งหลักการพื้นฐาน 4 ประการนี้ เกี่ยวข้องและต่างก็ส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยทำให้ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพแตกต่างจากวิธีการอื่นๆ โดยการอ้างไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศการให้ความเคารพและปฏิบัติตามหลักการ จะส่งผลให้ปฏิบัติเพื่อสันติภาพประสบความสำเร็จ

ประการแรก หลักความยินยอม (Consent)

ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพจะมีขึ้นได้ก็ด้วยความยินยอม ความยินยอมแสดงถึงความตั้งใจจริงของคู่พิพาท ที่จะเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทด้วยสันติวิธี และเป็นรากฐานแห่งความชอบธรรม ของปฏิบัติการรักษาสันติภาพเมื่อได้รับความยินยอมแล้ว กองกำลังรักษาสันติภาพย่อมมีความชอบธรรมที่จะเคลื่อนไหว เพื่อปฏิบัติตามอาณัติที่ได้รับ หากไม่มีความยินยอมเสียแล้วปฏิบัติการเพื่อสันติภาพย่อมมีความสุ่มเสี่ยงที่จะสูญเสียจุดยืนของตนเอง กลับกลายเป็นเข้าสู่วังวนของการพิพาทเสียเองปฏิบัติการของภารกิจสันติภาพ จะกลับกลายเป็นปฏิบัติการบังคับการให้เกิดสันติภาพไปเสีย⁸²

⁸¹ Nicholas Tsagourias, "Consent, Neutrality/Impartiality and the Use of Force in Peacekeeping: Their Constitutional Dimension," *Journal of Conflict & Security Law* vol.11, 3 (January 2007): pp.465-482.

⁸² เนื่องจากปฏิบัติการบังคับการให้เกิดสันติภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความยินยอมของคู่พิพาทแต่อย่างใด เพียงแค่ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ เห็นว่าข้อพิพาทที่กำลังเกิดขึ้นนั้น จะส่งผลกระทบต่อ ความสงบและความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยคำนึงถึงความทุกข์เวทนาของประชาชนผู้บริสุทธิ์เป็นสำคัญ ก็สามารถจัดตั้งปฏิบัติการได้ ซึ่งเป็นอำนาจตามหมวด 7 โดยแท้

ความยินยอมต้องมีแต่แรกเริ่มและต่อเนื่องไปจนเสร็จภารกิจความยินยอม โดยเฉพาะของรัฐเจ้าของพื้นที่นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติการกิจสันติภาพ โดยยึดถือเป็นหลักปฏิบัติกันมานับตั้งแต่ยุคแรก ยกตัวอย่างเช่น ปฏิบัติการ United Nation Emergency Force (UNEF) ที่ประเทศอียิปต์ ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อระงับข้อพิพาทคลองสุเอซ (Suez Canal) ในประเทศอียิปต์ ภายในดินแดนของ ประเทศอียิปต์เท่านั้น เนื่องจากประเทศอิสราเอลคู่พิพาทในครั้งนั้น ไม่ได้ให้ความยินยอมให้มีปฏิบัติการในดินแดนของตน และในภายหลังเมื่อประเทศอียิปต์ได้ถอนความยินยอมเสีย แล้วกองกำลังและปฏิบัติการครั้งนั้น ก็ต้องถอนตัวออกมา ปีคริสต์ศักราช 1697 ในลักษณะเดียวกัน เมื่อประเทศโครเอเชีย ได้ถอนความยินยอม ปฏิบัติการ UNPROFOR (United Nations Protection Force) ก็ต้องถอนตัวออกจากพื้นที่ของโครเอเชีย และเมื่อประเทศรวันดา ถอนความยินยอม ปฏิบัติการ UNAMIR (United Nations Assistance Mission for Rwanda) ก็ถูกล้มเลิก⁸³ ความยินยอมนั้น จะต้องมีอยู่ในขณะการปฏิบัติการกิจอยู่ทุกขณะการให้ความเคารพในความยินยอมของรัฐเจ้าของพื้นที่สะท้อนถึงลักษณะเฉพาะอันสำคัญของปฏิบัติการของภารกิจ คือความโอนอ่อนและความร่วมมือกัน เพื่อนำไปสู่สันติภาพยั่งยืน ไม่ใช่การข่มเหงบังคับด้วยอำนาจหรือกำลัง อีกทั้งยังเชื่อมโยงไปถึงการให้ความเคารพในอำนาจอธิปไตยของแต่ละรัฐ และหลักการไม่แทรกแซง ซึ่งเป็นไปตาม กฎบัตรสหประชาชาติ ข้อ 2(7)

ดังนั้น ความยินยอมสำหรับปฏิบัติการภารกิจสันติภาพนั้น ถือว่าเป็นพื้นฐานแรกในการปฏิบัติงาน หากสูญเสียความยินยอมแล้วภารกิจเพื่อสันติภาพก็ขาดความชอบธรรมที่จะปฏิบัติ

⁸³ Nicholas Tsagourias, “Consent, Neutrality/Impartiality and the Use of Force in Peacekeeping: Their Constitutional Dimension”, *Journal of Conflict & Security Law*, vol.11:3, Oxford University Press, pp. 465-482 (January 2007).

ภารกิจต่อไป และต้องถอนตัวออกจากพื้นที่หรือจะต้องเปลี่ยนสภาพไปเป็นปฏิบัติการอื่นที่มีได้อาศัย
ฐานแห่งความชอบธรรมจากความยินยอมอย่างปฏิบัติการบังคับการให้เกิดสันติภาพ

ประการที่สอง ผู้ให้ความยินยอม

กรณีของข้อพิพาทระหว่างรัฐ ผู้มีอำนาจให้ความยินยอมคือตัวแทนของรัฐบาล⁸⁴
ย่อมหมายความว่าถึง กรณีปกติ คือ รัฐบาลที่ปกครองดินแดนและประชาชนในพื้นที่นั้นเป็นรัฐบาลครอง
อำนาจมาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ในขณะที่หากสถานการณ์ปรากฏว่าพื้นที่ที่จะต้องเข้าไปปฏิบัติ
ภารกิจสันติภาพนั้น มีสภาพเป็นรัฐล้มเหลว (Failed State) และไม่มีผู้ปกครองใดๆที่สามารถให้ความ
ยินยอมได้ตามกฎหมายระหว่างประเทศ กรณีเช่นนี้ก็ไม่ควรแก่การใช้ปฏิบัติการสันติภาพ
แต่ต้องใช้ปฏิบัติการบังคับการให้เกิดสันติภาพ (Peace Enforcement) ถึงจะถูกต้องอีกกรณีที่ควร
พิจารณาคือ กรณีที่เป็นข้อพิพาทเกิดขึ้น ภายในรัฐ เช่นกรณีสงครามกลางเมือง คู่พิพาทยอมไม่ใช่
เป็นไประหว่างรัฐกับรัฐ แต่มักจะเป็นรัฐบาลที่ครองอำนาจอยู่ในขณะนั้น กับกองกำลังแบ่งแยกหรือ
กองกำลังของประชาชน หากว่าการจะนำปฏิบัติการรักษาสันติภาพ

แต่ก่อนจะเริ่มต้องได้รับความยินยอมของภารกิจเพื่อสันติภาพที่ไม่ใช่รัฐบาลเหล่านี้
ด้วย ย่อมจะเกิดความสับสนกล่าวคือ เท่ากับว่าตัวแทนของกองกำลังแบ่งแยกที่ไม่ใช่รัฐบาลเหล่านี้
ได้รับการรับรองว่ามีอำนาจและเป็นที่ยอมรับในทางระหว่างประเทศไปเสียในทางปฏิบัติการได้รับความ
ยินยอมของคู่พิพาทในทุกกรณีนั้นจึงเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ดังนั้นจึงให้เน้นความสำคัญไปที่
ความยินยอมของรัฐเจ้าของพื้นที่เป็นหลัก

⁸⁴ Nicholas Tsagourias , supra note 23, p.474.

ประการที่สาม ความไม่ลำเอียง (Impartiality)

ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพนั้น ย่อมมีความสัมพันธ์กับบุคลากรผู้มีหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจเพื่อสันติภาพทุกคนนั้นจะต้องมีความเป็นกลางในการปฏิบัติภารกิจตามอาณัติที่ได้รับรวมถึงตามข้อตกลงในการเจรจากับคู่พิพาทจะต้องมีความไม่ลำเอียงไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่หรือรับเอาประโยชน์เพื่อเป็นผลประโยชน์ส่วนตัวหรือให้ผลประโยชน์เป็นการเอาอกเอาใจฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง บุคลากรผู้มีหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจจะต้องหลีกเลี่ยงการกระทำที่จะทำให้ปฏิบัติการรักษาสันติภาพเสียหายพจน์แห่งความไม่ลำเอียงไป แต่จะต้องไม่นิ่งเฉยต่อผู้ที่ละเมิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศและสิทธิมนุษยชนของประชาชน ความไม่ลำเอียงนี้ไม่ใช่การปฏิบัติต่อทั้งสองฝ่ายอย่างเท่าเทียมกันในทุกเรื่อง ระหว่างคู่พิพาทสองฝ่าย ฝ่ายที่ผู้ละเมิดกับฝ่ายที่เป็นเหยื่อ ย่อมต้องได้รับการปฏิบัติต่างกันไป⁸⁵

ในการปฏิบัติภารกิจของสหประชาชาตินั้นต้องให้ความสำคัญกับความไม่ลำเอียง เพราะจะแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นที่จะจัดการกับผู้ที่กระทำความผิดอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าฝ่ายใดจะเป็นผู้ก่อเหตุและไม่เกรงกลัวเสียจนไม่กล้าลงมือตอบโต้ผู้ละเมิดกฎหมาย สำหรับบุคลากรผู้ปฏิบัติภารกิจนั้น จำเป็นต้องยึดถืออาณัติของปฏิบัติการรักษาสันติภาพเป็นหลัก แน่แน่นอนว่าอาณัติดังกล่าวอาจส่งผลดีแก่คู่พิพาทฝ่ายหนึ่งมากกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง แต่ไม่ได้หมายความว่าอาณัติที่เป็นการเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากกว่าและลำเอียง เพราะในการระงับข้อพิพาทใดๆก็ตามย่อมต้องมีฝ่ายที่ได้เปรียบและฝ่ายที่เสียเปรียบอยู่แล้ว แต่การระงับข้อพิพาทจะสำเร็จได้ก็แต่ด้วยการที่คู่พิพาททั้งสองฝ่ายยอม

⁸⁵ Daniel Levine, "Peacekeeper Impartiality: Standards, Processes, and Operations," *Journal of International Peacekeeping*, Martinus Nijhoff 15, No.3-4 (September 2011).

โอนอ่อนผ่อนปรนให้แก่กัน トラบเท่าที่บุคลากรการปฏิบัติการกิจเพื่อสันติภาพ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตเปิดเผยเพื่อให้เป็นไปตามอาณัติที่ได้รับแต่เริ่มแรกก็ถือว่ามีความไม่ลำเอียงแล้ว

ความไม่ลำเอียงในปฏิบัติการรักษาสันติภาพมีความสำคัญในฐานะเป็นจุดเชื่อมโยงของหลักการพื้นฐานทั้ง 4 ประการ กล่าวคือเพราะมีความไม่ลำเอียง จึงไม่ใช่กำลังเป็นฝ่ายรุกต่อคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และเพราะมีความไม่ลำเอียง จึงสามารถถ่วงความยินยอมของคู่พิพาทไว้ได้ นับตั้งแต่เริ่ม จนกระทั่งสิ้นสุดภารกิจ⁸⁶

ประการที่สี่ หลักการไม่ใช้กำลัง (Non – Use of force)

หลักการไม่ใช้กำลังมีความสำคัญต่อความสำเร็จของภารกิจ เนื่องจากปฏิบัติการภารกิจสันติภาพนั้น จะปฏิบัติการกิจได้โดยอาศัยความชอบธรรมจาก ความยินยอม การใช้กำลังของภารกิจสันติภาพ ย่อมสุ่มเสี่ยง ต่อการเสียความควบคุมและจำกัดขอบเขตของภารกิจการใช้กำลังอย่างพร่าเพรื่อยอมเป็นเหตุให้ถูกเพิกถอนความยินยอมได้และอาจทำให้ภารกิจสันติภาพเสียความไม่ลำเอียงในการปฏิบัติการกิจไป

ภารกิจสันติภาพมักจะเคลื่อนเข้าปฏิบัติการเมื่อมีความตกลงหยุดยิงแล้ว ดังนั้น ภารกิจสันติภาพจึงมิได้เป็นภารกิจสันติภาพที่มุ่งเข้าไปยุติการต่อสู้ ซึ่งต่างจากกองกำลังร่วมที่ใช้กำลังเพื่อยุติการใช้กำลังทั่วไปที่เกี่ยวกับการปกป้องหรือความพยายามในการรักษาดินแดน ภารกิจสันติภาพจะเข้าไปดูแลในบริเวณที่ได้รับฉันทานุมัติและใช้อำนาจคั่นกลางโดยมิได้มีบทบาทเชิงรุก และจะไม่ใช้กำลังทหาร ยกเว้นเงื่อนไขที่จำกัดเท่านั้น เป้าประสงค์ของกองกำลังรักษาสันติภาพคือกัน

⁸⁶ Shyla Vohra, “Impartiality in United Nations Peace-Keeping”, Leiden Journal of International Law, vol.9, Kluwer Law International , pp. 63-85 (1996).

ชนระหว่างกองกำลังของคูฟิฟาต และป้องกันการกระทำที่นำไปสู่การละเมิดข้อตกลงหยุดยิง และมุ่งเน้นแก้ปัญหาตามข้อตกลงโดยวิธีไกล่เกลี่ย ซึ่งต่างจากกองกำลังทหารทั่วไป สำหรับคณะผู้สังเกตการณ์ มิได้เป็นปฏิบัติการที่ถูกจัดตั้ง เพื่อให้รักษาความสงบหรือปกป้องดินแดน และมีขนาดจำนวนเล็ก นอกจากนี้ยังไม่ได้เป็นกันชนระหว่างคูฟิฟาต

เรื่องของการป้องกันตนเอง โดยภารกิจสันติภาพเป็นการใช้กำลังทหารขนาดเบา โดยมีลักษณะเป็นไปเพื่อการป้องกันตนเองเท่านั้น ซึ่งต่างกับกองกำลังร่วมที่ใช้อาวุธสำหรับการรุกรานและคณะสังเกตการณ์หรือภารกิจเพื่อสันติภาพที่ไม่ใช่การดำเนินการตามมาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพนั้นอาจจะไม่ติดอาวุธเลยหรือมีการติดอาวุธเบา ซึ่งต่างจากหน้าที่ของการใช้มาตรการในการบังคับให้เกิดสันติภาพโดยหน้าที่ของบุคลากรในมาตรการบังคับให้สันติภาพนั้นจะต้องปราบปรามการกระทำรุกรานทางทหาร และตรวจตราคอยเป็นกันชนระหว่างคู่กรณี ซึ่งผู้ตรวจตราไม่ได้ทำเช่นนั้น

สรุปจากที่กล่าวมานั้นเป็นหลักการและแนวคิดอันเป็นที่มาของการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ อันมีความเชื่อมโยงกับการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพในกรณีของสาธารณรัฐเฮติ อันได้แก่ 1.UNMIH 2.UNSMIH 3.UNTMIH 4.MIPONUH และ5.MINUSTAH

อย่างไรก็ดีในเรื่องการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพโดยการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพนั้น ประเด็นสำคัญคือการดำเนินการของรัฐสมาชิกในหลักความมั่นคงร่วมกันโดยมีหลักการ “ระเบียบวาระเพื่อสันติภาพ” (Agenda for Peace) อันมีการเกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวคิดของการรักษาสันติภาพ โดยใช้มาตรการ 4 ประการ ได้แก่ การทูตเชิงป้องกัน การทำให้เกิดสันติภาพ การรักษาสันติภาพ และการสร้างสันติภาพ ที่เป็นการอ้างหลักการของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติเพื่อเข้ามาดำเนินการตามมาตรการที่ระบุในข้อมติที่ออกมาจากคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ

การปฏิบัติกาเพื่อสันติภาพทั้งนี้การปฏิบัติการของภารกิจเพื่อสันติภาพนั้น ต้องคำนึงถึงเงื่อนไขในการปฏิบัติการโดยต้องคำนึงถึงของ หลักความยินยอม ผู้ให้ความยินยอม (แต่เป็นข้อยกเว้นในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพตามหมวดที่ 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ) ความไม่ลำเอียง และหลักการไม่ใช้กำลัง ลำดับต่อไปผู้เขียนจะอธิบายถึงการใช้มาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพการปฏิบัติการโดยการใช้กำลังของกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกภายใต้การอนุญาตของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ซึ่งเป็นมาตรการในการบังคับให้เกิดสันติภาพ จากการดำเนินการของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติในการจัดตั้งกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกถือได้ว่าเป็นการใช้มาตรการในการบังคับให้เกิดสันติภาพตามหมวดที่ 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติที่ผู้เขียนจะทำการขยายการอธิบายในข้อต่อไป

3.3.3 การใช้มาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพ : การปฏิบัติการโดยการใช้กอง

กำลังผสมของรัฐสมาชิกภายใต้การอนุญาตของคณะมนตรีความมั่นคง

ปฏิบัติการบังคับการให้เกิดสันติภาพ (Peace Enforcement Operation) นั้นจะใช้กำลังก็เพื่อ ช่มชู้ บิบบังคับให้คู่พิพาทนั้นยอมตามและเข้าสู่โต๊ะเจรจาเพื่อสร้างสันติภาพต่อไปไม่ได้ต้องการใช้กำลังเช่นฆ่าปราบปรามแสวงหาความพ่ายแพ้ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

จากการที่สหประชาชาติไม่มีกองกำลังเป็นของตนเองทำให้ในทางปฏิบัติองค์การสหประชาชาติต้องอาศัยความร่วมมือจากรัฐสมาชิกในการส่งกองกำลังทหารของตนเข้าร่วมปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในนามกองกำลังสหประชาชาติและในกฎบัตรสหประชาชาติก็ไม่มีข้อบทใดที่กล่าวถึงการจัดตั้งไว้โดยตรง ปฏิบัติการดังกล่าวจึงถือเป็นพัฒนาการของการดำเนินงาน เทคนิคหรือมาตรการเพื่อตอบสนองต่อความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานโดยจะจัดตั้งเป็นกองกำลังเฉพาะกิจ (Ad Hoc)

ที่จัดตั้งขึ้นเป็นครั้งคราวเพื่อแก้ไขปัญหาข้อพิพาท ทำให้ยากต่อการที่จะให้คำนิยามแก่ลักษณะของ กองกำลังในปฏิบัติการที่ชัดเจนแน่นอน แต่จะมีพัฒนาการของลักษณะรูปแบบปฏิบัติการที่เปลี่ยนไป ตามแต่ละช่วงเวลา

3.3.3.1 ฐานกฎหมายของคณะมนตรีความมั่นคงในการอนุญาตกองกำลังผสม

ของรัฐสมาชิก

มาตรการการใช้กำลังของรัฐสมาชิกโดยมาจากการใช้อำนาจขององค์การ สหประชาชาตินั้น สามารถแบ่งได้ 2 รูปแบบดังนี้⁸⁷

รูปแบบที่ 1 การที่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้มาตรการอันเป็นการใช้

กำลังอันมีสาเหตุที่มีการวินิจฉัยของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติตามข้อ 39 แห่งกฎบัตร สหประชาชาติว่า สถานการณ์พิพาทที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่าง ประเทศลักษณะใด จากหนึ่งในสามของลักษณะคือการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่าง ประเทศ การละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือการรุกรานต่อสันติภาพและ ความมั่นคงระหว่างประเทศ อาจพิจารณาได้จากให้นิยามของมติของสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ คริสต์ศักราช 1974 โดยพิจารณาจากการใช้กำลังอาวุธต่อรัฐอื่น การโจมตีด้วยกำลังทหารหรือกำลัง อาวุธ การปิดล้อมเมืองท่า การส่งกองกำลังทหารเข้าไปในประเทศอื่นและการยินยอมให้รัฐอื่นละเมิด ดินแดนเพื่อกระทำการรุกรานรัฐที่สาม อันนำมาซึ่งการดำเนินมาตรการในการตอบโต้อันเป็นไปตาม หลักการการใช้สิทธิในการป้องกันตนเอง (Self Defense) ตามข้อ 51 ของกฎบัตรสหประชาชาติ จะ

⁸⁷ International Law, Second edition: Antonio Cassese (17.4 Resort to force by states upon authorization of the UN) p,346-350

เห็นได้ว่าการใช้กำลังในรูปแบบนี้ต้องมีการพิจารณาถึงความจำเป็นว่าสถานการณ์มีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดที่ต้องใช้กำลังต่อกัน ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงความได้สัดส่วน ทั้งยังต้องเป็นการป้องกันตนเองต้องโต้ตอบแบบทันทีทันใด

รูปแบบที่ 2 คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ใช้อำนาจในการอนุญาต (Authorization) ให้รัฐสมาชิกสามารถปฏิบัติการตนเองโดยรัฐสมาชิกสามารถประสานงานกันในการสามารถจัดตั้งกองกำลังผสมนานาชาติของรัฐสมาชิก (Multinational Force) หรือ MNF กรณีนี้ต้องมีการวินิจฉัยจากคณะมนตรีความมั่นคงตามข้อ 39 กฎบัตรสหประชาชาติก่อนว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นว่าจัดว่าเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การละเมิดต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือการรุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ หรือไม่อย่างไร ซึ่งการใช้อำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติในรูปแบบนี้กรณีที่เป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ จากพฤติการณ์ที่เป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับวิกฤตการณ์ที่เกี่ยวกับมนุษยธรรม หรืออาจเป็นเรื่องของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในรัฐแต่ได้ส่งผลกระทบในระดับระหว่างประเทศ โดยการดำเนินการเป็นการให้อำนาจแก่รัฐสมาชิกในการใช้กำลังเพื่อการสร้างความปลอดภัย และทำให้เกิดความมั่นคงในพื้นที่ การปฏิบัติการในการอนุญาตให้กองกำลังของรัฐสมาชิกเข้าไปปฏิบัติการนั้นกลายเป็นกฎหมายจารีตประเพณีโดยเกิดมาจากการปฏิบัติงานของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ซึ่งการใช้อำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติในการใช้กำลังในรูปแบบการอนุญาตรัฐภาคีสมาชิกนี้ไม่ใช่เป็นการตีความตามข้อที่ 51 กฎบัตรสหประชาชาติ ที่เป็นการใช้หลักการป้องกันตนเอง (Self defense) ที่เป็นการใช้หลักการของการป้องกันตัวที่ต้องตอบโต้โดยทันทีกับการกระทำ จำเป็นทั้งการเหมาะสมและได้สัดส่วน

จากการที่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้อนุญาตให้รัฐสมาชิกสามารถดำเนินการปฏิบัติภารกิจกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้น ถือได้ว่าเป็นอำนาจในทางนัยยะของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติอันเป็นการกระจายอำนาจ (Decentralized) ให้แก่รัฐสมาชิกในการประสานงานและการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหประชาชาติ ถือได้ว่าเป็นมาตรการในการบังคับให้เกิดสันติภาพตามหลักการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ อันเป็นการปฏิบัติรูปแบบหนึ่งของคณะมนตรีความมั่นคงอันเป็นการใช้อำนาจบังคับภายใต้ขอบเขตของหมวดที่ 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ

แต่กรณีที่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติต้องทำวินิจฉัยข้อพิพาทหรือสถานการณ์ความขัดแย้งเกิดขึ้น จากการพิจารณาจะเห็นได้ว่ามีผลกระทบอันเป็นการคุกคาม ละเมิด รุกรานต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศแล้ว คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติก็สามารถใช้อำนาจตามข้อ 41 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติแล้วหากผลที่เกิดขึ้นยังเป็นไม่เป็นที่ประสบความสำเร็จ คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติก็สามารถดำเนินมาตรการทางทหารที่จำเป็น โดยอาศัยกองทัพอากาศ กองทัพเรือ และกองทัพบก จากการให้ความร่วมมือของรัฐสมาชิกเพื่อธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศตามข้อ 42 กฎบัตรสหประชาชาติจัดได้ว่าเป็นการใช้มาตรการลงโทษทางทหารที่มีความชอบด้วยกฎหมายโดยเป็นข้อยกเว้นของข้อห้ามในกฎบัตรสหประชาชาติสำหรับการใช้กำลังทางทหาร ตามข้อ 2 (4) และคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติยังสามารถทำความตกลงอันเป็นข้อตกลงในเรื่องสถานะกำลังพลกับรัฐสมาชิกให้ส่งกองกำลัง อาวุธ

หรือความช่วยเหลือต่างๆให้แก่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติเมื่อคณะมนตรีความมั่นคงเรียกร้องตามข้อ 43⁸⁸ ได้อีกด้วย

แต่ในทางปฏิบัติแล้วระบบความมั่นคงร่วมกันของสหประชาชาติโดยการใช้อำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติประสบปัญหาในการดำเนินงานอย่างร้ายแรงอันมีสาเหตุมาจากการเมืองระหว่างประเทศซึ่งส่งผลให้องค์การสหประชาชาติไม่สามารถใช้มาตรการที่ใช้กำลังทางทหารตามข้อ 42 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติโดยการตั้งกองกำลังของสหประชาชาติตามข้อ 43 ได้เลย

จากการศึกษาในกรณีของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮตินั้นเกิดวิกฤตการณ์การล้มล้างการปกครองและการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างแพร่หลายในรัฐส่งผลต่อการเกิดการอพยพลี้ภัยของประชาชนชาวเฮติในจำนวนมหาศาล ถือได้ว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจากการเป็นเรื่องภายในของรัฐ แต่ผลที่เกิดขึ้นนั้นมีผลให้คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้อนุญาตให้รัฐสมาชิกดำเนินการในการจัดตั้งกองกำลังผสมในการปฏิบัติการบังคับให้เกิดการปฏิบัติการตามเงื่อนไขของ Governor Island Agreement เพื่อการสร้างความปลอดภัยและระงับความขัดแย้งอันเป็นการบังคับให้ปฏิบัติตามข้อตกลงที่จะทำให้เกิดความมั่นคงและปลอดภัยในพื้นที่ จากการที่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติมีอำนาจในการอนุญาตให้รัฐสมาชิกสามารถปฏิบัติการด้วยตนเองหรือสามารถจัดตั้งกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกเป็นการใช้อำนาจตามหมวด 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ซึ่งจากการไม่ปฏิบัติตามของผู้นำรัฐบาลทหารตาม Governor Island Agreement นั้นคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ทำการออกข้อมติที่ 940 (1994) ลงวันที่ 31 กรกฎาคม ปีคริสต์ศักราช 1994 อัน

⁸⁸ กฎบัตรสหประชาชาติ ข้อ 43 (1) “เพื่อให้ได้มีส่วนร่วมในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ สมาชิกทั้งปวงของสหประชาชาติรับที่จะจัดสรรอาวุธ ความช่วยเหลือ และความสะดวก รวมทั้งสิทธิในการผ่านแดนตามที่จำเป็น เพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศให้แก่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ เมื่อคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติเรียกร้อง และเป็นความตกลงพิเศษฉบับเดียวหรือหลายฉบับ...”

เป็นการอ้างฐานอำนาจในการปฏิบัติงานตามหมวด 7 กฎบัตรสหประชาชาติ โดยผู้เขียนได้อธิบายใน
ข้อต่อไป

3.3.3.2 การอนุญาตให้ใช้กองกำลังผสมของรัฐสมาชิกต่อสถานการณ์ใน

สาธารณรัฐเฮติ

สาเหตุของการอนุญาตให้กองกำลังผสมของรัฐสมาชิกเข้าปฏิบัติการในสาธารณรัฐเฮติ โดยเป็นการดำเนินมาตรการบังคับเพื่อให้เกิดสันติภาพ (Peace Enforcement) เนื่องจากผลของการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจกับสาธารณรัฐเฮติทำให้เกิดข้อตกลงที่มีชื่อว่า Governor Island Agreement เป็นข้อตกลงที่ทำขึ้นระหว่างระหว่างรัฐบาลผู้นำทางทหารกับประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการฟื้นฟูประชาธิปไตยให้กลับคืนมาสู่สาธารณรัฐเฮติ โดยต้องการให้ประธานาธิบดีที่ได้รับการเลือกตั้งโดยชอบตามกฎหมายกลับมาดำรงตำแหน่งดั้งเดิม โดยให้รัฐบาลผู้นำทางทหารลงจากตำแหน่ง โดยเป็นการสร้างระบบการปกครองของสาธารณรัฐเฮติให้เสถียรภาพอันเป็นการเริ่มต้นในการดำรงอยู่ของประชาธิปไตยอันเป็นเจตจำนงของประชาชนในการเลือกตั้งผู้แทนขึ้นเพื่อปกครองรัฐ ทั้งยังมีการขอให้สหประชาชาติเข้าช่วยเหลือในการดำเนินการสร้างโครงสร้างสังคมที่เข้มแข็งโดยการอันนำไปสู่การพัฒนาประเทศและมีความต้องการให้ประธานาธิบดีกลับมาดำรงตำแหน่งผลของการดำเนินการไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งยังส่งผลให้มีการกลับมาใช้มาตรการในการบังคับทางเศรษฐกิจต่อสาธารณรัฐเฮติอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งก็ยังไม่สามารถใช้มาตรการเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตาม Governor Island Agreement

จึงทำให้คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติต้องใช้มาตรการในการบังคับให้เกิดสันติภาพ เพื่อจะทำให้เกิดการดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อตกลงของ Governor Island Agreement จากความประสงค์หลักดังกล่าว คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้มีข้อมติที่ 940 (1994)

ลงวันที่ 31 กรกฎาคม ปีคริสต์ศักราช 1994 โดยวิธีการดำเนินมาตรการบังคับเพื่อให้เกิดสันติภาพ คือ การวินิจฉัยสถานการณ์ของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ในกรณีที่รัฐบาลผู้นำทางทหาร ไม่ทำการปฏิบัติตามเงื่อนไขของ Governor Island Agreement ถือได้ว่าเป็นการคุกคามต่อ สันติภาพและความมั่นคง จึงนำมาสู่ใช้มาตรการตามหมวด 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ซึ่งเป็นการ ดำเนินการของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติในการให้การอนุญาตให้รัฐสมาชิกจัดตั้งกองกำลัง ผสม โดยการกระทำดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจตามข้อ 39 กฎบัตรสหประชาชาติ มีการวินิจฉัย สถานการณ์อันแสดงถึงการมีอยู่ของการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ยังคงมีอยู่ภายในรัฐ และการมีเจตนาที่ ไม่ต้องการให้มีการฟื้นฟูประชาธิปไตยซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข Governor Island Agreement จากการรายงานเลขานุการสหประชาชาติ⁸⁹ และจดหมายของประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide⁹⁰ ได้ระบุเน้นย้ำถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยรัฐบาลทหารการมีเจตนาที่ไม่ ประสงค์จะให้การดำเนินให้ข้อตกลง Governor Island Agreement ทั้งยังมีการขัดขวางการเคลื่อน กำลังพลที่จะปฏิบัติภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH ทั้งนี้มีการยึดมั่นในการปฏิบัติตามหลักการ Governor Island Agreement ให้เกิดผลสำเร็จ ผลจากการที่ข้อตกลงดังกล่าวไม่เป็นผลสำเร็จ คณะ มंत्रीความมั่นคงสหประชาชาติ ถือว่าข้อตกลงดังกล่าวที่ไม่สำเร็จนั้นเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง จึงถือได้ว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตาม Governor Island Agreement คือการคุกคามสันติภาพและ ความมั่นคงของภูมิภาค⁹¹

⁸⁹ S/1994/828 และ S/1994/871

⁹⁰ S/1994/905

⁹¹ Determining, that the situation in Haiti continues to constitute a threat to peace and security in the region,

สรุปความสำคัญของข้อมติที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติข้อมติที่ 940 (1994) ผลของการการวินิจฉัยสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการคุกคามสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค นำไปสู่การปฏิบัติการตามหมวด 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ อันเป็นการให้อำนาจรัฐสมาชิกของสหประชาชาติจัดตั้งกองกำลังผสมนานาชาติ (Multinational Force) ให้มีการดำเนินการทุกมาตรการทุกวิถีทางที่จำเป็น (all necessary means)⁹² การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้เขียนเห็นว่าการใช้ถ้อยคำดังกล่าวเป็นการผลักดันให้การปฏิบัติการของกองกำลังของรัฐสมาชิกลำไปสู่การให้มาตรการบังคับเพื่อให้เกิดสันติภาพที่มีความเข้มข้นมากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายของ Governor Island Agreement อันนำมาซึ่งการฟื้นฟูการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยสามารถทำให้ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ที่กลับมาดำรงตำแหน่งดั้งเดิม ทั้งในข้อมติยังมีการให้อำนาจหน้าที่กับกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกในการเข้าควบคุมสถานการณ์ภายในที่เกิดขึ้น ทั้งการสร้างและรักษาความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นการอนุมัติให้อำนาจแก่กองกำลังผสมของรัฐสมาชิกในอำนาจในการกำลังทางทหารเพื่อนำมาซึ่งการใช้มาตรการบังคับให้เกิดการปฏิบัติตาม Governor Island Agreement

⁹² Acting, under Chapter VII of the Charter, authorizes Member States to form a multinational force under unified command and control and, in this framework, to use all necessary means to facilitate the departure from Haiti of the military leadership, consistent with the Governors Island Agreement, the prompt return of the legitimately elected President and the restoration of the legitimate authorities of the Government of Haiti, and to establish and maintain a secure and stable environment that will permit implementation of the Governors Island Agreement,

3.3.3.3 ผลของการอนุญาตให้ใช้กองกำลังผสมของรัฐสมาชิกต่อสถานการณ์ใน

สาธารณรัฐเฮติ

จากการออกข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ และรัฐสมาชิกก็ได้ดำเนินการตามข้อมติที่ออกมาจากรายงานการปฏิบัติการของกองกำลังผสมของรัฐสมาชิก⁹³ ในการปฏิบัติการนั้นมีการดำเนินการของรัฐสมาชิก ซึ่งมีประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำในการปฏิบัติการครั้งนี้ กองกำลังของรัฐสมาชิกประกอบด้วย บุคลากรของประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งรัฐสมาชิกหลากหลายประเทศ อาทิ ประเทศโปแลนด์ ประเทศอาเจนตินา ประเทศแคนาดา ประเทศฝรั่งเศส เป็นต้นโดยประกอบด้วยกำลังพลราว 3,000 นาย โดยกองกำลังของรัฐสมาชิกเดินทางเข้าถึงยังสาธารณรัฐเฮติ วันที่ 19 กันยายน ปีคริสต์ศักราช 1994 กองกำลังของรัฐสมาชิกได้มีการดำเนินการปฏิบัติการทั้งทางอากาศ และทางเรือ ได้มีการนำเครื่องบินรบบินวนเหนือน่านฟ้าของสาธารณรัฐเฮติ และทำการลงจอดที่ท่าอากาศยานของสาธารณรัฐเฮติ พร้อมทั้งนำเรือรบทำการปิดล้อมพื้นที่ทางทะเลซี โดยการดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยไม่มีการปะทะใดๆ จากการดำเนินการของกองกำลังของรัฐสมาชิกเมื่อการปฏิบัติการมีขึ้นวันแรกก็สามารทำให้รัฐบาลผู้นำทางทหารได้ยอมลงจากตำแหน่งประธานาธิบดี จากนั้นกองกำลังผสมของรัฐสมาชิก ได้เริ่มการปฏิบัติการในการสร้างความสงบเรียบร้อยให้เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยการเข้าตรวจและควบคุมอาวุธหนักของรัฐบาลผู้นำทางทหาร ทั้งมีการดำเนินการเพื่อเข้าพบปะกับผู้นำของภาครัฐและภาคประชาชนพร้อมทั้งปฏิบัติการลาดตระเวนเพื่อสร้างความมั่นใจความความปลอดภัยแก่ประชาชน ทั้งยังเป็นป้องปรามมิให้มีการกระทำผิดหรือก่อความวุ่นวายภายในรัฐ

⁹³ The Reports of the MNF, dated 26 September 1994 (S/1994/1107, annex) and 10 October 1994 (S/1994/1148, annex)

จนในที่สุดผลจากการดำเนินการของกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกในการปฏิบัติ ตามมาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพ สามารถทำให้ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ได้กลับ เข้ามายังประเทศและดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีต่อไป⁹⁴ ซึ่งทำให้บรรลุดัตุประสงค์ของข้อตกลง เป็นไปด้วยความสำเร็จ และมีการออกข้อมติอันเป็นการยกเลิกมาตรการในการบีบบังคับทาง เศรษฐกิจกับสาธารณรัฐเฮติโดยเป็นการออกข้อมติที่ 944 (1994)⁹⁵ ลงวันที่ 29 กันยายน ปี คริสต์ศักราช 1994 โดยการยกเลิกจะมีผลหลังจากที่ประธานาธิบดีกลับเข้าสู่การดำรงตำแหน่ง

ทั้งนี้ยังมีการขยายระยะเวลาในการปฏิบัติภารกิจเพื่อสันติภาพของ UNMIH ให้มีผล สามารถดำเนินการไปอีก 6 เดือน⁹⁶ เนื่องจากสถานการณ์ยังคงไม่มีความปลอดภัยและเป็นการร้อง ขอจากประธานาธิบดีในการช่วยเหลือการบริหารงานของประเทศ

โดยสรุปจากการปฏิบัติการของกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกในสาธารณรัฐเฮตินั้น เป็นการดำเนินมาตรการการบังคับให้เกิดสันติภาพโดยวิธีการที่คณะมนตรีความมั่นคง สหประชาชาติได้ให้การอนุญาตรัฐสมาชิกจัดตั้งกองกำลังผสมเพื่อเข้าปฏิบัติการในการแก้ไขปัญหา โดยใช้ฐานกฎหมายตามหมวด 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ส่งผลให้ประสบความสำเร็จใจตาม Governor Island Agreement และนำไปสู่ยกเลิกการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจต่อสาธารณรัฐ เฮติ

⁹⁴ S/1994/1097

⁹⁵ *Decides*, acting under Chapter VII of the Charter of the United Nations, to terminate the measures regarding Haiti set out in resolutions 841 (1993), 873 (1993) and 917 (1994), at 0001 hours eastern standard time on the day after the return to Haiti of President Jean-Bertrand Aristide;

⁹⁶ Resolution 940 (1994)

Decides, to revise and extend the mandate of the Mission for a period of six months to assist the democratic Government of Haiti in fulfilling its responsibilities in connection with:

3.3.4 การใช้มาตรการสร้างสันติภาพ : ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH

จากความสำเร็จจากการดำเนินมาตรการการบังคับเพื่อให้เกิดสันติภาพ (Peace Enforcement) โดยกองกำลังผสมของรัฐสมาชิก เป็นผลสำเร็จโดยสาธารณรัฐเฮติได้กลับมาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยดั้งเดิม แต่สถานการณ์ทั้งหมดในสาธารณรัฐเฮติยังคงอยู่ช่วงที่ต้องได้รับการฟื้นฟู และต้องได้รับการดูแลในเรื่องการฟื้นฟูโครงสร้างสังคมเป็นอย่างมากเพราะ สาธารณรัฐเฮติประสบกับปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นระยะเวลายาวนาน ซึ่งปัญหาของการละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้นเป็นผลมาจากเรื่องการใช้บังคับกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมที่ขาดความเข้มงวด ทั้งยังขาดประสิทธิภาพในการดำเนินการต่อผู้กระทำผิด จึงไม่สามารถบังคับใช้ให้เกิดความเป็นธรรม และการปกป้องประชาชนในรัฐได้ ซึ่งเป็นปัญหาหลักที่ต้องได้รับการฟื้นฟูแก้ไข โดยต้องมีการดำเนินการในด้านการพัฒนาบุคลากรผู้ใช้บังคับกฎหมาย ซึ่งจะส่งผลให้เป็นการฟื้นฟูโครงสร้างสังคมที่สามารถรับรองความปลอดภัยให้แก่ประชาชนภายในรัฐ การดำเนินงานของภาครัฐที่ต้องไปรับการฟื้นฟูอย่างยิ่ง

สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮตินั้น ต้องมีการดำเนินการอันเป็นไปตามหลักการของหลักการของ “ระเบียบวาระเพื่อสันติภาพ” (Agenda for Peace) อันเป็นด้านที่มุ่งเป็นการปฏิบัติเพื่อกำหนดและสนับสนุนโครงสร้างต่างๆ ของรัฐที่จะเสริมความมั่นคงและความแข็งแรงของสันติภาพ เพื่อป้องกันการกลับสู่สภาพความขัดแย้ง เป็นกระบวนการสำคัญหลังจากภาวะความขัดแย้งยุติแล้วหลังจากการดำเนินมาตรการอันเป็นการบังคับให้เกิดสันติภาพอันเป็นการดำเนินการของกำลังของรัฐสมาชิก ตามหมวดที่ 7 โดยมาตรการที่มีใช้เป็นการประสานความร่วมมือกับภาครัฐที่จะนำไปสู่การพัฒนาด้าน สังคม และการขยายความไว้วางใจและเชื่อมั่นของประชาชน ซึ่งหลักการดังกล่าวในการปฏิบัติการตามมาตรการสร้างสันติภาพ (Peace Building) ในสาธารณรัฐเฮติ ทั้งยัง

ได้รับความยินยอมในการเข้าปฏิบัติการโดยเป็นการร้องขอของประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเฮติอีกด้วย

จากสถานการณ์หลังการจัดการกับความขัดแย้งโดยเป็นการทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ประธานาธิบดีที่ได้รับการเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมายกลับมาดำรงตำแหน่งและรัฐบาลทหารผู้ที่กระทำให้มีการเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างแพร่หลายในประเทศได้ลงจากตำแหน่ง จึงเป็นการเริ่มต้นอันดีในการสร้างสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ

คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้มีการข้อมติที่ 867 (1993) ลงวันที่ 23 กันยายน ปีคริสต์ศักราช 1993 อันเป็นข้อมติเริ่มแรกของการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพ อันเป็นการรับช่วงต่อจากการปฏิบัติการของกองกำลังผสมของรัฐสมาชิก โดยภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH นี้อยู่ในรูปแบบของการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพตามมาตรการสร้างสันติภาพ โดยบุคลากรผู้ปฏิบัติการในภารกิจประกอบด้วยบุคลากรทางทหาร และบุคลากรตำรวจ รวมกันทั้งสิ้นจำนวนเกินกว่า 1,000 นาย โดยอาณัติของข้อมติมีวัตถุประสงค์ในการให้บุคลากรของภารกิจปฏิบัติการช่วยเหลือ และปฏิบัติการอันเป็นไปตามวัตถุประสงค์อันเป็นการดำเนินการตามเงื่อนไขของ Governor Island Agreement

โดยสามารถทำการสรุปเนื้อหาสำคัญของข้อมติ คือ การช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมบุคลากร ทหาร ตำรวจ ภายของสาธารณรัฐเฮติ

จากข้อมติที่ 940 (1994) เป็นการขยายระยะเวลาไปอีก 6 เดือนในการปฏิบัติการภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH และมีการเปลี่ยนแปลงอาณัติของการปฏิบัติงาน ทั้งยังมีการเพิ่มจำนวนของบุคลากรในการปฏิบัติงาน แต่ก็ยังคงอยู่ในมาตรการการสร้างสันติภาพโดยมีเนื้อหา คือ

1. ดำเนินการด้านความปลอดภัยป้องกันบุคลากรของสหประชาชาติที่ปฏิบัติหน้าที่
ในพื้นที่
2. ให้การฝึกอบรมแก่ บุคลากรกองกำลังตำรวจของสาธารณรัฐเฮติ และจัดตั้งกอง
กำลังตำรวจของสาธารณรัฐเฮติขึ้นและทำแผนการและวางการปฏิบัติการของกำลังตำรวจ
3. ดำเนินการในการสร้างบรรยากาศให้มีความพร้อมสำหรับการเลือกตั้ง
ประธานาธิบดีที่กำลังจะมีขึ้น

จากอาณัติในการปฏิบัติการกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH ผู้เขียนเห็นว่า

1. เนื้อหาของภารกิจเป็นการให้การป้องกัน และมีการดำเนินการโดยให้อำนาจแก่
บุคลากรกระทำหน้าที่จำเป็น ภายในพื้นที่ประจำการของกองกำลังอันเป็นขีดความสามารถที่มี
เพื่อปกป้อง และบุคลากรในภารกิจก็มีการติดอาวุธเบาเพื่อเป็นการป้องกันและรักษาความ
ปลอดภัยในพื้นที่
2. บุคลากรมีหน้าที่ในการให้การอบรมกองกำลังตำรวจของสาธารณรัฐเป็นการ
ทำหน้าที่ในการสร้างความมั่นคงอันเป็นการให้ความรู้บุคลากรของรัฐให้สามารถปฏิบัติงานได้ใน
อนาคตไม่ต้องพึ่งพาบุคลากรในการรักษาความปลอดภัยจากภายนอกหรือพึ่งพาให้น้อยที่สุด
3. การให้บุคลากรดำเนินการในการสร้างความปลอดภัยให้แก่พื้นที่อันเป็นการ
ดำเนินการสร้างสันติภาพนำไปสู่การเปลี่ยนอำนาจการปกครองที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และ
ชอบด้วยกฎหมาย

ต่อมาสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติมีแนวโน้มที่ดีขึ้นตามลำดับ แต่สถานการณ์ยังคงมีความเปราะบาง ซึ่งยังโดยสังคัมยังไม่มีมีความความมั่นคง และปลอดภัยเท่าที่ควร ประกอบกับกองกำลังตำรวจของสาธารณรัฐเฮติยังคงอยู่ในช่วงการฝึกฝนอบรมบุคลากรที่ ยังคงต้องการความช่วยเหลือจากสหประชาชาติอยู่

จากสถานการณ์ได้มีการร้องขอความช่วยเหลือของประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเฮติโดยขอให้ร่วมมือสนับสนุนการช่วยเหลือการบริหารงานของรัฐบาล ดังกล่าวคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติจึงออกข้อมติที่ 975 (1995) ลงวันที่ 30 มกราคม ปีคริสต์ศักราช 1995 โดยมีเนื้อหาของข้อมติดังกล่าวเป็นการขยายระยะเวลาในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ UNMIH ต่อไปอีกจนกระทั่งวันที่ 31 กรกฎาคม ปีคริสต์ศักราช 1995⁹⁷ ซึ่งภารกิจยังคงเป็นการดำเนินมาตรการการก่อสร้างสันติภาพ

จากการร้องขอของประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเฮติในการขอความช่วยเหลือให้สหประชาชาติช่วยเหลือ และสนับสนุนการดำเนินการบริหารงานของรัฐบาล คณะมนตรีความมั่นคงออกข้อมติที่ 1007 (1995) ลงวันที่ 31 กรกฎาคม ปีคริสต์ศักราช 1995 ซึ่งเป็นระยะเวลาของการสิ้นของการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ UNMIH

โดยข้อมตินี้เป็นการขยายระยะเวลาในการปฏิบัติการของภารกิจเพิ่มขึ้นอีก 7 เดือน โดยมีเนื้อหาสามารถสรุป อาณัติของการปฏิบัติการ คือ การสร้างความปลอดภัยให้มีขึ้นในพื้นที่ดั้งเดิม แต่การเพิ่มอันเป็นความต้องการที่เป็นการเน้นย้ำในการดำเนินการช่วยเหลือและ

⁹⁷ Resolution 975 (1995), Decides to extend the existing mandate of the United Nations Mission in Haiti for a period of six months, that is, until 31 July 1995;

ดำเนินการจัดการเลือกตั้งประธานาธิบดีที่กำลังจะมาถึง พร้อมทั้งเน้นย้ำถึงความต้องในการสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติของสาธารณรัฐเฮติโดยให้มีการกำหนด และทำการวางแผนโครงสร้างการเตรียมพร้อมกับการจัดตั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากนั้นภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH ได้ดำเนินการจนกระทั่งได้ช่วยเหลือการจัดการเลือกตั้งประธานาธิบดีที่มีความสำเร็จ โดยคณะมนตรีความมั่นคงออกข้อมติที่ 1048 (1996) ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ ปีคริสต์ศักราช 1996 โดยเนื้อหาของข้อมติการลดจำนวนของบุคลากรผู้ปฏิบัติการทางทหารลงกว่า 1,200 นาย และมีการเพิ่มจำนวนในส่วนของตำรวจกว่า 300 นาย เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกอบรมบุคลากรของสาธารณรัฐเฮติสำหรับการดำเนินการการจัดตั้งกองกำลังตำรวจแห่งชาติของสาธารณรัฐเฮติ ซึ่งข้อมตินี้เป็นข้อมติที่เป็นการขยายระยะเวลาเป็นครั้งสุดท้ายในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ UNMIH

จากข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติที่ออกมานั้น เป็นการมุ่งเน้นไปในการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติอันมาจากการรักษาความปลอดภัย และฝึกอบรมบุคลากรตำรวจเพื่อจะเข้ามาทำหน้าที่ในการใช้บังคับกฎหมาย และสร้างความปลอดภัย และคุ้มครองประชาชน โดยข้อมติที่ออกมาจะเป็นการขยายระยะเวลาการปฏิบัติงานของภารกิจ UNMIH อันมาจากการร้องขอของประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเฮติ ที่แสดงให้เห็นถึงความห่วงกังวลในสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในเรื่องที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งการเปลี่ยนถ่ายอำนาจการปกครอง โดยเมื่อถึงช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาที่มีความอ่อนไหวต่อการกลับมาของเหตุขัดแย้ง ซึ่งการออกข้อมติในเพื่อการดำเนินการที่ต่อเนื่องเพื่อให้การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพในการสร้าง

สันติภาพมิให้มีการกลับมาของความขัดแย้ง ทั้งยังเป็นการสร้างฝึกรอบมบุคคลากรของรัฐเป็นสิ่งที่
คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก

การปฏิบัติการของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH นี้ในการเข้าปฏิบัติการของ
ภารกิจนั้น มาจากการร้องขอจากประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเฮติผู้เป็นเจ้าของพื้นที่อันแสดงถึง
การให้ความยินยอม (Consent) ตามหลักความยินยอม อันเป็นเงื่อนไขของการปฏิบัติการเพื่อ
สันติภาพของการดำเนินการตามมาตรการสร้างสันติภาพ อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงการสร้าง
ความมั่นคงด้านความมั่นคง และการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นของรัฐอันมาจากความ
พยายามของการปฏิบัติการกิจเพื่อสันติภาพโดยเป็นการฝึกรอบมบุคคลากรตำรวจที่ต้องทำหน้าที่
รักษาความปลอดภัยของรัฐและประชาชนและการเน้นย้ำของข้อมติที่ออกมาด้วยความประสงค์ที่
เป็นจัดตั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งยังมีการลดจำนวนของบุคคลากรทางทหารลงแต่ให้
ความสำคัญกับการผลิตบุคคลากรสำหรับกองกำลังตำรวจมากขึ้น ทั้งนี้ภารกิจเพื่อสันติภาพ
UNMIH ก็จำเป็นต้องมีการเพิกถอนไปเนื่องด้วยไม่มีข้อมติอันเป็นการขยายระยะเวลาอันเป็นปัจจัย
ทางการเมืองระหว่างประเทศของสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ แต่
อย่างไรก็ตามสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติต้องการความช่วยเหลือจากภายนอกในการจัดตั้ง
และผลิตบุคคลากรตำรวจของสาธารณรัฐเฮติต่อไปซึ่งในข้อต่อไปก็จะเป็นการปฏิบัติการกิจเพื่อ
สันติภาพ UNSMIH

3.3.5 การใช้มาตรการสร้างสันติภาพ : ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNSMIH

จากการสิ้นสุดระยะเวลาในการปฏิบัติงานของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH ลงแล้วแต่สถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติ ยังคงต้องการความช่วยเหลือในการฝึกอบรมบุคลากรตำรวจของสาธารณรัฐเฮติจากรายงานของเลขาธิการสหประชาชาติ⁹⁸ ทั้งยังมีการร้องขอจากประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเฮติโดยขอให้มีการช่วยในการให้การสนับสนุนการดำเนินการของรัฐบาลจากการร้องขออันแสดงถึงความยินยอมในฐานะเจ้าของพื้นที่ สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮตินั้น ต้องมีการดำเนินการอันเป็นไปตามหลักการของหลักการของ “ระเบียบวาระเพื่อสันติภาพ” (Agenda for Peace) อันเป็นด้านที่มุ่งเป็นการปฏิบัติเพื่อกำหนดและสนับสนุนโครงสร้างต่างๆ ของรัฐที่จะเสริมความมั่นคงและความแข็งแกร่งของสันติภาพ โดยมาตรการที่มีใช้เป็นการประสานความร่วมมือกับภาครัฐที่จะนำไปสู่การพัฒนาด้าน สังคม และการขยายความไว้วางใจและเชื่อมั่นของประชาชน ซึ่งหลักการดังกล่าวในการปฏิบัติการตามมาตรการสร้างสันติภาพ (Peace Building) ในสาธารณรัฐเฮติ ทั้งยังได้รับความยินยอมในการเข้าปฏิบัติการโดยเป็นการร้องขอของประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเฮติอีกด้วย

จากการร้องขอและการวิเคราะห์จากรายงานของเลขาธิการสหประชาชาตินี้ คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ทำการออกข้อมติที่ 1086 (1996) ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน ปีคริสต์ศักราช 1996 เป็นข้อมติอันเป็นการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพ UNSMIH โดยการปฏิบัติการยังคงเป็นการสร้างสันติภาพเป็นการมาช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินการของรัฐบาลในการดำเนินการในการรักษาความปลอดภัยพื้นที่และยังมีหน้าที่หลักในการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อสร้างบุคลากรของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นกองกำลังตำรวจของสาธารณรัฐเฮติ โดยภารกิจเพื่อ

⁹⁸ Doc. S/31996/416 of 5 June 1996

สันติภาพนี้เมื่อครบกำหนดในการเสร็จสิ้นการปฏิบัติการกิจครั้งแรก แต่การฝึกอบรมกองกำลังตำรวจแห่งชาติของสาธารณรัฐเฮติก็ยังคงไม่สามารถปฏิบัติการได้ตามลำพังด้วยตนเอง ยังคงต้องพึ่งพาการดำเนินการร่วมและการรับการฝึกอบรมจากบุคลากรของสหประชาชาติ ทั้งนี้ ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเฮติได้มีการร้องขอความช่วยเหลือในการดำเนินการของรัฐบาลอีกโดยคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ทำการขยายระยะเวลาในการปฏิบัติการกิจจากวันที่ 5 ธันวาคม ปีคริสต์ศักราช 1996 ไปถึงวันที่ 31 กรกฎาคม ปีคริสต์ศักราช 1997 ภารกิจนี้มีบุคลากรในการปฏิบัติงานตำรวจ 300 นาย และทหาร 500 นาย โดยอาณัติของภารกิจ UNSMIL มีเนื้อหาที่สามารถทำการสรุปได้ดังนี้⁹⁹

1. ฝึกอบรมสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้มีความสามารถปฏิบัติงานเองได้ทั้งระบบ พร้อมทั้งเพิ่มขนาดและโครงสร้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2. ฟื้นฟูระบบงานยุติธรรม

จากการพิจารณาจะเห็นได้ว่าการอาณัติของการปฏิบัติงานนั้นเป็นการมุ่งเน้นงานด้านช่วยเหลือด้านการสร้างบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ในการสร้างความปลอดภัยของรัฐบาลเมืองการปกครองโดยมุ่งเป้าไปสู่สันติภาพจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบ้านเมืองมีหน่วยงานทางปกครองที่เข้มแข็งมีการปกครองที่ยุติธรรม

เมื่อภารกิจเพื่อสันติภาพ UNSMIL สิ้นสุดลงโดยไม่มีการขยายภารกิจ แต่ความต้องการในการสร้างกองกำลังตำรวจแห่งชาติของสาธารณรัฐเฮติให้มีความเข้มแข็ง โดยมีการร้องขอจากประธานาธิบดีเพื่อให้มีการดำเนินการภารกิจต่อไปอันเป็นใช้มาตรการการสร้างสันติภาพเช่นเคย

⁹⁹ Resolution 1086 (1996)

3.3.6 การใช้มาตรการสร้างสันติภาพ : ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNTMIH

สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติกำลังตำรวจแห่งชาติของสาธารณรัฐเฮติ ยังต้องการรับการฝึกอบรมสร้างบุคลากรผู้เชี่ยวชาญเพื่อความสามารถในการรักษาความสงบเรียบร้อย และการเป็นผู้ใช้บังคับกฎหมายให้เกิดความยุติธรรมในสังคม ซึ่งในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพยังคง อยู่ในเรื่องของดำเนินการดำเนินมาตรการสร้างสันติภาพที่มีการร้องขอจากประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเฮติ โดยขอให้มีการช่วยในการให้การสนับสนุนการดำเนินการของรัฐบาลจากการร้องขออันแสดงถึงความ ยินยอมในฐานะเจ้าของพื้นที่ สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮตินั้น ต้องมีการดำเนินการอัน เป็นไปตามหลักการของหลักการของ “ระเบียบวาระเพื่อสันติภาพ” (Agenda for Peace) อันเป็น ด้านที่มุ่งเป็นการปฏิบัติเพื่อกำหนดและสนับสนุนโครงสร้างต่างๆของรัฐที่จะเสริมความมั่นคงและ ความแข็งแรงของสันติภาพ โดยมาตรการที่มีใช้เป็นการประสานความร่วมมือกับภาครัฐที่จะนำไปสู่ การพัฒนาด้าน สังคม และการขยายความไว้วางใจและเชื่อมั่นของประชาชน ซึ่งหลักการดังกล่าว ในการปฏิบัติการตามมาตรการสร้างสันติภาพ (Peace Building) ในสาธารณรัฐเฮติ ทั้งยังได้รับความ ยินยอมในการเข้าปฏิบัติการโดยเป็นการร้องขอของประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเฮติอีกด้วย

จากสถานการณ์ดังกล่าวคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติออกข้อมติที่ 1123 (1997) ลงวันที่ 30 กรกฎาคม ปีคริสต์ศักราช 1997 เป็นข้อมติอันเป็นการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพ UNTMIH โดยการปฏิบัติการยังคงเป็นการสร้างสันติภาพเป็นการมาจากการร้องขออันแสดงถึง ความยินยอมในฐานะเจ้าของพื้นที่คือประธานาธิบดี แต่ภารกิจนี้ใช้ระยะเวลาในช่วงสั้นๆ เพียงแค่ 4 เดือน อันประกอบด้วยบุคลากรผู้ปฏิบัติการเป็นบุคลากรตำรวจโดยสรุปเนื้อหาของข้อมติ ดังนี้

1. ให้การช่วยเหลือรัฐบาลในการให้สนับสนุนการจัดตั้งผู้เชี่ยวชาญของสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ
2. ให้การประกันความปลอดภัยในการมีอิสระในการเคลื่อนไหวของบุคลากรของ
ภารกิจโดยอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้บัญชาการภารกิจ

จากเนื้อหาของภารกิจสรุปได้ว่าเป็นการมุ่งเน้นไปที่การสร้างความเข้มแข็งเพื่อให้บุคลากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำสาธารณรัฐเฮติที่ต้องการให้มีความสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มกำลังโดยไม่มีกีดกันหรือการป้องกันจากภายนอก และเพื่อเป็นการประกันถึงความปลอดภัยและอิสรภาพในการเคลื่อนไหวของบุคลากรของภารกิจเป็นการเอื้อประโยชน์ในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ สามารถมีกำลังภายใต้การบังคับบัญชาอันเป็นการรับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติภารกิจโดยรวมไปถึงการกระทำเพื่อป้องกันตนเอง

จนกระทั่งถึงระยะเวลาการสิ้นสุดการปฏิบัติงานของภารกิจ UNTMIH ไม่มีการขยายระยะเวลาในการปฏิบัติภารกิจแต่อย่างใด

3.3.7 การใช้มาตรการสร้างสันติภาพ : ภารกิจเพื่อสันติภาพ MIPONUH

จากการปฏิบัติของภารกิจ UNTMIH ที่สิ้นสุดทั้งยังมีการร้องขอจากประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเฮติ เนื่องจากมีการวางแผนการดำเนินการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางโดยวางแผนระยะยาวนับตั้งแต่ปี 1997 – 2000¹⁰⁰ เพื่อเป็นการวางกรอบแนวทาง ภารกิจเพื่อสันติภาพในด้านการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของกองกำลังตำรวจแห่งชาติสาธารณรัฐเฮติ ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการสร้างบุคลากรตำรวจให้สามารถ

¹⁰⁰ S/1997/832 Annex II

ปฏิบัติงานได้จริงสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ นั้น ต้องมีการดำเนินการอันเป็นไปตามหลักการของหลักการของ “ระเบียบวาระเพื่อสันติภาพ” (Agenda for Peace) อันเป็นด้านที่มุ่งเป็นการปฏิบัติเพื่อกำหนดและสนับสนุนโครงสร้างต่างๆของรัฐที่จะเสริมความมั่นคงและความแข็งแกร่งของสันติภาพ โดยมาตรการที่มีใช้เป็นการประสานความร่วมมือกับภาครัฐที่จะนำไปสู่การพัฒนาด้านสังคม และการขยายความไว้วางใจและเชื่อมั่นของประชาชน ซึ่งหลักการดังกล่าวในการปฏิบัติการตามมาตรการสร้างสันติภาพ (Peace Building) ในสาธารณรัฐเฮติ ทั้งยังได้รับความยินยอมในการเข้าปฏิบัติการโดยเป็นการร้องขอของประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเฮติอีกด้วย

คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ออกข้อมติที่ 1141 (1997) ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน ปีคริสต์ศักราช 1997 เป็นข้อมติอันเป็นการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพ MIPONUH มีระยะเวลาในการปฏิบัติการถึงวันที่ 31 ตุลาคม ปีคริสต์ศักราช 1997 โดยอาณัติของภารกิจเพื่อสันติภาพ MIPONUH มีเนื้อหาดังนี้¹⁰¹

1. ฝึกรอบมบุคลากรผู้เชี่ยวชาญของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้มีความสามารถปฏิบัติงานเองได้ทั้งระบบพร้อมทั้งเพิ่มขนาดและโครงสร้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และวางแผนการปฏิบัติการในระยะยาวของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2. ฟื้นฟูระบบยุติธรรม

3. มีการกำหนดอาณัติเพิ่มเติม¹⁰² เป็นผู้ตรวจสอบปฏิบัติการของสำนักงานตำรวจ

แห่งชาติ

¹⁰¹ Resolution 1086 (1996)

¹⁰² Resolution 1212 (1998)

ภารกิจสุดท้ายในช่วงปีคริสต์ศักราช 1993 – ปีคริสต์ศักราช 2000 ภารกิจเพื่อสันติภาพที่ได้กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าเป็นการดำเนินมาตรการที่เกี่ยวกับการสร้างสันติภาพทั้งสิ้น โดยแรกจนถึงภารกิจสุดท้ายก็ได้มีการร้องขอจากประธานาธิบดีสาธารณรัฐเฮติเพื่อขยายระยะเวลาในการปฏิบัติภารกิจเพื่อสันติภาพในลักษณะของการดำเนินมาตรการสร้างสันติภาพ ด้วยเหตุที่สาธารณรัฐเฮติได้รับความสงบหลังจากยุคความขัดแย้งที่เกี่ยวกับระบบการปกครอง ทั้งยังมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างแพร่หลาย และในด้านสภาพสังคมภายในของสาธารณรัฐเฮติเนื่องจากมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการฟื้นฟู และพัฒนาทั้งเรื่องโครงสร้างของรัฐทั้งด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยตนเอง จึงเป็นหน้าที่สำคัญของสหประชาชาติในการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการดำเนินมาตรการในการให้การช่วยเหลือ สนับสนุนการฝึกอบรมบุคลากรของรัฐ สร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในพื้นที่ ทั้งยังส่งผลโดยตรงต่อการป้องกันมิให้มีการกลับมาของความขัดแย้ง โดยการสร้างสันติภาพนั้นต้องเป็นการดำเนินการที่ต้องอาศัยระยะเวลาในการสร้างทั้งระบบกฎหมาย สร้างองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญ รวมไปถึงการประเมินจากสถานการณ์ว่ามีความเหมาะสมเพียงใดต่อ ความพร้อมของประเทศ รัฐบาล บุคลากร ที่พร้อมจะรับส่งมอบภารกิจจากสหประชาชาติต่อให้กับบุคลากรผู้ที่มีหน้าปฏิบัติงานภายในรัฐต่อไป จากนั้นภารกิจในการสร้างสันติภาพของสาธารณรัฐเฮติก็จบลง และหลังจากนั้นก็เป็นการบริหารงานภายในประเทศกันเอง

แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินการเพียงฝ่ายเดียวของสหประชาชาติในการแก้ไขความขัดแย้งก็ไม่อาจจะประสบความสำเร็จได้ ซึ่งความสำเร็จของสันติภาพในสาธารณรัฐเฮตินั้นปัจจัยสำคัญในความสำเร็จนั้นคือความร่วมมือของคนในพื้นที่อันเป็นเรื่องของสภาพสังคมและสถานการณ์ภายในของประเทศ

3.3.8 การใช้มาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพ : การอนุญาตให้ใช้กองกำลังผสม ของรัฐสมาชิกต่อสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติภายใต้การอนุญาตของคณะมนตรีความ มั่นคง

จากปีคริสต์ศักราช 2000 อันเป็นช่วงที่สหประชาชาติได้ดำเนินมาตรการในการ
สร้างสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ และทำการส่งมอบหน้าที่ทั้งการปฏิบัติการให้แก่บุคลากรของ
ประเทศจากนั้นจึงมีการถอนการภารกิจเพื่อสันติภาพออกมา นับแต่ช่วงเวลาดังกล่าวสาธารณรัฐเฮติได้
ดำรงอยู่ด้วยตนเอง แต่อย่างไรก็ตามมีสาเหตุของสถานการณ์ความไม่สงบที่มีขึ้นในช่วงเดือน
กุมภาพันธ์ ปีคริสต์ศักราช 2004 เป็นช่วงเวลาหลังจากการเลือกตั้งประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเฮติ
โดยได้ผู้แทนของประชาชนที่ดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีในช่วงเวลานั้น คือ ประธานาธิบดี Jean
Bertrand Aristide แต่ต้นเหตุเกิดจากความขัดแย้งภายในนั้นเกิดจากความขัดแย้งระหว่างผู้สนับสนุน
ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide และกลุ่มต่อต้านการปกครองของประธานาธิบดี Jean
Bertrand Aristide โดยกลุ่มต่อต้านดังกล่าวเป็นกลุ่มกบฏเป็นกองกำลังติดอาวุธที่มีผู้นำเป็นกลุ่ม
ทหารและพวกเกิดความไม่พอใจเมื่อครั้งอดีตที่ประธานาธิบดีเมื่อครั้งที่ดำรงตำแหน่ง อันมีการกำหนด
นโยบายอันเป็นการปฏิเสศการจ่ายเงินบำนาญให้แก่ข้าราชการทหารเกษียณ ลักษณะของกลุ่มก่อ
ความไม่สงบเป็นกองกำลังติดอาวุธโดยใช้ชื่อกลุ่มว่า “Front Révolutionnaire Armé pour le
Progrès de Haïti” (FRAH)

วัตถุประสงค์ของกลุ่มกบฏนั้น มีความต้องการในการล้มล้างการปกครองของ
ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide และทำการกดดันให้ประธานาธิบดีลาออกจากตำแหน่งที่พึง
จะได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ปี 2004 การกระทำของกลุ่มกบฏติดอาวุธ
ได้ทำการทำลาย และยึดจังหวัดทางตอนเหนือของสาธารณรัฐเฮติ โดยกลุ่มกบฏได้ทำการบุกยึดยัง

สถานที่สำคัญ รวมไปถึงการยึดสถานีตำรวจของเมืองหลักหลักกว่าครึ่งประเทศให้อยู่ภายใต้การควบคุมของกลุ่มกบฏด้วยทั้งยังมีการปฏิบัติการด้วยอาวุธโดยมีการเข่นฆ่าต่อประชาชนผู้ให้กานสนับสนุนประธานาธิบดี และนำไปสู่การละเมิดต่อ สิทธิมนุษยชนในเนื้อตัวร่างกายของประชาชนชาวเฮติ อันนำมาซึ่งการอพยพลี้ภัยของประชาชนชาวเฮติอีกครั้ง¹⁰³

จากสถานการณ์ดังกล่าวเป็นเหตุให้ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ประกาศลาออกอย่างเป็นทางการและลี้ภัยยังต่างประเทศ จากการลาออกจากตำแหน่งประธานาธิบดีของสาธารณรัฐเฮติ ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐเฮติที่กำหนดให้มีการตั้งแต่ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐบาลรักษาการ¹⁰⁴ ซึ่งรัฐบาลรักษาการได้มีการส่งจดหมายร้องขอความช่วยเหลือไปมายังสหประชาชาติในการเข้าช่วยเหลือและทำการแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ¹⁰⁵

3.3.8.1 การอนุญาตให้กองกำลังผสมของรัฐสมาชิกปฏิบัติการต่อสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติ

จากการกระทำของกลุ่มกบฏที่ต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตย จนมีเกิดความวุ่นวายและความไม่ปลอดภัยในชีวิตของประชาชนชาวเฮติ ทั้งยังมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างมากในประเทศ และนำมาซึ่งการลี้ภัยอันตรายของประชาชนชาวเฮติที่ต้องละทิ้งถิ่นฐานเพื่อหลบหนี

¹⁰³ Ibid, 5.

¹⁰⁴ 1987 Constitution de la République d'Haïti, [Online]. Available from :

<http://pdba.georgetown.edu/Constitutions/Haiti/haiti1987.html> [12 September 2015]

ข้อ 149 : Should the office of the President of the Republic become vacant for any reason, the President of the Supreme Court of the Republic, or in his absence, the Vice President of that Court, or in his absence, the judge with the highest seniority and so on by order of seniority, shall be invested temporarily with the duties of the President of the Republic by the National Assembly duly convened by the Prime Minister- The election of a new President for a new five (5) year term shall be held at least forty-five (45) and no more than ninety (90) days after the vacancy occurs, pursuant to the Constitution and the Electoral Law

¹⁰⁵ S/PRST/2004/4

ออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านอีกครั้ง จนสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติที่เกิดขึ้นภายใต้การบริหารงานของรัฐบาลรักษาการณ์ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้จึงมีการร้องขออย่างเร่งด่วนไปยังคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติในการใช้การช่วยเหลือเพื่อระงับความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติอันเป็นสาเหตุของการละเมิดสิทธิมนุษยชน และนำไปสู่ปัญหาการอพยพของประชาชนชาวเฮติเป็นจำนวนมาก จากสาเหตุสำคัญดังกล่าวจึงเกิดการดำเนินการของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติในการดำเนินมาตรการที่ต้องเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเร่งด่วน โดยเป็นการดำเนินมาตรการการบังคับเพื่อให้เกิดสันติภาพ โดยอนุญัตร์รัฐสมาชิกดำเนินการโดยเป็นการให้รัฐสมาชิกจัดตั้งกองกำลังของรัฐสมาชิกเข้าปฏิบัติการโดยใช้มาตรการบังคับเพื่อให้เกิดสันติภาพ (Peace Enforcement) มีการวินิจฉัยสถานการณ์จากการรายงานเลขาธิการสหประชาชาติ¹⁰⁶ และเจตนาของรัฐบาลรักษาการณ์ที่ดำรงดำรงเป็นประธานาธิบดี¹⁰⁷ ได้ระบุถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอันการละเมิดสิทธิมนุษยชน และมีการอพยพออกของประชาชนชาวเฮติไปยังประเทศเพื่อนบ้านสถานการณ์ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการคุกคามสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ¹⁰⁸ “The potential outflow of people to other States in the subregion.”

การวินิจฉัยสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมาจากความขัดแย้งในทางการเมืองและมีการใช้กำลังทางอาวุธของประชาชนภายในรัฐ นำมาซึ่งการละเมิดสิทธิมนุษยชน และส่งผลต่อการอพยพลี้ภัยอันตรายของประชาชนชาวเฮติไปยังประเทศเพื่อนบ้าน จากการวินิจฉัยของคณะมนตรีความมั่นคง

¹⁰⁶ S/1994/828 และ S/1994/871

¹⁰⁷ S/1994/905

¹⁰⁸ Determining, that the situation in Haiti constitutes a threat to international peace and security, and to stability in the Caribbean especially through the potential outflow of people to other States in the subregion,

สหประชาชาติว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการคุกคามสันติภาพและความมั่นคง อันเป็นการวินิจฉัยรูปแบบของสถานการณ์ตามข้อ 39 กฎบัตรสหประชาชาติ อันนำมาซึ่งการใช้มาตรการบังคับเพื่อให้เกิดสันติภาพตามหมวด 7 กฎบัตรสหประชาชาติอันเป็นการที่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติมีการอนุญาต (Authorization) ให้รัฐสมาชิกจัดตั้งกองกำลังผสมนานาชาติชั่วคราว Multinational Interim Force โดยคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ทำการออกข้อมติที่ 1529 (2004) ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ ปีคริสต์ศักราช 2004 โดยได้เน้นคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์เนื่องมาจากเป็นการร้องขออย่างเร่งด่วนของรัฐบาลรักษาดำรง ซึ่งเนื้อหาของข้อมติสามารถสรุปได้ ดังนี้

ให้มีการดำเนินการทุกมาตรการอันเป็นวิถีทางที่จำเป็น (all necessary means)¹⁰⁹ โดยผู้เขียนเห็นว่าการใช้ถ้อยคำดังกล่าวเป็นการผลักดันภารกิจไปสู่การให้มาตรการบังคับที่มีความเข้มข้นมากขึ้น โดยทำวิธีการที่สามารถทำให้ประธานาธิบดีที่ได้รับการเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมายกลับมาดำรงตำแหน่ง ทั้งยังมีการให้อำนาจหน้าที่กองกำลังของผสมชั่วคราวของรัฐสมาชิก ในการควบคุมความสงบในพื้นที่ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นการอนุมัติให้อำนาจแก่กองกำลังของผสมชั่วคราวของรัฐสมาชิก ในความสามารถในการกำลัทางทหารเพื่อนำมาซึ่งความสงบในการช่วยเหลือสาธารณรัฐเฮติในการช่วยเหลือกองกำลังตำรวจแห่งชาติในสาธารณรัฐเฮติ

กองกำลังของผสมชั่วคราวของรัฐสมาชิกมีหน้าที่หลักสรุปได้ดังนี้ คือ การดำเนินการสร้างความปลอดภัยในพื้นที่, การประสานความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกในการส่งกำลังบำรุงช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม, ดำเนินการประสานความช่วยเหลือกับองค์กรรัฐอเมริกัน

¹⁰⁹ Authorizes, the Member States participating in the Multinational Interim Force in Haiti to take all necessary measures to fulfil its mandate;

3.3.8.2 ผลของการอนุญาตให้กองกำลังผสมของรัฐสมาชิกปฏิบัติการต่อ

สถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติ

กองกำลังของผสมชั่วคราวของรัฐสมาชิคนั้น โดยมีการประเทศผู้นำในการปฏิบัติการ ในภารกิจอันเป็นการใช้มาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพโดยประเทศสหรัฐอเมริกา “to a secure and stable environment in the Haitian capital and elsewhere in the country ... in order to support the constitutional political process under way in Haiti.” และประเทศสมาชิกโดยผลจากการดำเนินงานประสบความสำเร็จ ในการเสริมสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อกองกำลังของผสมชั่วคราวของรัฐสมาชิกกระทำการเสร็จสิ้นก็ต้องมีการถอนกำลังออกไป ดังนั้น จึงต้องมีการสถาปนากิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH ขึ้นโดยรับหน้าที่ในการปฏิบัติ มาตรการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในพื้นที่ต่อไป

3.3.9 การใช้มาตรการสร้างสันติภาพ : ภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH

จากการปฏิบัติการของกองกำลังผสมชั่วคราวของรัฐสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคง สหประชาชาติได้ออกข้อมติที่ 1542 (2004) ลงวันที่ 30 เมษายน ปีคริสต์ศักราช 2004 เป็นข้อมติอัน เป็นการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH โดยการปฏิบัติการกิจยังคงเป็นการสร้างสันติภาพ เป็นการมาจากการร้องขออันแสดงถึงความยินยอมในฐานะเจ้าของพื้นที่คือประธานาธิบดีอำนาจ หน้าที่ของภารกิจ

1. รักษาความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในพื้นที่ในการจัดการเลือกตั้ง

2. ให้การช่วยเหลือรัฐบาลรักษาการณ์ในการดำเนินการตรวจตรา ช่วยเหลือ พัฒนา

โครงสร้างการปกครองของรัฐ

3. ดำเนินมาตรการลดอาชญากรรมและดำเนินการส่งผู้กระทำความผิดคืนสู่สังคม

4. การป้องกันประชาชน

ผลของการใช้มาตรการเป็นมาตรการในการสร้างสันติภาพที่มีการดำเนินการอย่างรอบด้านในภารกิจเดียว ต่อมามีการขยายระยะเวลาของภารกิจเนื่องมาจากการร้องขอประธานาธิบดี¹¹⁰ เนื่องมาจากการแก้ไขปัญหาที่ยังไม่คลี่คลายมีการขยายระยะเวลาของภารกิจในทุกๆปี

ช่วงปีคริสต์ศักราช 2008 มีการเปลี่ยนแปลงอณัติของข้อมติเนื่องจากสาเหตุของการเกิดพายุเฮอริเคน ซึ่งสร้างความเสียหายกับโครงสร้างพื้นฐานอันได้แก่สถานที่สำคัญ โรงเรียน โรงพยาบาล สถานที่ราชการของสาธารณรัฐเฮติ และบ้านของประชาชนรวมถึงห้างร้านบริษัทต่างๆ อันทำให้เกิดการหยุดกิจการและผลคือประชาชนชาวเฮติตกอยู่ในสภาวะการไร้ที่อยู่อาศัยและความยากจน ทั้งไม่มีงานทำและไม่เคารพกฎหมาย มีอัตราการเพิ่มขึ้นของการคดีอาชญากรรมสภาพสังคมมีความวุ่นวายไม่มีความปลอดภัย ทั้งยังมีการกระทำความผิดกฎหมายที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจึงมีการขยายระยะเวลาในการปฏิบัติการอีก¹¹¹ อันเป็นการปฏิบัติการตามมาตรการในกรอบของการสร้างสันติภาพของสหประชาชาติโดยมีเพิ่มการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรโดยมีการเพิ่มบุคลากรด้านทหารช่างในการเข้าฟื้นฟูและทำการบูรณะสิ่งก่อสร้างต่างๆเพื่อสามารถกลับมาใช้การได้ดังเดิม

ช่วงปีคริสต์ศักราช 2010 เกิดแผ่นดินไหวสร้างความเสียหายให้แก่โครงสร้างพื้นฐานและชีวิตประชาชนเป็นจำนวนมากพร้อมทั้งมีบุคลากรของสหประชาชาติก็มียอดผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก และยังมีต้องการการชะลอภารกิจหลักและเพื่อบริการกิจและกำลังบุคลากรในการเข้า

¹¹⁰ S/RES/1576 (2004), S/RES/1601 (2005),

¹¹¹ S/RES/1829 (2009), S/RES/1743 (2007)

ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้แก่องค์กรต่างๆที่เข้ามาช่วยเหลือผู้ประสบภัย ต้องมีการเพิ่มบุคลากรทหารช่างเข้ามาเพื่อฟื้นฟูครั้งใหญ่จึงมีการขยายระยะเวลาในการปฏิบัติภารกิจ¹¹²

เมื่อการฟื้นฟูภัยพิบัติกำลังดำเนินไปแต่ในสภาพสังคมก็ยังมีปัญหาเพิ่มมากขึ้น ทั้งเรื่องอาชญากรรมที่เพิ่มมากขึ้นเพราะประชาชนสูญเสียทั้งบ้านและอาชีพจึงต้องมีการดำรงชีพอย่างผิดกฎหมาย ทั้งสุขอนามัยที่ไม่ได้รับการดูแลที่เข้าถึง รวมทั้งปัญหาโรคระบาด อีกทั้งบุคลากรที่สูญเสียไปยังคงเป็นปัญหาในการคัดสรรบุคลากรใหม่มาทดแทนในการเป็นส่วนขับเคลื่อนในการดำเนินการบริหารงานตามโครงสร้างของรัฐ โดยภารกิจมีการขยายออกไปแต่สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติก็ค่อยๆพัฒนา และต้องมีการดำเนินมาตรการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นโดยเป็นการออกข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงในการออกข้อมติขยายระยะเวลาการปฏิบัติงานของภารกิจจนกระทั่งปีคริสต์ศักราช 2012 พบว่าสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติยังมีความอ่อนไหวและยังไม่สามารถดำเนินการในการสร้างความมั่นคงของรัฐและประชาชนด้วยตนเองและยังไม่เกิดสันติภาพและความสงบสุขภายในประเทศ

¹¹² S/RES/1994 (2010), S/RES/2010 (2011), 2070 (2012)

บทที่ 4

การประเมินผลสำเร็จและอุปสรรคของการใช้มาตรการของสหประชาชาติกับการปฏิบัติ การเพื่อสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ

หลังจากได้ทราบถึงบทบาทของสหประชาชาติต่อการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติไปแล้วนั้น ในบทนี้จะได้กล่าวถึงการประเมินผลการปฏิบัติมาตรการที่เพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการดำเนินมาตรการทางบังคับทางเศรษฐกิจ มาตรการการบังคับให้เกิดสันติภาพ การปฏิบัติการของสหประชาชาติในการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพแต่ละภารกิจ เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินการด้วยมาตรการต่างๆ มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดสำหรับการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพของสาธารณรัฐเฮติ

4.1 การดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ

เกณฑ์ในการชี้วัดประสิทธิภาพในการบังคับใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาตินั้น ดังนี้ผู้เขียนจะพิจารณาจากรายงานของเลขาธิการสหประชาชาติที่รายงานต่อคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติเป็นสำคัญ เนื่องจากรายงานจะทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนว่าภายหลังจากการออกข้อมติอันเป็นการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับการลงโทษเพื่อเป็นการกระตุ้นหรือบังคับให้รัฐบาลผู้นำทางทหาร สถานการณ์อันเป็นช่วงระยะเวลาในการใช้และหลังการใช้มาตรการมีแนวโน้มไปในทางที่ดีหรือไม่อย่างไร โดยพิจารณาตามมาตรการที่ออกมาเพื่อใช้บังคับ ดังนี้

4.1.1 ผลสำเร็จของการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ

ผลที่เกิดขึ้นจากมาตรการบังคับทางเศรษฐกิจต่อสาธารณรัฐเฮติ ได้รับแรงกดดันจากประชาคมในการใช้มาตรการดังกล่าวเป็นผลให้เกิดการเจรจาระหว่างรัฐบาลโดยพลตินัย และ

ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide เกิดข้อตกลง Governors Island Agreement โดยเป็นการตกลงกันระหว่างคู่พิพาทว่า รัฐบาลพลเรือนจะยอมออกจากอำนาจการปกครอง และยอมคืนอำนาจการปกครองในตำแหน่งประธานาธิบดีให้แก่ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide

ภายหลังจากที่มีการลงนามของคู่พิพาทในข้อตกลงทั้งสอง Governor Island Agreement อันแสดงถึงความยินยอมของคู่พิพาทในการปฏิบัติการด้านสันติภาพแต่ความสำเร็จดังกล่าวไม่ใช่ความสำเร็จโดยแท้ เนื่องจากมาตรการการบังคับทางเศรษฐกิจที่ไม่ตรงตามเป้าหมายซึ่งเป้าหมายหลักคือความต้องการให้รัฐบาลทหารยอมให้ประธานาธิบดีกลับมาดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้เพราะมาตรการไม่ได้มีการบังคับตรงตามเป้าหมายหลัก เพราะเมื่อมีการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ แต่รัฐบาลทหารก็ยังสามารถได้รับรายได้อันเพียงพอผู้ที่ทำการค้าขายในตลาดมืด ซึ่งเมื่อสินค้าขาดแคลนเท่าไรก็ยังสามารถเพิ่มรายได้ในการทำการค้าขายในตลาดมืดได้ดีมากยิ่งขึ้น

4.1.2 อุปสรรคของการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ

อุปสรรคของการใช้มาตรการบังคับทางเศรษฐกิจนั้น เป็นอุปสรรคทำให้การบังคับทางเศรษฐกิจอันเป็นการต้องมีการลงโทษทางเศรษฐกิจซ้ำแล้วซ้ำเล่า ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องด้วยเพราะกลุ่มชนชั้นที่เป็นคนร่ำรวย และเป็นผู้ควบคุมอำนาจในทรัพยากรส่วนใหญ่ของสาธารณรัฐเฮติ พร้อมด้วยรัฐบาลทหาร เป็นผู้มีอิทธิพลของประเทศมีช่องในการใช้อำนาจที่ผิดกฎหมาย โดยเมื่อมีการลงโทษทางเศรษฐกิจของสหประชาชาติกลับเป็นการส่งเสริมให้ ผู้ทำอำนาจของสาธารณรัฐเฮติมีความร่ำรวยยิ่งขึ้น โดยมีการค้าขายสินค้าต้องห้ามที่ขณะนั้นที่ตลาดมืด¹¹³ มีสถานะที่ขาดแคลน โดยมีการขายที่ราคาแพงมาก และสินค้าต้องห้าม เครื่องอาวุธและยุทธโศปกรณ์

¹¹³ The Washington Paper/177, Sanctions in Haiti: Human Rights and Democracy Under Assault., Published with the Center for Strategic and International Studies, Washington, D.C. p,39

ต่างๆก็ยังคงสามารถทำการซื้อ ขายกัน ซึ่งทำให้การต่อสู้กันก็ยังคงดำเนินต่อไป ทำให้เกิดผลกระทบ ต่อประชาชนชาวเฮติมาก แต่กลุ่มผู้นำทางการเมืองกลับฉวยและได้ประโยชน์จากมาตรการบังคับทาง เศรษฐกิจ

4.2 การดำเนินการของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH

4.2.1 ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH

ภารกิจนี้ใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติภารกิจตั้งแต่สิงหาคม ปีคริสต์ศักราช 1993 – มิถุนายน ปีคริสต์ศักราช 1996

4.2.1.1 ผลสำเร็จของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH

ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH รูปแบบของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH นั้นเป็นรูปแบบ ของการฟื้นฟูการปกครองประชาธิปไตย พร้อมทั้งมีความต้องการให้ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide กลับมาดำรงตำแหน่ง อันเป็นการเข้าไปปฏิบัติภารกิจหลังจากข้อขัดแย้งเกิดขึ้น และเป็นการ เคลื่อนกองกำลัง เพราะมีการดำเนินการและเกิดข้อตกลงอันเกิดขึ้นมาจากการใช้มาตรการบังคับทาง เศรษฐกิจ และในการออกข้อมตินั้นได้รับการให้ความร่วมมือจากรัฐสมาชิก และเห็นชอบกับข้อมติใน การจัดตั้ง ทั้งในลักษณะการปฏิบัติภารกิจของกองกำลังมีการมุ่งเน้นไปที่การช่วยเหลือและให้การ สนับสนุนกระบวนการเลือกตั้ง เพราะมีการเห็นความสำคัญในการเลือกตั้งนั้นเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะ เป็นรากฐานที่เริ่มต้นของกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยเห็นว่าการเลือกตั้งเป็น เงื่อนไขสำคัญของสาธารณรัฐเฮติ โดยเน้นที่การเลือกตั้งโดยเป็นการสร้างรากฐานของการดำเนินการ ในการฟื้นฟูประชาธิปไตยที่ยั่งยืน โดยเป็นการวางรากฐานในการฝึกอบรมบุคลากรทางทหาร และ ตำรวจแห่งชาติเพื่อปฏิบัติงานรักษาความสงบ สร้างความปลอดภัยให้แก่บุคลากรภายในรัฐ ซึ่งภารกิจ

ในการการฟื้นฟูการปกครองประชาธิปไตย พร้อมทั้งมีความต้องการให้ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide กลับมาดำรงตำแหน่ง เกิดความสำเร็จ และสามารถดำเนินการในการสร้างสันติภาพและสนับสนุนการปฏิบัติงานของรัฐบาลในเรื่องการวางโครงสร้าง

4.2.1.2 อุปสรรคของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH

การเคลื่อนพลเพื่อปฏิบัติภารกิจ UNMIH เป็นการเคลื่อนการปฏิบัติภารกิจที่มีความยากลำบากเพราะ การเคลื่อนการปฏิบัติภารกิจนั้นต้องตรงต่อเวลา แต่ ภารกิจ UNMIH ไม่สามารถทำการเคลื่อนกองกำลังได้เนื่องจากสาเหตุภายในของสาธารณรัฐเฮติ เนื่องด้วยรัฐบาลผู้นำทางทหารในขณะนั้น ถือได้ว่ารัฐบาลทหารเป็นเจ้าของพื้นที่ในขณะนั้นไม่ให้การยินยอมในการปฏิบัติภารกิจของสหประชาชาติ โดยมีการขัดขวางการเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ของบุคลากรทหารติดอาวุธและกลุ่มผู้ให้การสนับสนุนรัฐบาลทหารที่ไม่เห็นด้วยกับการลงนามในข้อตกลง Governors Island Agreement ซึ่งในข้อตกลง Governors Island Agreement นั้นมีความประสงค์ให้ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide กลับมาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีและให้มีการปฏิบัติภารกิจของ UNMIH อันมีหน้าที่หลักในการดำเนินการอำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามข้อตกลง Governors Island Agreement ทั้งยังมีหน้าที่ในการช่วยเหลือในการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารจัดการของโครงสร้างรัฐ อันเป็นการเป็นผู้ฝึกฝนอบรมบุคลากรทหาร ตำรวจของรัฐโดยลักษณะของภารกิจ UNMIH ซึ่งมีการใช้หลักการในการพัฒนารัฐเป็นการใช้แต่ไม่มีความครอบคลุมจึงทำให้เกิดปัญหาขึ้นอีกโดยผลที่ออกมานั้นได้เห็นชัดว่าเป็นการกลับมาของการเกิดปัญหาในช่วงปีคริสต์ศักราช 2004 การล้มล้างการปกครองของประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ของกลุ่มกบฏ อดีตผู้ให้การสนับสนุนรัฐบาลทหารตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1991 สาเหตุเนื่องมาจากการดำเนินงานของโดยการปฏิบัติภารกิจของ UNMIH เป็นการวางรากฐานของการสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถปฏิบัติ

หน้าที่ในการรักษาความปลอดภัย และดูแลกฎหมาย โดยการอบรม และผลิตบุคลากรตำรวจ แต่อัตราการผลิตบุคลากรที่ออกมา นั้น บุคลากรยังไม่มีความรู้ความมาสารถในกระบวนการการจับกุม หรือการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งยังประกอบกับระบบศาลก็ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ¹¹⁴ ทั้งขนาดของกำลังกองตำรวจที่ผลิตออกมา นั้น มีขนาดบุคลากรที่เล็กและไม่เพียงพอต่อจำนวนประชาชน เมื่อเทียบอัตราส่วนกับจำนวนประชากรของสาธารณรัฐเฮติในขณะนั้นมีจำนวนมากกว่า 7 ล้านคน ทั้งในรายงานของเลขาธิการสหประชาชาติยังระบุถึงแหล่งชุมชนแออัดของเมืองหลวงมีการใช้ความรุนแรง อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างมาก โดยการปฏิบัติงานของกำลังตำรวจไม่สามารถเข้าถึงและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ดังกล่าวได้

4.2.2 การกิจเพื่อสันติภาพ UNSMIH

การกิจนี้ใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติการกิจตั้งแต่กรกฎาคม ปีคริสต์ศักราช 1996 – กรกฎาคม ปีคริสต์ศักราช 1997

4.2.2.1 ผลสำเร็จของการกิจเพื่อสันติภาพ UNSMIH

จากการดำเนินการของการกิจ UNSMIH มีความพยายามในการจัดตั้งกองกำลังตำรวจของสาธารณรัฐเฮติ โดยการกิจ UNSMIH ได้ให้การร่วมมือเป็นอย่างดีในการประสานกับสหประชาชาติให้ความเข้มงวดในการดำเนินการฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญเป็นอย่างดี ให้การช่วยเหลือการฝึกอบรมตามที่รัฐบาลร้องขอเป็นอย่างดี

การปฏิบัติงานของสหประชาชาตินั้นมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นจากความต้องการอันยาวนานจากปัญหาด้านพื้นฐาน ปีคริสต์ศักราช 1997 จากผลของความขัดแย้งจากการเลือกตั้ง

¹¹⁴ J. Mendelsson Forman “Security Reform on Haiti”, International Peace Keeping 13 (2006).

วุฒิสมาชิกในเดือนเมษายน¹¹⁵ การโต้แย้งนั้นนำไปสู่การเผชิญหน้ากันระหว่างสภานิติบัญญัติกับผู้บริหารระดับสูง และเป็นผลทำให้เกิดความแตกร้างกันระหว่างอดีตผู้สนับสนุนอดีตประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ภายหลังจากนายกรัฐมนตรีนีลาออก รัฐสภาแห่งเฮติได้ปฏิเสธที่จะรับรองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี และเป็นเหตุทำให้สาธารณรัฐเฮติปราศจากผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี อยู่เกือบสองปีตลอดปีคริสต์ศักราช 1998 ความพยายามของนานาชาติประเทศที่ได้ชักชวนชาวเฮติในการหาทางแก้ไขปัญหาวอกจากวิกฤตการณ์ต้องพบกับความล้มเหลว

การหยุดชะงักของวิถีทางการเมืองทำให้เฮติมุ่งให้ความสำคัญกับความพยายามที่จะพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศในปีต่อมา ในช่วงระหว่างปีคริสต์ศักราช 1995 ถึง ปีคริสต์ศักราช 1998 นักลงทุนจากต่างชาติลดลงมากถึงร้อยละ 35¹¹⁶ แสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดความสามารถเป็นกรณีตึงตูดนักลงทุนและการไม่อนุมัติการกู้ยืมเงินของรัฐสภาเฮติ แต่ผู้ให้ความช่วยเหลือนั้นเริ่มเบื่อหน่ายที่จะอยู่ในบทบาทที่สำคัญ¹¹⁷ ตั้งแต่กลางปีคริสต์ศักราช 1998 เงินไม่น้อยกว่า 340 ล้านดอลลาร์สหรัฐที่จะนำมาช่วยเหลือถูกระงับโดยจากความไม่พอใจของต่างชาติเนื่องจากการขาดความไว้วางใจของรัฐบาล¹¹⁸ และในรายงานของธนาคารโลกปีคริสต์ศักราชปีคริสต์ศักราช 1998 ชี้ให้เห็นว่าความสามารถทางการเมือง, ความเลวร้ายในการที่ไม่มีธรรมาภิบาลในการบริหารประเทศและการคอร์รัปชัน¹¹⁹

¹¹⁵ UN Secretary-General, Report on the United Nation Civilian Police Mission in Haiti, UN Doc. S/1998/144 (20 February 1998).

¹¹⁶ UN Economic and Social Council, *Report of the Ad-hoc Advisory Group on Haiti*, UN Doc. E/1999/103 (2 July 1999).

¹¹⁷ 'Help Wanted: One Government', *The Economist*, 25 July 1998.

¹¹⁸ 'Help Wanted', *The Economist*.

¹¹⁹ World Bank Group, "Haiti: The Challenges of Poverty Reduction," *World Bank Group*, (August 1998).

สถานการณ์ความมั่นคงนั้นก็เสื่อมโทรมลงไปด้วยจากวิกฤตการณ์ทางการเมือง ในขณะที่ตอนต้นปีคริสต์ศักราช 1998 เลขาธิการทั่วไปยังสามารถรายงานถึงตัวอย่างส่วนใหญ่ของการทำผิดกฎหมายจะไม่เกิดขึ้นถ้ามีแรงจูงใจทางการเมือง¹²⁰ การขาดกรรมจำนวนมากหรือการพยายามขาดกรรมของนักกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชน

ในปีคริสต์ศักราช 1999 นั้นชัดเจนขึ้นว่าเป็นความรุนแรงทางการเมืองที่เพิ่มมากขึ้น โดยในส่วนใหญ่ภารกิจเพื่อสันติภาพ ได้ทำการฝึกฝนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเฮติเพื่อริเริ่มไปในทางที่ดี และผลสำรวจของหน่วยบริการด้านข้อมูลสหรัฐในปีคริสต์ศักราช 1998 แสดงให้เห็นว่า ร้อยละ 70 ของชาวเฮติมีความเชื่อมั่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติเฮติ¹²¹

4.2.2.2 อุปสรรคของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNSMIH

ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNSMIH ได้ประสบความสำเร็จตามระยะเวลาของภารกิจ แต่ความพยายามที่จะสร้างสันติภาพของสหประชาชาติในวงกว้างนั้นกลับล้มเหลว การก่อตั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาตินั้นเป็นกระบวนการที่ยากลำบากและต้องใช้ระยะเวลายาวนานอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมให้กับกองกำลังตำรวจแห่งชาติ ถึงสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติมีความบาดหมางกับกลุ่มบุคคลอันเป็นอดีตบุคลากรของกองทัพและเครือข่ายทหารที่เหลืออยู่ทำให้สถานการณ์ด้านความมั่นคงไม่ได้รับการพัฒนาความล้ำสมัยของระบบการยุติธรรมในระบบการพิจารณาคดีและแนวโน้มทางเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ถูกทำให้แย่ลงไปอีกโดยปัญหาทางการเมืองที่มีมานานจนถึงการเลือกตั้งในเดือนเมษายนปีคริสต์ศักราช 1997

¹²⁰ UN Secretary-General, Report on the United Nation Civilian Police Mission in Haiti, UN Doc. S/1998/144 (20 February 1998).

¹²¹ UN Secretary-General, Report on the United Nation Civilian Police Mission in Haiti, UN Doc. S/1998/1064 (11 November 1998).

อีกทั้งสาธารณรัฐเฮติยังคงมีความต้องการในการให้มีการขยายระยะเวลาในการปฏิบัติภารกิจของภารกิจเพื่อสันติภาพในการให้การช่วยเหลือในการสนับสนุนโครงสร้างรัฐ อันเป็นการช่วยเหลือรัฐบาลในการจัดการฝึกอบรมกองกำลังตำรวจของสาธารณรัฐเฮติ โดยสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติไม่เห็นด้วยการข้อมติขยายระยะเวลาในการปฏิบัติภารกิจเนื่องจากเรื่องทางการเมืองระหว่างประเทศโดยที่สาธารณรัฐเฮติมีความสัมพันธ์อันดีกับไต้หวัน ซึ่งประเทศจีนจึงให้การสนับสนุนต่อสาธารณรัฐเฮติ

4.2.3 ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNTMIH

ภารกิจนี้ใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติภารกิจตั้งแต่ สิงหาคมปีคริสต์ศักราช 1997 – พฤศจิกายน ปีคริสต์ศักราช 1997

4.2.3.1 ผลสำเร็จของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNTMIH

ภารกิจเพื่อสันติภาพ UNTMIH ที่มีจุดประสงค์ที่แคบลงโดยงานหลักคือทำให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมกำลังตำรวจ ที่ยังคงประจำการเพื่อให้ความช่วยเหลือรัฐบาลของเฮติเพื่อก่อตั้งและฝึกฝนสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามความต่อเนื่องของภารกิจของสหประชาชาติยังคงได้รับการผลักดันให้ร่วมประสานงานกับกิจกรรมต่างๆของสหประชาชาติเพื่อช่วยรณรงค์ในการก่อตั้งสถาบันที่เกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ทั้งยังมีการการสร้างความปรองดองภายในประเทศและจากสถานการณ์ด้านความมั่นคงที่ดีขึ้นจึงส่งผลให้มีการฟื้นฟูเศรษฐกิจในเฮติ¹²²

¹²² This task was only spelled out once, in Resolution 1063 (1996), which declared the Council would support the role of the Special Representative of the Secretary-General (SRSG) in this coordination effort.

ในเวลาเดียวกันภารกิจเพื่อสันติภาพก็ค่อยๆถอนกำลังออกมา และลดจำนวนของบุคลากรลงหลังจากเสร็จภารกิจสุดท้ายของภารกิจ UNTMIH ในเดือนพฤศจิกายนปีคริสต์ศักราช 1997

4.2.3.2 อุปสรรคของภารกิจเพื่อสันติภาพ UNTMIH

มีการลดจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานในการฝึกอบรม ไม่เน้นประสานงานกับสหประชาชาติแต่เน้นการประสานกับองค์การรัฐอเมริกา และเป็นภารกิจที่ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมกองกำลังตำรวจมากเกินไป แต่ในความเป็นจริงแล้วการจะทำให้เกิดสันติภาพและระบบที่ยั่งยืนได้ต้องมาจากการพัฒนาด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ มากกว่าที่จะมุ่งเน้นในการฝึกอบรมกองกำลัง

4.2.4 ภารกิจเพื่อสันติภาพ MIPONUH

ภารกิจนี้ใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติภารกิจตั้งแต่ ธันวาคม ปีคริสต์ศักราช 1997 – มีนาคม ปีคริสต์ศักราช 2000

4.2.4.1 ผลสำเร็จของภารกิจเพื่อสันติภาพ MIPONUH

คงยังเป็นภารกิจที่มีการปฏิบัติการณ์มุ่งเน้นในการฝึกอบรม โดยเน้นไปที่การฝึกอบรมและทำให้ได้ตามแผนการที่วางไว้ และต่อมากการถอนตัวของ MIPONUH เดือนมีนาคม ปีคริสต์ศักราช 2000 ในเดือนพฤษภาคมปีคริสต์ศักราช 2000 การเลือกตั้งทั่วไปได้ถูกจัดขึ้น ผลจากการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย และผลการเลือกตั้งปรากฏประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีเป็นครั้งที่สอง และมีการบริหารประเทศที่ไม่เป็นที่ยอมรับของกลุ่มทหาร โดยมีการต่อต้าน และการเดินขบวนขับไล่ การดำเนินการในการรักษาความสงบกลุ่มขบวนการผู้ขับไล่เป็นการปฏิบัติการของบุคลากรผู้เชี่ยวชาญทางด้านกองกำลังตำรวจเป็นผู้ให้การฝึกอบรม

4.2.4.2 อุปสรรคของภารกิจเพื่อสันติภาพ MIPONUH

การเลือกตั้งทั่วไปในสาธารณรัฐเฮติถูกกำหนดก่อนสิ้นปีก่อนมีการถอนภารกิจเพื่อสันติภาพ MIPONUH ระหว่างการเลือกตั้งอาจทำให้เกิดปัญหาด้านความปลอดภัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่อ่อนไหว¹²³ อย่างไรก็ตาม ประเทศจีนและประเทศรัสเซียไม่เห็นด้วยขยายระยะเวลาของภารกิจเพื่อสันติภาพออกไปทั้งสองประเทศงดเว้นการออกเสียงเมื่อ MIPONUH ได้ขยายเวลาออกไปจนครบปีในเดือนพฤศจิกายนปี 1998¹²⁴

4.2.5 ภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH

ภารกิจนี้ใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติภารกิจตั้งแต่ เดือนมิถุนายน
ปีคริสต์ศักราช 2004 – ตุลาคม ปีคริสต์ศักราช 2012

4.2.5.1 ผลสำเร็จของภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH

หลังจากมีการดำเนินการของกองกำลังผสมนานาชาติของรัฐสมาชิกที่ได้รับการอนุญาตจากคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติอันเป็นการใช้อำนาจตามหมวดที่ 7 กฎบัตรสหประชาชาติ จนเกิดความสงบในพื้นที่และนำไปสู่การปฏิบัติภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH ดังนั้นขีดความสามารถของภารกิจเพื่อสันติภาพนี้ต้องมีความแข็งแกร่งมากขึ้นภารกิจต้องมีการติดอาวุธเพื่อพร้อมสำหรับการปฏิบัติภารกิจที่มีพลเรือนเข้ามาเกี่ยวข้อง แสวงหาหนทางใดๆก็ตาม ไม่ว่าจะด้วยกำลังทหารแข็งแกร่งยิ่งขึ้น อาณัติที่ได้รับอนุญาตให้ใช้กำลังได้มากขึ้น ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ต้องการให้

¹²³ UN Secretary-General, Report on the United Nation Civilian Police Mission in Haiti, UN Doc. S/1999/579 (18 May 1999).

¹²⁴ United Nation Daily Highlight, 98-11-25, available at <http://www.hri.org/news/world/undh/1998/98-11-25.undh.html> (accessed 22 January 2016).

ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ ที่ส่งไปยังพื้นที่ที่เกิดความขัดแย้ง และกองกำลังก็สามารถปกป้องตนเองและบุคลากรพลเรือนและฐานที่มั่นตามภารกิจของตนได้ และอาณัติของภารกิจสามารถปกป้องชีวิตประชาชนผู้บริสุทธิ์ได้ ซึ่งมีการใช้วิธีการในการให้การสนับสนุน การพัฒนางานให้บริการและความปลอดภัยให้แก่ประชาชน การสนับสนุนการเลือกตั้ง ตลอดจนการสนับสนุนกระบวนการ Disarmament Demobilization and Reintegration (DDR) ที่สนับสนุนให้ผู้กระทำผิดกลับคืนสู่สังคมได้สำเร็จ

ทั้งยังมีการปฏิบัติงานในการสังเกตการณ์งานด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งให้การสนับสนุนสิทธิมนุษยชน และในส่วนที่โดดเด่นและเป็นวางแผนในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระยะยาว โดยมีการดำเนินการในการประสานงานจัดทำกรอบความร่วมมือในการให้ความร่วมมือในด้านการให้การสนับสนุนเงินเพื่อการพัฒนา (HICF: Haitian International Interim Cooperation Framework)

4.2.5.2 อุปสรรคของภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH

การเคลื่อนพลของภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH มีความล่าช้าการจัดตั้ง MINUSTAH เกิดหลังจากการปฏิบัติการของ กองกำลังชั่วคราวของนานาชาติ (Multinational Interim Force) ที่ใช้เวลาการปฏิบัติงานในการสร้างเสถียรภาพในพื้นที่ให้เกิดขึ้นแล้ว และต่อมาก็มีการมอบการปฏิบัติงานต่อโดยเป็นการรับการดำเนินการต่อจาก Multinational Interim Force เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน ปีคริสต์ศักราช 2004 โดยในการเข้าไปปฏิบัติงานในขณะนั้น ยังมีการใช้ความรุนแรงในบางส่วนของรัฐยังคงอยู่ในการควบคุมของกลุ่มกบฏ ซึ่งมีมากในพื้นที่ของชุมชนแออัด โดยความท้าทายที่ MINUSTAH ต้องเผชิญ คือ ต้องทำหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัย และสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในพื้นที่ จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นทวีความรุนแรงโดยมีการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ทำให้มี

ยอดผู้เสียชีวิตถึง 2000 คน อันเป็นการใช้ความรุนแรงของกลุ่มกบฏที่ทำการทำลายกลุ่มผู้ให้การสนับสนุนประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide¹²⁵ จากยอดผู้เสียชีวิตที่เพิ่มมากขึ้นนั้น มีผลจากการจัดตั้งกำลังในการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความล่าช้าเนื่องมาจากการขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน

4.3 การดำเนินการของกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกภายใต้การอนุญาตของคณะ

มนตรีความมั่นคง

ความสำเร็จของกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกที่ได้รับอนุญาตจัดตั้งจากคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติการดำเนินการของกองกำลังของรัฐสมาชิกในช่วงปีคริสต์ศักราช 1994 และการดำเนินการของกองกำลังผสมนานาชาติของรัฐสมาชิกในช่วงปีคริสต์ศักราช 2004 ทั้งสองกองกำลังเป็นกองกำลังที่มาจาก การออกข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ เพื่ออนุญาตให้กองกำลังผสมของรัฐสมาชิก Multinational Force (MNF) และกองกำลังผสมชั่วคราวของรัฐสมาชิก Multinational Interim Force (MIF) ใช้มาตรการต่างๆที่จำเป็นเพื่อรักษาความปลอดภัย ความมั่นคงให้กับสาธารณรัฐเฮติ ซึ่งกองกำลังของรัฐสมาชิกทั้งสองนั้น ประสบความสำเร็จในการแก้ไขความขัดแย้งสามารถดำเนินการรักษาความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ภายในช่วงระยะเวลาอันสั้น และได้ส่งมอบการปฏิบัติการในการปฏิบัติงานให้แก่การภารกิจเพื่อสันติภาพดำเนินการต่อไป โดยได้รับความร่วมมือจากรัฐสมาชิกในการจัดส่งบุคลากรเข้าไปปฏิบัติการ โดยกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกที่จัดตั้งขึ้นในปีคริสต์ศักราช 1994 ที่ตั้งขึ้นมาจากการที่รัฐบาลผู้นำทางทหารไม่ยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงเพื่อสันติภาพ Governor Island Agreement ทั้งที่มาจากกรร็องจากประธานาธิบดี Jean-Bertrad Aristide โดยการปฏิบัติการเป็นกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกที่นำโดยสหรัฐอเมริกา

¹²⁵ Report of The Secretary General, Doc. S/2004/908 of November 2004

และรัฐพันธมิตรการเคลื่อนกองกำลังเข้าปฏิบัติการยังสาธารณรัฐเฮติด้วยอากาศยาน โดยปราศจากกองกำลังทหารต่อต้าน¹²⁶ การเข้าปฏิบัติการในสาธารณรัฐเฮติ ได้ใช้ระยะเวลาเพียง 1 เดือน ซึ่งวันที่ 12 ตุลาคม ปีคริสต์ศักราช 1994 ผู้นำรัฐบาลทหารได้ลาออกจากการดำรงตำแหน่ง และต่อมาในวันที่ 15 ตุลาคม ปีคริสต์ศักราช 1994 ประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ได้กลับเข้าประเทศและดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีดั้งเดิม¹²⁷ และเป็นผลทำให้มีการยกเลิกมาตรการในการบังคับทางเศรษฐกิจต่อสาธารณรัฐเฮติ จากการปฏิบัติการของกำลังผสมของรัฐสมาชิกได้ใช้ระยะเวลาอันสั้นในการฟื้นฟูการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยประธานาธิบดี Jean Bertand Aristide ได้กลับมาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีดั้งเดิมซึ่งมีการอัตราการจํานวนของการก่ออาชญากรรม การกระทำความผิด การใช้ความรุนแรง ทั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชนมีอัตราการลดลง โดยตามอาณัติและความประสงค์ของข้อมติของกำลังผสมของรัฐสมาชิกสามารถปฏิบัติตามข้อมติได้อย่างสมบูรณ์

กองกำลังผสมชั่วคราวของรัฐสมาชิกที่ได้ถูกจัดตั้งขึ้น เนื่องจากการร้องขอจากรัฐบาลรักษาการณ์ที่ได้รับการตั้งตั้งขึ้นมาชั่วคราวจากอำนาจของกฎหมายรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐเฮติ จากกรณีการถูกต่อต้านจากกลุ่มกบฏที่ต่อต้านประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide ได้สมัครใจลาออกจากตำแหน่งและลี้ภัยทางการเมืองไปยังต่างประเทศ สาเหตุมาจากการเกิดสถานการณ์ความวุ่นวายภายในรัฐ ที่เกิดการกองกำลังกบฏติดอาวุธที่ไม่เห็นด้วยกับการปกครองของประธานาธิบดี Jean Bertrand Aristide โดยมีการยึดสถานีตำรวจ ยึดครองที่ทำการสำคัญของเมืองสำคัญต่างๆเป็นที่ตั้งในการปฏิบัติการก่อความวุ่นวายมีการต่อสู้กันระหว่างกลุ่มกบฏกับผู้ให้การสนับสนุนประธานาธิบดี จนทำให้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นภายในรัฐทำให้รัฐบาลรักษาการณ์ไม่อาจ

¹²⁶ D.Malone, 110

¹²⁷ S/RES/944 (1994) of 29 September 1994, para 4 "In Consequence of Aristide's return economic sanction were lifted."

ควบคุมได้ จึงเป็นการร้องขอจากประธานาธิบดีชั่วคราวของการช่วยเหลือจากสหประชาชาติ จากเหตุดังกล่าวคณะมนตรีความมั่นคงได้วินิจฉัยที่ระบุในข้อมติที่ 1529 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ ปีคริสต์ศักราช 2004 อันมีการวินิจฉัยจากคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ นั้น ถือได้ว่าเป็นการคุกคามสันติภาพและความมั่นคงภูมิภาคและระหว่างประเทศ ทั้งยังเป็นสาเหตุให้มีการอพยพย้ายถิ่นของประชาชนชาวเฮติลี้ภัยออกจากสาธารณรัฐเฮติไปยังประเทศเพื่อนบ้านเป็นจำนวนมาก

การปฏิบัติงานของกองกำลังผสมชั่วคราวของรัฐสมาชิกนั้น เมื่อเข้าไปยังพื้นที่สามารถสร้างความปลอดภัยและควบคุมสถานการณ์ความขัดแย้ง ทั้งทำการปลดอาวุธของกลุ่มกบฏที่ก่อความวุ่นวายภายในรัฐ ระวังความขัดแย้งและความวุ่นวายในพื้นที่ และรักษาความปลอดภัยให้กับสถานที่ราชการสำคัญและโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในเมืองหลวง ทั้งยังเป็นการเข้าไปเพื่อช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ องค์กรระหว่างประเทศ รัฐสมาชิกต่างๆ ที่เข้ามาช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่สาธารณรัฐเฮติ ทั้งยังทำหน้าที่เป็นการลาดตระเวนในเขตพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดความขัดแย้งทั้งเมืองหลวงเฮติและเมืองต่างๆภายในประเทศ พร้อมทั้งทำการปลดอาวุธของกลุ่มกองกำลังติดอาวุธ ทั้งยังให้อาวุธและยานกระหนักรเข้าทำลายสถานที่ตั้งของกองกำลังติดอาวุธ และทำลายแนวกัน เพื่อเป็นการเปิดช่องทางให้สามารถเข้าไปปฏิบัติงานได้อย่างสะดวก และปลอดภัยต่อการโจมตี¹²⁸ สรุปได้จากการดำเนินการของกองกำลังผสมของรัฐสมาชิกทั้ง 2 ครั้ง

คือคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ดำเนินมาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพ โดยความสำเร็จ เพราะกองกำลังของรัฐสมาชิกนั้นได้ใช้กองกำลังพลและยุทธโศปกรณ์ของแต่ละ

¹²⁸ Bureau of Western Hemisphere Affairs, "Political, Security, and Civil Developments in Haiti." (March 15, 2004 Weekly Report). Released March 19, 2004.

ประเทศ พร้อมด้วยกองกำลังอาวุธยุทธโธปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพที่มากยิ่งขึ้นกว่ากองกำลังในสาธารณรัฐ
เฮติ ซึ่งเป็นการสร้างความน่าเกรงขามและเล็งเห็นว่าหากทำต่อกรกับกองกำลังรัฐสมาชิกก็สามารถนำ
ซึ่งความสำเร็จโดยง่าย ทั้งยังแสดงถึงแสดงยานุภาพทางทหารโดยเป็นการข่มขู่ ทั้งยังมีความพร้อมรับ
ต่อสถานการณ์ที่จะเกิดการปะทะ ทั้งนี้จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้กองกำลังของผู้นำทางทหารหรือกลุ่มกบฏ
ติดอาวุธที่อยู่ในสาธารณรัฐเฮติยอมจำนนต่อการใช้มาตรการบังคับเพื่อให้เกิดสันติภาพทั้ง 2 ครั้งเห็น
ได้ว่าภารกิจของกองกำลังรัฐสมาชิกประสบความสำเร็จอย่างมาก อันเกิดมาจากการดำเนินการของ
คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติซึ่งเป็นการปฏิบัติการโดยใช้มาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพ

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

มาตรการต่างๆที่สหประชาชาติใช้จะเห็นได้ว่าการสถาปนาภารกิจเพื่อสันติภาพเข้าไปดำเนินการในสาธารณรัฐเฮติเป็นลักษณะภารกิจการสร้างสันติภาพ (Peace Building) ซึ่งโดยลักษณะของภารกิจนี้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ เพราะมิใช่แค่การเข้าไปดำเนินการเพื่อหยุดยิงหรือระงับการกระทำระหว่างฝ่ายปฏิปักษ์เท่านั้น แต่ภารกิจเพื่อสันติภาพที่เข้าไปปฏิบัติการในสาธารณรัฐเฮตินั้นมีความหลากหลายทั้งเป็นการสร้างความสงบเรียบร้อย มีทั้งกระบวนการให้ฝ่ายที่เป็นปฏิปักษ์หันหน้าเข้าหากันและสร้างความปรองดอง ตลอดจนมีการฟื้นฟูสันติภาพโดยอยู่บนพื้นฐานของความโปร่งใสและเคารพหลักนิติธรรม แต่อย่างไรก็ตามประสบการณ์จากการดำเนินการเพื่อสันติภาพในสาธารณรัฐเฮตินั้นหากมองในภาพเบื้องต้นนั้นมีความเหมาะสมต่อสถานการณ์ แต่ก็ยังคงไม่ประสบความสำเร็จโดยเหตุผลสำคัญที่เป็นปัจจัยที่ทำให้สาธารณรัฐเฮติยังไม่กลับคืนสู่สันติภาพและความสงบสุขภายในประเทศ แม้ว่าสหประชาชาติจะได้เข้าไปสร้างความพยายามในการช่วยเหลือแก้ปัญหามากกว่า 10 ปีนั้น คือแนวคิดในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพตามหลักการของความมั่นคงร่วมกันและการแก้ไขความขัดแย้งต่างๆที่เกิดขึ้นอันเป็นผลกระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ อันเป็นการดำเนินการโดนสันติวิธีภายใต้หลักกฎหมายระหว่างประเทศ คือ กฎบัตรสหประชาชาตินั้นจะสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์อย่างดียิ่งก็ต่อเมื่อประเทศที่เป็นสาเหตุของความขัดแย้งนั้นมีความพร้อม ทั้งมีความร่วมมือและมีความพร้อมที่จะให้สหประชาชาติเข้าไปแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริงปัญหาที่เกิดขึ้นจากความพยายามในการแก้ไขปัญหาที่

เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติครั้งแล้วครั้งเล่าและนำมาซึ่งการออกมาตรการในหลากหลายรูปแบบ ปัญหาของสหประชาชาติต่อสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติคือ คณะมนตรีความมั่นคงไม่ได้รับความร่วมมือจากสาธารณรัฐเฮติดังนี้

ประการที่แรก ข้อจำกัดในเรื่องมาตรการบังคับและสภาพบังคับ

สหประชาชาติไม่มีมาตราใดอันจะสามารถเป็นการบังคับให้รัฐสมาชิกปฏิบัติตามได้อย่างแท้จริง โดยลักษณะของสหประชาชาติมิได้มีอำนาจเหนือชาติใดที่จะมีอำนาจในการบังคับให้รัฐสมาชิกต่างๆต้องรับและปฏิบัติตามข้อมติ คำแนะนำ ของสหประชาชาติแต่อย่างใด การจะปฏิบัติตามหรือไม่นั้น ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยของความยินยอมและความสมัครใจด้วยเหตุนี้เอง เมื่อคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ใช้อำนาจในการออกมาตรการบังคับทางเศรษฐกิจเพื่อแก้ไขปัญหาในสาธารณรัฐเฮติ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จก็เนื่องมาจากการให้การสนับสนุนการซื้อขายสินค้ากันในตลาดมืด บริเวณช่วงชายแดนของสาธารณรัฐเฮติและประเทศโดมินิกันมีชายแดนติดกัน ซึ่งเป็นภูมิประเทศที่เชื่อมต่อกันทำให้เอื้อต่อการลักลอบทำการซื้อขายสินค้าที่อยู่ในระหว่างการห้ามการซื้อขายตามมาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลประเทศโดมินิกันไม่ได้ให้ความเข้มงวดกวดขันในการควบคุมการลักลอบซื้อขายสินค้า

ประการที่สอง ข้อจำกัดในเรื่องการดำเนินการของคณะมนตรีความมั่นคง

เมื่อพิจารณาการดำเนินการของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติ พบว่าในกฎบัตรสหประชาชาติเองก็ไม่ได้ให้อำนาจในการปฏิบัติการอันเป็นการแทรกแซงอำนาจอธิปไตยและกิจการภายในของรัฐสมาชิกตาม ข้อ 2 (7) จากเหตุการณ์เริ่มต้นที่เป็น

บ่อเกิดของวิกฤตการณ์อันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยของรัฐบาลผู้นำทางทหาร นำมาซึ่งการละเมิดสิทธิมนุษยชน อันถือได้ว่าเป็นสถานการณ์อันเป็นความขัดแย้งภายใน จนกระทั่ง ความรุนแรงของสถานการณ์ได้เพิ่มขึ้นจนเป็นการอพยพลี้ภัยของประชาชนชาวเฮติจำนวนมากไปยัง ประเทศเพื่อนบ้านเพราะความหวาดกลัวอันตรายที่เกิดขึ้นภายในรัฐ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นสาเหตุ ที่ทำให้สหประชาชาติเข้าไปปฏิบัติการในสาธารณรัฐเฮติได้ เมื่อถึงช่วงเวลานั้นปัญหาก็ได้ขยายวง กว้างและทวีความรุนแรงมากขึ้น จนต้องมีการดำเนินมาตรการในการบังคับทางเศรษฐกิจและผลที่ ออกมาก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยต้องใช้ระยะเวลาเป็นอย่างมากโดยการใช้เวลาที่ยาวนาน นี้ก็ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนนั่นเอง

ประการที่สาม ข้อจำกัดในปัจจัยทางการเมืองระหว่างประเทศ

ข้อจำกัดของการออกเสียงของสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคง สหประชาชาติเป็นประเด็นที่มีความสำคัญมากต่อการดำเนินการเพื่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่าง ประเทศเพราะการดำเนินมาตรการในแต่ละมาตรการที่ออกมาจากคณะมนตรีความมั่นคง สหประชาชาติจะได้ผลและมีประสิทธิภาพมากที่สุดก็ต่อเมื่อประเทศสมาชิกถาวรทั้ง 5 ประเทศมี ความเห็นยอมรับอย่างเป็นเอกฉันท์ หากมีความขัดแย้งกันระหว่างประเทศสมาชิกถาวรแล้ว ก็อาจ ส่งผลให้เกิดความล้มเหลวในการปฏิบัติงานอย่างสิ้นเชิง ทั้งนี้เพราะอาจมีการยับยั้งการออกเสียงลงข้อ มติในเรื่องที่คณะมนตรีความมั่นคงต้องดำเนินแก้ไขปัญหาต่างๆ ตลอดจนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพทุกรูปแบบจะต้องได้รับความเห็นพ้องจากประเทศสมาชิกถาวรทั้งหมด หากมี การคัดค้านแม้แต่ประเทศเดียวในกลุ่มสมาชิกถาวรก็ต้องส่งผลให้การปฏิบัติงานของคณะมนตรีความ มั่นคงสหประชาชาติต้องชะงักลง ในทางปฏิบัติสถานการณ์ความขัดแย้งอันเนื่องมาจากประโยชน์ต่าง

ตอบแทนกันระหว่างประเทศอันมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในทางระหว่างประเทศย่อมส่งผลกระทบต่อ
การดำเนินการของการปฏิบัติการกิจเพื่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศอยู่เสมอ

แม้กระทั่งในสาธารณรัฐเอธิโอเปีย สหประชาชาติได้มีบทบาทเข้าไปปฏิบัติการเพื่อ
สันติภาพในรูปแบบการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH อันเป็นการใช้มาตรการสร้างสันติภาพ ซึ่ง
สาธารณรัฐเอธิโอเปียมีความต้องการในการพึ่งพาสหประชาชาติในการให้การสนับสนุนและพัฒนา
โครงสร้างของรัฐ โดยมีความต้องการให้ขยายระยะเวลาของการปฏิบัติการกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH
แต่สมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติอย่างประเทศจีน ได้มีการออกเสียงยับยั้งใน
การขยายระยะเวลาในการปฏิบัติการกิจเพื่อสันติภาพ UNMIH ผลจึงทำให้อำนาจหน้าที่ของในการ
ปฏิบัติการกิจหมดลง ทั้งนี้เนื่องมาจากในขณะนั้นจีนมีข้อพิพาทระหว่างปีไต้หวัน ซึ่งในขณะนั้น
สาธารณรัฐเอธิโอเปียมีความสัมพันธ์อันดีกับไต้หวัน สมาชิกถาวรประเทศจีนจึงไม่ให้การสนับสนุนในการ
ขยายระยะเวลาในการปฏิบัติการกิจเพื่อสันติภาพปฏิบัติงานในสาธารณรัฐเอธิโอเปีย

ประการที่สี่ ข้อจำกัดปัจจัยทางการเมืองภายในของสาธารณรัฐเอธิโอเปีย

การไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนภายในรัฐที่เห็นได้การไม่เห็นด้วยในการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตยในสาธารณรัฐเอธิโอเปีย โดยมีการต่อต้านการปกครองและประธานาธิบดีอัน
เป็นการใช้วิธีการที่เป็นการใช้กำลังทางอาวุธเข้าล้มล้างและขัดขวางการปกครองบ่อยครั้ง โดยการ
ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในสาธารณรัฐเอธิโอเปียต้องเริ่มที่การสร้างรากฐานทางการเมืองอันเป็นการส่งเสริม
ประชาธิปไตยในทุกๆครั้ง โดยเป็นการช่วยเหลือในการจัดการเลือกตั้งโดยสาธารณรัฐเอธิโอเปียไม่สามารถ
จัดการเลือกตั้งเองได้เลยตามลำพังต้องได้รับการดูแลจากสหประชาชาติตลอดมาทั้งกรณีของการใช้
มาตรการสร้างสันติภาพของสหประชาชาตินั้นต้องอาศัยความยินยอมจากผู้ให้ความยินยอมอันเป็น

เจ้าของพื้นฐานโดยพิจารณาจากการเคลื่อนพลของการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ UNMIH ไม่สามารถเข้าปฏิบัติงานได้เนื่องจากรัฐบาลผู้นำทางทหารไม่ได้ให้ความยินยอมทั้งยังขัดขวางการปฏิบัติการอันมีส่วนสำคัญในการสร้างสันติภาพในเกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ

การขาดความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายกบฏ โดยเฉพาะฝ่ายรัฐบาล ซึ่งหากคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ออกข้อมติอันเป็นการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในทุกๆ รูปแบบ ก็คงเป็นเรื่องยากที่จะทำการสร้างสันติภาพอย่างยั่งยืนในสาธารณรัฐเฮติ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮตินั้น เป็นการใช้วิธีการการสร้างฟื้นฟูสันติภาพให้เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติอันเป็น ทั้งการใช้มาตรการในการบังคับทางเศรษฐกิจ ทั้งการใช้มาตรการบังคับให้เกิดสันติภาพ รวมไปถึงการใช้มาตรการที่ให้การสนับสนุนการก่อสร้างสันติภาพในสาธารณรัฐเฮติ โดยการใช้มาตรการในการสร้างสันติภาพให้เกิดประสิทธิภาพต้องเป็นการใช้มาตรการด้วยวิธีการแบบบูรณาการโดยต้องมีการให้ความสำคัญกับการปรับการปรับปรุงรูปแบบของการสนับสนุนสร้างความปลอดภัย ซึ่งเป็นมาตรการสร้างสันติภาพในหลากหลายด้านตามของภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH คือ การสร้างรัฐความปลอดภัยและการสร้างโครงสร้างของสังคมอันเชื่อมโยงกับการใช้บังคับกฎหมายพร้อมกับการพัฒนาบุคลากรของประเทศ และมีการแก้ไขปัญหาอย่างครอบคลุมทำให้ประชาชนที่ห่างไกลความเจริญไม่สามารถเข้าถึงความเจริญได้ โดยมุ่งเน้นไปยังถึงการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม และพยายามกระจายความเท่าเทียมกันในเกิดขึ้นในสังคม

วิธีการให้การสนับสนุนระบอบการปกครองประชาธิปไตยอันเป็นภารกิจสำคัญที่ปรากฏอยู่ในหน้าที่ของภารกิจเพื่อสันติภาพอันเป็นการสร้างระบอบการปกครอง ทั้งการดำเนินการในช่วยเหลือกระบวนการการจัดเลือกตั้ง แต่จะเห็นได้ว่าการจัดการเลือกตั้งที่มีขึ้นในสาธารณรัฐเฮติบ่อยครั้งก็ไม่สามารถทำการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติอย่างยั่งยืน แต่การดำเนินการที่ออกมาของภารกิจเพื่อสันติภาพในการสร้างรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ก็ยังคงมุ่งเน้นไปถึงการช่วยเหลือการเลือกตั้งในสาธารณรัฐเฮติ ซึ่งการช่วยเหลือการเลือกตั้งของสหประชาชาติที่มีต่อสาธารณรัฐเฮติก็มีความสำเร็จในทุกๆ ครั้ง แต่อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งที่มีขึ้นในสาธารณรัฐเฮติทุกครั้งก็เป็นการที่ได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากนานาชาติทุกครั้ง

ซึ่งการสนับสนุนการเลือกตั้งแต่เพียงอย่างเดียวนั้น ไม่เพียงพอต่อการสร้างสันติภาพให้เกิดกับสาธารณรัฐเฮติ ต้องมีการใช้มาตรการอื่นในการให้การสนับสนุนประชาธิปไตยด้วย อาทิ การสนับสนุนให้มีการปรับใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญในการปกครองประเทศ พร้อมทั้งจัดตั้งและฝึกอบรมบุคลากรผู้มีหน้าที่ในการใช้บังคับกฎหมาย ทั้งให้การสนับสนุนในการก่อตั้งสถาบันของรัฐให้มีความเข้มแข็ง ทั้งยังต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาในระดับท้องถิ่น อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำเพื่อเป็นการดำเนินการในการสร้างวัฒนธรรมการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยภารกิจเพื่อสันติภาพMINUSTAH นั้นได้มีการปฏิบัติการกิจอย่างรอบด้านทั้งการเข้าถึงการพัฒนาที่สำเร็จตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ไปจนถึงการสร้างความร่วมมือและพัฒนากรอบการทำงานเชื่อมโยงการประสานงานช่วยเหลือไปยังองค์การต่างๆ และประสานในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาสาธารณรัฐเฮติให้เกิดต้องอาศัยปัจจัยในการให้การช่วยเหลือจากนานาชาติทั้งความร่วมมือของคนในประเทศทั้งยังมีเรื่องของการใช้ระยะเวลาในการแก้ไขปัญหา

วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเฮติ โดยเหตุสาเหตุของปัญหาอันเป็นเรื่องของโครงสร้างสังคมที่มีความเลื่อมล้ำมายาวนานและพอกพูนจนกระทั่งในปีคริสต์ศักราช 1991 เป็น

จุดเริ่มต้นอันเป็นที่มาของการปฏิบัติการของสหประชาชาติ เป็นจุดเริ่มต้นในการคาดหวังว่าจะสามารถแก้ไขของการแก้ไขปัญหาในสาธารณรัฐเฮติที่ได้อย่างยั่งยืน โดยเริ่มจากการสร้างกระบวนการในการดำเนินการเพื่อสันติภาพของภารกิจเพื่อสันติภาพ MINUSTAH ที่คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติก็ยังคงประสบกับอุปสรรคอันเกิดจากภัยธรรมชาติ และความเสียหายที่ทวีความรุนแรง จนต้องมีการขยายระยะเวลาในการปฏิบัติการทั้งหมดมา โดยเป็นการเริ่มต้นจากบทเรียนที่เกิดขึ้นในช่วงปีคริสต์ศักราช 1993 ซึ่งเป็นการดำเนินการในการให้การสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ยังไม่เกิดประสิทธิภาพขาดการบูรณาการในการแก้ไขปัญหาจึงเป็นการยากในการแก้ไขปัญหาที่สะสมมายาวนาน

แม้ว่าสถานการณ์ในสาธารณรัฐเฮติที่เกิดขึ้นจะเป็นเรื่องภายในประเทศ แต่ปัจจุบันซึ่งเห็นได้ว่า ประเด็นของการละเมิดสิทธิมนุษยชน สามารถนำไปสู่การดำเนินมาตรการหลายรูปแบบตามกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อแก้ไขปัญหา ถือได้ว่าเป็นมิติในทางกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งสาเหตุความรุนแรงต่างๆอันส่งผลต่อตราสารก่อตั้งซึ่งกระทบสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในภูมิภาค ดังกรณีขององค์การรัฐอเมริกันก็ถือได้ว่าเป็นการกระทบต่อสันติภาพ องค์การรัฐอเมริกันย่อมสามารถดำเนินมาตรการตอบโต้การกระทำนั้นได้ ซึ่งมีมิติทางกฎหมายนี้ไม่ได้มีการจำกัดอยู่แค่ภายในภูมิภาค ถ้าหากว่าเกิด “การคุกคามสันติภาพ” ภายใต้กรอบกฎบัตรสหประชาชาติ ซึ่งเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้สหประชาชาติมีอำนาจเข้ามาดำเนินการตามหลักการ “Collective Security” โดยมีฐานอำนาจมาจากหมวดที่ 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติก็สามารถดำเนินมาตรการบังคับทางเศรษฐกิจ มาตรการในการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพ และมาตรการในการบังคับเพื่อให้เกิดสันติภาพโดยให้การอนุญาตกองกำลังของรัฐสมาชิกเข้ามาปฏิบัติการ อย่างไรก็ตามการใช้มาตรการเพื่อทำให้เกิดสันติภาพก็มีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความไม่สำเร็จของการดำเนินมาตรการเบื้องต้น อาทิ

การบังคับทางเศรษฐกิจ แม้กระทั่งการจัดตั้งภารกิจเพื่อสันติภาพและการใช้มาตรการบังคับเพื่อให้
เกิดสันติภาพในหลายกรณี ก็ยังไม่มีประสิทธิภาพสำหรับกรณีของสาธารณรัฐเฮติ

รายการอ้างอิง

- A. LeRoy Bennet. International Organization Principle and Issue Oxford University 2000.
- Aaron L. Segal/Brian Weinstein. Haiti: The Failure of Politics, Culture Success. 1984.
- BRUNO SIMMA. The Charter of the United Nations a Commentary. Oxford New York: Oxford University Press, 1995.
- Daniel Levine. Peacekeeper Impartiality: Standards, Processes, and Operations. Journal of International Peacekeeping, Martinus Nijhoff 15, No.3-4 (September 2011): pp. 422-450.
- Edwin E. Smith. Collective Security, Peacekeeping, and Ad Hoc Multilateralism. Democratic Accountability and the Use of Force in International Law (2003): pp. 89.
- Harlan Davidson, J. L. Second Treatise of Government January 15th 1782.
- Inis L. Claude Jr. Power and International Relations. New York : Random House: 1962.
- Kim Brice. Bouch Pe : The Crackdown on Haiti's Media since the Overthrow of Aristide New York, NY : Committee to Protect Journalists, [1992], 1992,.
- Koskenniemi, M. The Place of Law in Collective Security. 17 Michigan Journal of International Law (1996).
- Lawyer Committee for Human Rights. "Breakdown of the Rule of Law in Haiti." Paper Laws, Steel Bayonets.
- Michel-Rolph Trouillot. Haiti: State against Nation: Origins and Legacy of Duvalierism. April 2000.
- Nicholas Tsagourias. Consent, Neutrality/Impartiality and the Use of Force in Peacekeeping: Their Constitutional Dimension. Journal of Conflict & Security Law vol.11, 3 (January 2007).
- O'Neill, W. G. The Roots of Human Rights Violations in Haiti, Georgetown Immigration Law Journal, in 7, ed. , March 1993, 1, 87-117. (March 1993).

- Organization of American State. Member States [Online]. 2014. Available from:
http://www.oas.org/en/member_states/default.asp [21 March 2014].
- Organization of American States. Our History [Online]. Available from:
http://www.oas.org/en/about/our_history.asp [21 March 14].
- P. R. Gandhi. Blackstone's International Human Rights Documents. Edited by 7th.
 Oxford: Oxford University Press, 2010.
- Pamela Constable, G. S. Haiti Army, Elites Call for Interim President. The Boston Globe (Boston, MA) October 6, 1991 (1991).
- Rhona Smith. "The Rights to Self Determination" Textbook on International Human rights: Oxford, 2003.
- Robert McCorquodale. "Human Rights and Self-Determination," in Mortimer Sellers, Ed., Washinton, D.C.: Berg, 1996.
- Sidney W. Mintz. Can Haiti Change? Foreign Affairs January/February, 1995.
- Stephen S. Goodspeed. The Nature and Function of International Organization 2 ed.
 New York: Oxford University 1967.
- Summary of the Summary of the Advisory Opinion of 16 October 1975. "Western Sahara." In WESTERN SAHARA, Advisory Opinion of 16 October 1975.
- Swindells, F. U.N. Sanctions in Haiti: A Contradiction under Articles 41 and 55 of the U.N. Charter. Fordham International Law 20, 5 (1996).
- Tsewang Phuntsok. Self Determination: A Case for Tibet [Online]. Available from:
<http://tibetsites.blogspot.com/2008/06/self-determination-case-for-tibet.html>
 [1 March
- World Bank Group. Haiti: The Challenges of Poverty Reduction. World Bank Group. (August 1998).
- ชุมพร ปัจจุสานนท์. "สหประชาชาติ" เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันระหว่างประเทศหน่วยที่ 1-7. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพฯ, 2540.
- สุพจน์ ไข่มุกด์. ปัญหาการนิยามคำว่า การรุกราน ของสหประชาชาติ. วารสารกฎหมาย 2,2 พฤษภาคม (2519).

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวภัทรามาส มัทธูจัด เกิดเมื่อวันที่ 21 มีนาคม ปี พ.ศ. 2532 ได้รับการศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนพะเยาพิทยาคมและเข้ารับการศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์
สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตในปีการศึกษา
2554 จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อคณะนิติศาสตร์ สาขากฎหมายระหว่างประเทศ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2555 ขณะศึกษาต่อคณะนิติศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี
ประสบการณ์การทำงานเป็นผู้ช่วยปฏิบัติการกรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงาน
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเป็นที่ปรึกษากฎหมายประจำบริษัท กานต์นิธิ เอวิ
เอชั่น จำกัด ปัจจุบันเป็นรักษาการผู้จัดการ Aware Academy (Aware Corporation
Limited)

